
Strategisten sopimusten seurantaraportti 2020

Toimialojen strategisten sopimusten seurantaraportit sisältävät toimielinten kaupunginhallitukseen ja kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuman sekä tiedoksiannettavien tunnuslukujen tilanteen 31.12.2020.

Sisällysluettelo

Kaupunginjohtajan toimiala

- Konsernihallinto
- Liite 1 Keskustan kehittäminen -kärkihanke
- Liite 2 Turun tiedepuisto -kärkihanke
- Liite 3 Smart and Wise Turku -kärkihanke
- Aluepelastuslautakunta

Hyvinvointitoimiala

Sivistystoimiala

Kaupunkiympäristötoimiala

Vapaa-aikatoimiala

LIITE Teemat, linjaukset ja alatavoitteet kaupungin strategissa ohjelmassa

---

Kaupunginjohtajan toimiala

KAUPUNGINHALLITUS

KONSERNIHALLINTO

KAUPUNGINHALLITUKSEN OMARAHOITUSOSUUEDET

Tilivelvollinen viranhaltija: kaupunginjohtaja Minna Arve

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Konsernihallinnon keskeisin toimintaympäristön muutos on korona-pandemian tuomat muutokset kaupungin omaan toimintaan sekä ulkoiseen toimintaympäristöön. Toimialalla siirryttiin laajasti etätöihin maaliskuun aikana ja uusia käytäntöjä saatiin otettua käyttöön nopealla aikataululla etätöiden mahdollistamiseksi. Tulosalueista suurimmat vaikutukset kohdistuivat työllisyyspalvelukeskukseen ja työterveyshuollon palveluihin.

Toinen merkittävä muutos oli pormestarimalliin valmistautumisen myötä 1.9.2020 muuttunut organisaatorakenne, kun toiminnot keskitettiin kolmelle palvelualueelle; johdon tukeen, järjestämistoimintoon ja yhteisiin palveluihin.

Joulukuussa oli kaikkiaan 15757 työtöntä turkulaista, joka on 4869 työtöntä enemmän verrattuna vuoden 2019 joulukuun tilanteeseen. Työttömistä lomautettujen osuus oli 3977 henkilöä. Turun työttömyydessä oli nousua vuodessa 45 %, koko maassa 39 % ja maakunnassa 43 %. Turun työttömyyden kasvu oli joulukuun kohdalla selkeästi voimakkaampi verrattuna koko maan kehitykseen, ollen kuitenkin lähes samalla tasolla maakunnan työttömyyden kasvuun verrattuna. Kuusikko-kuntien keskiarvolla mitattu työttömyyden vuosimuutos oli 50 %, joten Turku oli 5 %-yksikköä em. keskiarvon alle. Avoimia työpaikkoja oli Turussa joulukuussa 1870, kun marraskuussa avoimia työpaikkoja oli 2141. Turun seutukunnassa oli joulukuussa 2627 avointa työpaikkaa.

Nuorten työttömien osuus kaikista työttömistä oli joulukuussa 12,2 % ja pitkäaikaistyöttömien osuus oli 23,6 %. Nuorten kohdalla suhteellinen osuus laski 0,15 % yksikön verran verrattuna vuoden 2019 joulukuun tilanteeseen, vastaavasti pitkäaikaistyöttömien kohdalla suhteellisen osuus kaikista työttömistä laski 1,6 %-yksikköä.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden osalta tammi-joulukuun eurokertymä oli vuoteen 2019 verrattuna noin 2,5 miljoonaa euroa suurempi. Joulukuun odotettua suurempi lasku nosti marraskuussa ollutta vuosiennustetta 100 000 eurolla. Vuoden 2020 työmarkkinatuen kuntaosuuden kertymä oli 21 926 888 euroa, kun vuonna 2019 kertymä oli 19 426 717 euroa.

Ilman koronan tuomaa shokkia työllisyystilanteeseen, sekä haasteisiin toteuttaa annettavia palveluja kohderyhmälle, olisi vuonna 2020 hyvin todennäköisesti päästy noin 18 miljoonan euron maksukertymään. Koronan voidaan todeta aiheuttaen pelkästään kunnan työmarkkinatuen maksuosuuden kautta lähes 4 miljoonan euron lisäkulun vuonna 2020. Väkilukuun suhteutettuna maksussa per kaupungin asukas nousiin viime vuonna 112 euroon, kun vuonna 2019 vastaava summa oli 100 euroa.

Kaupunginjohtajan toimiala

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Kaupunginhallituksen toimielin alitti talousarvion vuoden 2020 osalta 15,5 milj. eurolla. Koronapandemia vaikutti merkittävästi toimintaan tapahtumien peruuntumisten sekä edustamiseen, koulutukseen ja matkustamiseen liittyvien kulojen toteutumisena murto-osana normaalista tilanteesta. Tämän lisäksi syksyn 2020 aikana kustannuksia hillittiin voimakkaasti kaupungin taloudellisen tilanteen vakauttamiseksi.

Palvelualueittaisessa tarkastelussa poikkeamia tuli kautta linjan koronan vuoksi. Suurin palvelualuekohtainen talousarvion alitus tuli yhteisissä palveluissa, joka alitti talousarvion 7,9 milj. eurolla. Yhteisten palvelujen yksikkökohtaisessa tarkastelussa suurin alitus tuli tilapalveluissa, joka alitti talousarvion 4,9 milj. eurolla. Tilapalvelujen alitus johtui mm. kunnossapidon kustannusten toteutumisena odotettua pienempinä sekä lämmitys-, puhtaanapito-, ja henkilöstökulujen talousarvioalituksina. IT-palvelut alitti talousarvionsa 1,7 milj. eurolla ja säästöjä syntyi sovellus-, laite-, ja lisenssipalveluista. Asiakaspalvelut alitti talousarvion 0,6 milj. eurolla keskustan asiakaspalvelupisteen avauduttua koronan vuoksi vasta syksyllä.

Kaupungin kärkihankkeissa toimintamenot toteutuivat 3,3 milj. euroa talousarviota pienempinä. Keskustan kehittäminen ja Turun tiedepuisto -kärkihankkeet käynnistyivät osittain koronan johdosta suunniteltua hitaammin ja kaikkien kärkihankkeiden osalta menoja hillittiin voimakkaasti syksyllä osana kaupungin talouden sopeuttamista.

Työterveyshuollon palvelut teki 0,9 milj. euroa talousarviota paremman tuloksen vilkkaan koronatestaamisen myötä, mutta vastaavasti kaupungin yhteisissä määrärahoissa vastaava menoerä tuotti talousarvion ylityksen. Työllisyyspalvelukeskus alitti myös talousarvionsa 0,3 milj. euroa, vaikka työmarkkinatuen kuntaosuus ylitti talousarvion 4,0 milj. eurolla. Voimakkaasti kasvanut työmarkkinatuen kuntaosuus saatiin katettua osin suuremmalla valtion palkkatuella ja sillä, että työllisyysmäärärahan käyttö oli selkeästi ylijäämäistä. Koronan vuoksi työllisyysmäärärahaa ei pystytty käyttämään suunnitellulla tavalla, koska kuntouttava työtoiminta piti maan hallituksen määräyksellä keskeyttää keväällä ja yrityksiin palkkatuella työllistäminen hankaloitui laajojen lomautusten ja yt-neuvotteluiden johdosta. Koronapandemia siirsi myös työllisyyden hoidon kuntakokeilun alkamisen syksystä 2020 maaliskuulle 2021.

Konsernihallinnon it-investoinnit ylittivät määrärahasensa Aura-hankkeen (SAP) osalta, kun osa vuoden 2021 toimenpiteistä toteutettiin jo vuoden 2020 aikana mm. osa lisenssihankinnoista. Aura-hankkeen lisäksi Microsoftin Office365-lisenssihankintoihin ei oltu varauduttu talousarviossa lisenssimallin muuttuessa pilvipalvelumuotoon ja näistä koitui 1,7 milj. euron lisäinvestointi. Investoinnilla mahdollistettiin laaja etätyöhön siirtyminen. Käyttötalouden puolella syntyi vastaavasti määrärahojen alitusta, koska uudet lisenssit hankittiin investointina.

Työvoiman käytölle asetettu tavoite alittui johtuen avoimena olleista rekrytoinneista ja vakansseista, jotka täytettiin suunniteltua myöhemmin. Myös keskitetyn asiakaspalvelun toiminnan käynnistyminen siirtyi poikkeustilanteen vuoksi syksylle, mikä näkyi työvoiman käytössä. Osana hallinnon uudistusta toimialoilta siirtyi konsernihallinnon yhteisiin palveluihin henkilöstöä, mikä vaikuttaa lukujen vertailukelpoisuuteen.

Toiminnallisten tavoitteiden osalta suurin osa tavoitteista eteni suunnitellusti koronapandemiasta huolimatta. Kärkihankkeiden osalta Turun tiedepuisto -kärkihankkeen eteneminen viivästyi hankejohtajan ja projektihenkilöstön rekrytointien viivästymisen takia. Myös muissa kärkihankkeissa eteneminen tapahtui hieman suunniteltua hitaammin. Tunnin juna -hanke eteni, kun Espoo-Salo-oikoradan yleissuunnitteluvaihe saatiin päätökseen ja asetetaan nähtävillä keväällä 2021. Espoon kaupunkiradan ja Turun ratapihojen toteutuksesta on sovittu kaupunkiseutujen MAL-sopimuksissa. Valtio ja kaupungit ovat perustaneet hankeyhtiön, jonka tehtävänä on huolehtia Espoo-Salo- ja Salo-Turku-yhteysvälien suunnittelusta rakentamisvalmiuteen asti (ratasuunnittelu). Tavoitetta asetettaessa oletettiin, että investointipäätös tehdään ratasuunnittelun käynnistämispäätöksen yhteydessä.

Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisen liittynyt toiminnallinen tavoite ei edennyt suunnitelmien mukaisesti koronapandemia vaikuttaessa voimakkaasti työllisyyden kehittämiseen.

Kaupungin omaisuuden hallinnan nettotulot ylittyivät. Ennakoitua suurempi maaomaisuuden myyntivoittojen ja maankäyttösopimustulojen ylitys johtui rakentamisen hyvästä suhdannetilanteesta ja rakentamisen kiihtymisestä. Kaupunkirakentamisen ja, toimitilarakennuttamisen investointimenot alittuivat 26,5 milj. euroa useiden investointiprojektien aloituksen siirryttyä ja toteutuksen painoutuessa arvioitua enemmän vuodelle 2021. Osakkeiden hankintamenot alittuivat 7,2 milj. euroa.

Kaupunginjohtajan toimiala

Tiedoksi annettavat tunnusluvut (kaupunginhallitus)

Tunnusluku		Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020
Työmarkkinatuen kuntaosuus	Työllisyyspalvelu- keskus	23 475 064 €	21 400 929 €	19 426 717 €	21 926 888 €
Pitkäaikaistyöttömien määrä	Työllisyyspalvelu- keskus	4416	3427	2741	3726
Nuorisotyöttömien määrä	Työllisyyspalvelu- keskus	1549	1432	1345	1922
Omistetun rakennuskannan keskimääräinen kunto (%)	Tilapalvelukeskus	63,98 %	63,56 %	62,66 %	63,26 %
Suoraan omistettujen rakennusten korjausvelka (€) tilanteessa 31.12.2020	Tilapalvelukeskus	221 215 983	237 099 561	255 078 613	239 774 864
Investoinnit (€)	Tilapalvelukeskus	14 393 494	15 172 259	20 823 642	16 749 653
Korjausvastuun määrä (€)	Tilapalvelukeskus	24 427 000	25 769 117	26 644 290	25 647 824
Energiankulutus					
Lämpö MWh	Tilapalvelukeskus	135 031	138 323	124 289	119 573
Sähkö MWh	Tilapalvelukeskus	62 733	61 241	54 296	51 097
vesi m3	Tilapalvelukeskus	348 400	530 373	410 975	259 057

Kaupungin palvelurakentamisen tilainvestointiohjelman jako

Tunnusluku	Talousarvio 2020	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksin	Toteutunut 2020
Uudisrakentaminen	4 250 582	932 000	5 497 582	3 136 156
Korjausinvestoinnit	18 862 397	839 606	19 987 003	13 616 257
<i>Kohdistamattomat alle 1 milj. euron investoinnit*</i>	<i>7 600 000</i>	<i>-450 000</i>	<i>7 150 000</i>	<i>4 877 642</i>
Hankkeiden suunnitteluvaraus	600 000	-600 000	-	-
Yhteensä	23 712 979	1 771 606	24 884 585	16 752 412

*sisältyy korjausinvestointeihin

Talousarvion toteutuminen (kaupunginvaltuusto)

Kaupunginhallitus (Konsernihallinto ja määräaikaiset palvelukeskukset), €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatulot	175 939 884	1 297 176	177 237 060	181 454 873	4 217 813
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	168 500	168 500
Toimintamenot	-244 247 116	-1 332 559	-242 941 557	-231 845 713	-11 068 845
Toimintakate	-68 307 232	2 629 735	-65 677 497	-50 222 339	15 455 158

Kaupunginjohtajan toimiala

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Investointiosa					
Investointimenot	-8 839 000	0	-8 839 000	-10 348 780	-1 509 780
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot					
Investointien rahavirta	-8 839 000		-8 839 000	-10 348 780	-1 509 780

Kaupungin yhteiset toiminnot (kaupunginvaltuusto)

Kaupungin yhteiset toiminnot (Maa-, tila ja infraomaisuus), €	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatulot	24 200 000	0	24 200 000	31 694 403	7 494 403
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	19 691	19 691
Toimintamenot	-2 500 000	0	-2 500 000	-7 418 432	-4 918 432
Toimintakate	21 700 000	0	21 700 000	24 295 662	2 595 662
Investointiosa					
Investointimenot	-78 808 979	-12 357 342	-91 166 321	-59 398 706	31 767 615
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet				442 506	442 506
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	23 700 000	0	23 700 000	24 361 473	661 473
Investointien rahavirta	-55 108 979	-12 357 342	-67 466 321	-34 594 727	32 871 594

Määrärahat palvelualueittain (kaupunginhallitus)

Palvelu- tai tulosalue, €

	Talousarvio 2020 muutoksin Toimintatulot	Talousarvio 2020 muutoksin Toimintame- not	Talousarvio 2020 muutoksin Toimintakate	2020 toteutunut Toimintakate	Poikkeama Toimintakate
Johdon tuki	87 000	6 238 378	-6 151 378	-4 669 635	1 481 743
Järjestämistoiminto	0	308 945	-308 945	-319 452	-10 507

Kaupunginjohtajan toimiala

Yhteiset palvelut	158 624 695	137 801 300	20 823 395	28 737 003	7 913 608
Määräaikaiset palvelukeskukset	10 326 894	47 423 623	-37 096 729	-35 476 043	1 620 686
Yhteiset	3 992 667	24 048 892	-20 056 225	-20 597 792	-541 567
Hankkeet ja projektit	4 000 926	11 958 627	-7 957 701	-4 381 176	3 576 525
Edelleen kohdistettavat määrärahat	204 878	15 134 792	-14 929 914	-13 515 245	1 414 670
Ruokapalvelut - toiminta	0	0	0	0	0
ALV-toimintamalli	0	0	0	0	0
Kaupunginhallitus yhteensä	177 237 060	242 914 557	-65 677 497	-50 222 339	15 455 158

Muut investoinnit (kaupunginhallitus)

	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 2020	Poikkeama
A - Investointihankkeet			
AB – Uus- ja laajennusinvestoinnit	8 159 000	9 210 536	1 051 536
ABA – Aineettomat oikeudet		3 078 160	3 078 160
ABB – Muut pitkävaikutteiset menot	8 159 000	6 132 377	-2 026 623
AC – Korvaus ja ylläpitoinvestoinnit	0	833 594	833 594
ACA – Aineettomat oikeudet	0	833 594	833 594
AD – Muut pysyvien vastaavien hankinnat	680 000	304 650	-375 350
ADA – Koneet ja kalusto	680 000	304 650	-375 350

Konserniyhtiöiden toteuttamat taseen ulkopuoliset kohteet ja vuokrahankkeiden toteuttaminen

Konserniyhtiöiden tai vuokrahankkeena toteutettavat kohteet

Konserniyhtiöiden toteuttamat taseen ulkopuoliset kohteet	Kustannusarvio	Vuosi- vuokra €/v	Valmistus- vuosita- voite	Vaihe, toteutunut 31.12.2020
Sofiankadun päiväkotit	4 989 600	478 776	2021	Hanke käynnissä, konserniyhtiön vuokrahanke.
Runosmäen monitoimitalo	13 114 573	1 155 417 (kaupungin osuus)	2023	Hankesuunnitelma hyväksytty kv 14.10.2019. Toteutetaan KKoy muotoisena.

Kaupunginjohtajan toimiala

Konsernin ulkoisten vuokrahankkeiden toteuttaminen	Kustannusarvio	Vuosi-vuokra €/v	Valmistusvuosivaihe	Vaihe, toteutunut 31.12.2020
Päihdehuollon tilaratkaisu	8 385 000	753 000	2023	TS hyväksytty khkeh 2.9.2019 (vuokrahankke). Hankesuunnitelmaa ei ole hyväksytty.

Kaupunginhallituksen omarahoitusosuudet (kaupunginvaltuusto)

Omarahoitusosuudet, €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatulot					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintamenot	-19 784 652	0	-19 784 652	-19 522 671	261 981
Toimintakate	-19 784 652	0	-19 784 652	-19 522 671	261 981

Kaupunginhallituksen omarahoitusosuudet kohteittain (kaupunginhallitus)

Omarahoitusosuudet kohteittain, €

	Talousarvio 2020 muutoksin Toimintatuotot	Talousarvio 2020 muutoksin Toimintamenot	2020 Toteutunut Toimintakate	Poikkeama Toimintakate
Varsinais-Suomen aluopepelastuslaitos	14 063 844	14 063 844	14 114 688	-50 844
Maaseutuelinkeinoasiat	22 000	22 000	24 217	-2 217
UBC	300 000	300 000	300 000	0
Eläkkeet	5 398 808	5 398 808	5 083 766	315 042
Kaupunginhallitus, omarahoitusosuudet	-19 784 652	-19 784 652	-19 522 671	261 981

Kaupunginjohtajan toimiala

Työvoiman käyttö (kaupunginhallitus)

Henkilötyövuodet ja kustannukset, €	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 2020
Henkilötyövuodet	591,3*	534,7	633,3	633,3	631,8
Palkat ja palkkiot	26 819	27 712	31 016	32 139	30 816

Lisätiedot: Sisäiset siirrot konsernihallinnon sisällä ja toimialojen siirrot toimialoilta vaikuttavat vertailukelpoisuuteen.

Selitys poikkeamille: *Velkaneuvonnan palveluiden siirtymisen 1.1.2019 valtiolle sekä työterveyshuollon osittaisen yhtiöittämisen 1.1.2019 vaikutuksen eliminoinnin jälkeen TP 2018 yhteensä 566,1 HTV

Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Käytössä olevat tilat ja alueet, Konsernihallinto	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 2020
Tilat yhteensä (m ²)	22 946	22 190	24 854	25 339
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	22 946	22 190	24 854	25 339
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	3 774 636	3 756 002		3 757 576

Lisätietoja: Aikaisempina vuosina konsernihallinto ja palvelukeskuksen eri taulukoissa, nyt yhdistetty.

Selitys poikkeamalle: Puutarhakatu 14 kerros 4 siirtyi työllisyyspalveluiden sopimukseen 1.1.2020 alkaen; oli aiemmin hyvinvointitoimialan sopimuksessa.

Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Kärkihanke 1: Keskustan kehittäminen

Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä

Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.1

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020	Visiotyö valmis	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Etenee pääosin suunnitelman mukaisesti, joiltain osin hieman suunnitellusta aikataulusta jäljessä.

Tavoitteen kuvaus:

Kokonaisvaltaiseen kaupunkikehittämiseen tähtäävällä kärkihankkeella tavoitellaan Turun keskustan kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistamista niin liiketoiminnan ja matkailun kuin asumisen näkökulmista.

Hankkeella on kolme tavoitteellista painopistealuetta, jotka luovat pohjan elävän ja vetovoimaisen kaupunkikeskustan kehittämiselle:

Kaupunginjohtajan toimiala

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
<ul style="list-style-type: none"> Saavutettava ja helposti kuljettava keskusta: Turun keskusta on kaikkien yhteisenä kaupunginosana saavutettavuudeltaan ainutlaatuinen, ja sen liikkumisympäristön ilme on esi-merkillisen viihtyisä ja vetovoimainen ympäri vuoden. Kaupallisesti houkutteleva keskusta: Turun keskusta on Läntisen Suomen tärkein ja pohjoisen Itämeren kiinnostavin talouden, kaupan ja työssäkäynnin keskittymä. Viihtyisä ja elävä kohtaamisten keskusta: Turun keskusta on eurooppalainen asumisen, kulttuurin ja matkailun keskittymä, joka sykkii elämää ympäri vuoden. <p>Nämä painopistealueet toimenpidekokonaisuuksineen muodostavat kärkihankkeen toimenpideohjelman rungon. Kärkihanketta ja siihen liittyvää toteuttamishjelmaa toteutetaan laaja-alaisella avoimella yhteistyöllä kaupungin ja sen sidosryhmien kesken. Kaikilla hankkeen osa-alueilla suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja sidosryhmien osallisuus.</p> <p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Joiltain osin toimenpiteet päästiin käynnistämään suunniteltua hitaammassa aikataulussa henkilöresurssien puutteen / vastuuhenkilöiden rekrytointien viivästymisen vuoksi.</p>				

Kärkihanke 2: Turun Tiedepuisto

Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämälä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina

Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.3., 3.3.7, 3.3.10

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toteuttaminen on merkittävilta osin viivästynyt.
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kasvua tukeva kaupunkikehityskohde. Kärkihankkeella tavoitellaan alueen kehittymistä kansainvälisesti kiinnostavana ja rohkean kokeilevana osaamiskeskittymä, joka on toiminnoltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Tiedepuiston kärkihankkeen mukaisella kehittämisellä tähdätään ennen kaikkea siihen, että Tiedepuiston sijainnin poikkeukselliset lähtökohdat ja monipuolisen osaamiskeskittymän luoma potentiaali saadaan mahdollisimman täysimääräisesti hyödyntämään kokonaisvaltaista kehitystä.</p> <p>Hankkeella on neljä painopistealuetta, joilla varmistetaan alueen strategisten tavoitteiden saavuttaminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Turun Tiedepuisto profiloituu kansainvälisesti merkittävänä ja rohkean kokeilevana innovaatio- ja osaamiskeskittymänä, ja luo kilpailukyisen toiminta- ja kasvuympäristön osaamisintensiiviselle tutkimus- ja yritystoiminnalle. Turun Tiedepuisto on logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus, jossa saumattomasti toisiinsa kytkeytyvät kestävän liikkumisen muodot ja niitä tukevat palvelut tekevät arjesta sujuvaa. Turun Tiedepuisto on ympäri vuorokauden elävä ja viihtyisä kohtaamisten keidas, jossa hyvinvointia ja terveyttä edistävät alustat, ratkaisut ja palvelut nivoutuvat luontevaksi osaksi alueen asukkaiden, opiskelijoiden ja työntekijöiden arkea. Turun Tiedepuisto on kaupungin energiatehokkain rakennettu alue, jonka kehittämisessä painottuvat laadukkaan perusinfraan lisäksi älykkään ja kestävän kaupungin ratkaisut ja teknologiat. <p>Kupittaa ja Itäharjun välisen kannen rakentamisessa yhdistetään ainutlaatuisella tavalla kaikki aluetta koskevat strategiset tavoitteet niin innovaatioalustana, jossa keskiössä Triple Helix -yhteistyö, kuin toisaalta Tunnin junan ensimmäisenä päätepiste, jonka saavutettavuus on ainutlaatuista ja jossa alueen keskipiste muodostaa kohtaamisen keitaan. Alue muodostaa hyvinvoinnin referenssikaupungin osan, jossa on parhaat edellytykset opiskella, innovoida, työskennellä, elää ja asua.</p>				

Kaupunginjohtajan toimiala

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
<p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Toimintasuunnitelma laaditaan kaupunginhallituksen hyväksytyä kärkihankke-esityksen. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Merkittävimpien toimenpiteiden käynnistämistä ei ole tehty hankejohtoon rekrytoinnin viivästymisen, sekä korona tilanteen aiheuttaman epävarman taloudellisen tilanteen johdosta.</p>				

Kärkihanke 3: Smart and Wise Turku

Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki

Strateginen linjaus: 3.2.3

Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.2

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Osittain toteutunut
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Smart and Wise Turku-kärkihankkeen tarkoituksena on auttaa Turun kaupunkia varautumaan ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen haasteisiin sekä parantaa toiminnan tuottavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota ja sen tuottamaa dataa.</p> <p>Kaupunki tekee laaja-alaista yhteistyötä ja innovatiivisia kokeiluja alueen korkeakoulujen, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa ja luo samalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja kasvatamme Turun kansainvälistä kiinnostavuutta.</p> <p>Hankkeella on kuusi painopistealuetta: 1) hiilineutraalius ja resurssiviisaus, 2) asiakkuuksien ja palvelujen hallinta, 3) turvallisuus, 4) kaupunkisuunnittelu, 5) liikenne ja liikkuminen ja 6) syrjäytymisen ehkäiseminen. Painopistealueet hyödyntävät yhteisiä kyvykkyyksiä, joita ovat alustatalouden toimintamalli sekä tiedon hyödyntämisen toimintamalli.</p> <p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus</p> <p>2020 tilannekatsaus</p> <p>Asiakkuuksien ja palveluiden hallinta käynnisti tietojärjestelmäkehityksen toden teolla vuonna 2020. Tiimit organisoitiin ja tietojärjestelmäalustat kilpailutettiin ja hankittiin. Kehityksen alla on asiakkuudenhallintajärjestelmä, jonka ensimmäinen käyttöönotto keväällä 2021 ja palveluiden tuotetiedonhallintajärjestelmä, jonka käyttöönotto ajoittuu Aura SAP-järjestelmän yhteyteen 1.6.2021. Asiakkuuksien ja palveluidenhallinnalla on merkittävä rooli tulevan johtamisjärjestelmäuudistuksen vaatimassa toimintatiedon tuottamisessa ja siten muodostavat tiedolla johtamisen selkärangan yhdessä toiminnanohjausjärjestelmän kanssa.</p> <p>Liikenne ja liikkuminen painopistealueelle kohdistui merkittäviä linjausmuutoksia kaupungin päättyessä, että toistaiseksi varhaisen vaiheen teknologioiden testaus ei kuulu kaupungin toimintaan ja sekä robottibussi- että älyföri-projektit keskeytettiin. Vähähiilinen liikkuminen liikennehubeissa ja pysäköinnin kehittäminen etenivät hyvin ja vuoden lopulla julkaistiin kilpailutus, joka tähtää kymmenen pilottiprojektin toteuttamiseen vuoden 2021 aikana. L&L painopistealueella johdettiin Scale-Up hankehakemuksen valmistelu ja Turun ehdotus hyväksyttiin rahoitettavien joukkoon: tulevien vuosien aikana saamme merkittävästi rahoitusta kymmenelle toimenpiteelle laajalla skaalalla liikkumisen datasta infran suunnitteluun.</p> <p>Kaupunkisuunnittelu organisoitui ja vahvistui ja pääosa tiimin kapasiteetista käytetään Helsingin ja Kuopion kanssa yhteisprojektissa DigiPaVe, jossa kehitetään asiakaslähtöistä digitaalista palveluverkon suunnittelua. KS:n tavoitteissa ollut aluetietomallin kehitys yhdistettiin DigiPaVe-tekemiseen, sillä se on merkittävä osa palveluverkon suunnittelua kuten asiakaslähtöisyyden kehittämiseksi tarvitaan asiakkuuksien ja palveluiden hallinnan tuotoksia.</p>				

Kaupunginjohtajan toimiala

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
<p>Syrjäytymisen ehkäisy on tehnyt kehittänyt käytännön ohjeistuksia ja koulutusmateriaaleja ja vienyt niitä kentälle laajan koulutustarjonnan kera. Koronapandemian aiheuttamat kokoontumisrajoitukset ja siirtyminen etätyöskentelyyn aiheutti koulutuksen jakelun hidastumista ja osin sisällöllistä säätöä. Siitä huolimatta, että pandemia-ajan aiheuttamat elinolosuhteiden muutokset aiheuttavat syrjäytymisen ja sen lieveilmiöiden kasvua tämäkin painopistealue joutui sopeuttamisohjelman säästövaatimusten kohteeksi ja koulutusohjelmat keskeytettiin loppuvuonna.</p> <p>Turvallisuus kehitti turvallisuussuunnitelmaluonnoksen valmiiksi ja vietäväksi kaupungin johdon käsiteltäväksi. Turvallisuuden tilannekuva on valmis testattavaksi suuronnettomuusharjoituksessa jatkokehitystarpeiden tunnistamiseksi. Turvallisuuden painopistealue vastasi koko SAWT-hankkeen tietosuojaosamisen kehittämisestä. Kameravalvonnan kehittämiseksi laadittiin suunnitelma ja toimeenpano käynnistettiin.</p> <p>Hiilineutraaliuteetti ja resurssiviisaus raportoidaan omana kokonaisuutena toisaalla</p> <p>Data-alustat ja datan hyödyntäminen vastasi koronapandemian tarpeisiin kehittämällä monikielisen tekoälyyn perustavaan neuvontajärjestelmän, järjestelmä palvelee kaupunkilaisia sadalla kielellä ja siten mahdollistaa kaikille kaupunkilaisille pääsyn ajantasaiseen koronätietoon. Painopistealueella kehitettiin myös ohjelmistorobotiikkaa koronatestauksen aiheuttaman puhelinpalvelun ruuhkien purkamiseen menestyksekkäästi. Painopistealueella luonnosteltiin Älykaupunki-visioita pormestariohjelmassa hyödynnettäväksi.</p>				
Selitys poikkeamalle:				

Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029 (kv 11.6.2018 § 142)

Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020	Ilmastosuunnitelman hyväksyntä (kv), EU-rekisteröinti ja käynnistys	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Tavoite toteutui hyvin (ja kasvihuonekaasupäästöt vähenivät tavoiteuran mukaisesti).
Tavoitteen kuvaus: Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029. Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029 noudattaa Euroopan Unionin yhteistä mallia (SECAP, Sustainable Energy and Climate Action Plan) ja sisältää ilmastopolitiikan toimintalinjat ja välitavoitteet vuosille 2021, 2025 ja 2029. Suunnitelma käsittää sekä ilmastomuutoksen hillinnän että sopeutumisen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi suunnitelman yksimielisesti 11.6.2018 ja päätti, että suunnitelma on huomioitava ohjaavasti toimialojen ja konserniyhteisöjen toiminnan ja talouden suunnittelussa ja toteutuksessa vuosittain. Päämääränä on toteuttaa yhdessä kaupunkistrategian asettama tavoite hiilineutraalista kaupunkialueesta 2029 sekä vahvistaa Turun asemaa ilmatoratkaisujen kansainvälisenä edelläkävijänä. Ilmastosuunnitelma sisältää myös perustelut, miksi ja miten hiilineutraaliuden tavoite saavutetaan. Vuodesta 2029 alkaen tavoitteena on ilmastopositiivinen kaupunkialue.				
Selitys poikkeamalle:				

Historian ja Musiikkitalon toteuttaminen

Strateginen teema: Yrittävä ja osaava Turku

Strateginen linjaus: 3.1.5 Turkuä kehitetään merkittävänä matkailu-, kongressi- ja tapahtumakaupunkina

Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.6, 2.3.7

Kaupunginjohtajan toimiala

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020: Hankkeen edistyminen tavoitteiden mukaisesti		Tarkennetun toimintasuunnitelman toteuttaminen	Historian museon sijaintipaikan tarkentuminen Linnanniemen arkkitehtikilpailun kautta. Konserttitalon hankesuunnitelma	Hankkeet etenevät, mutta joiltakin osin aikataulusta jäljessä.
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Turun kaupunginvaltuusto päätti 18.4.2017 § 63 Turun kaupungin Suomen itsenäisyyden juhluvuoden juhlapäätöksestä ja juhluvuoden toteuttamisesta. Juhlapäätöskokonaisuuden yhtenä osana päätettiin toteuttaa Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhluvuoden kunniaksi historian museo Turkuun. Päätöksen mukaisesti valtion kanssa käynnistetään asiaa koskeva neuvottelu, museon hankesuunnitelman valmistelu ja vuoden 2018 talousarvion ja taloussuunnitelmaan vuodelle 2018-2020 varattiin tarvittavat määrärahat hankkeen suunnitelman toteuttamiseksi.</p> <p>Historian museo Turkuun -hankkeen jakaantuu ajallisesti kolmeen perättäiseen vaiheeseen, joista ensimmäinen, esiselvitysvaihe on päättynyt kaupunginvaltuuston juhlapäätöksen myötä. Vuoden 2018 alussa alkanut toinen vaihe keskittyy jatkovalmisteluun ja suunnitteluvaiheeseen, ja kolmas viimeinen vaihe konkreettiseen toteutukseen. Hanke jakaantuu tila-projektiin sekä konseptin ja sisältöjen suunnittelun projektiin, joiden molempien osalta tehdään Historian museon esiselvitykseen pohjautuva tarkennettu toimintasuunnitelma.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Historian ja tulevaisuuden museon aikatauluun on vaikuttanut korona koska museon sijainnin Linnanniemen alueella ratkaisevan ideakilpailun kilpailuaikaa sekä kilpailun arviointiaikaa pidennettiin mahdollisimman hyvän lopputuloksen varmistamiseksi. Konserttitalon sijaintipaikan tarkastelu on vaikuttanut hankkeen etenemisen aikatauluihin.</p>				

Hallintopalveluiden uudistaminen

Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku

Strateginen linjaus: 3.2.2. Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusi toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.6

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020	Hankkeen toteutuksen käynnistyminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Yhteiset palvelut on muodostettu 1.9.2020 ja henkilöstösiirrot on toteutettu.
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Hallinnon uudistaminen sidottiin alun perin 2017 Kaupunginhallituksen päätöksessä sote- ja maakuntauudistukseen. Hallintopalveluiden toteuttaminen ja organisointi nähdään tärkeänä huolimatta sote -uudistuksen kaatumisesta: tavoitteena on koko kaupungin näkökulmasta hallinnon palveluiden yhdenmukaistamisen, laadun parantamisen ja tehokkuuden lisäämisen. 2018 saatiin kuvattua hallinnon nykytila ja palveluista tehtiin tuotekortit. 2019 tehdään prosessikuvauksia tavoitetilasta. 2020 jatketaan hallinnon uudistamista hallinnon palvelun osa kerrallaan samanaikaisesti hallinnon prosesseja selkeyttämällä ja tehostamalla.</p> <p>Yhteisiin palveluihin on muodostettu 12 yksikköä ja tukipalveluita tuottava henkilöstö on siirretty toimialoilta ja entisistä konsernihallinnon ryhmistä uusiin yksiköihin v. 2020 loppuun mennessä. Toimintamallia hiotaan ja uusia työvälineitä otetaan käyttöön (esim. SAP S/4) ja selkeytetään toimintamalleja.</p> <p>Selitys poikkeamalle:</p>				

Kaupunginjohtajan toimiala

Linnakaupunki/satama

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina

Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.1.3, 3.1.5, 3.3.3, 3.3.5, 3.3.7, 3.3.10

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020		Kehittämissuunnitelman toteuttaminen ja kantasatama-alueiden esiselvitys	Linnakaupungin asemakaavoituksen edistämiseksi sekä vahvojen kaavojen toteutus investiohjelmalla. Ferry Terminaalin asemakaavoitus	Linnakaupungin osalta toteutus etenee. Ferry Terminaalin kaavoituksen aloitus viivästynyt.
Tavoitteen kuvaus: Linnakaupungin osayleiskaavan mukainen kaupunkirakenteen muutos etenee ja kokonaisuudessa on eri vaiheissa (esiselvitys, suunnittelu ja toteutus) olevia alueita. Kaupunki mahdollistaa infrainvestoineilla asuntojen ja palveluluiden rakentamisen alueelle. Tavoitteena on turvata keskustamaisen kaupunkirakenteen laajentuminen kohti merta. Linnakaupungin kokonaisuuteen liittyvän kantasatama-alueen kehittämisen esiselvityksen laadinta ja toimenpidesuunnitelman laadinta 2020 aikana. Satama-alueiden esiselvityksellä varmistetaan alueella toimivien yritysten toimintaedellytykset sekä tuetaan merellisen kaupunginosan syntymistä. Merkittävässä asemassa tulee olemaan alueen logistiikka ja liikkumiskysymykset. Selitys poikkeamalle: Ferry Terminaalin kaavoitus on odottanut hankekumppaneiden (laivayhtiöt) yhteisterminaaliin liittyviä päätöksiä.				

Blue Industry Park

Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki

Strateginen linjaus: 3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun loogista asemaa ja logistiikkapalveluja

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toteutus etenee.
Tavoitteen kuvaus: Blue Industry Parkista (BIP) tavoitellaan Euroopan mittakaavassa johtavaa meri- ja valmistavan teollisuuden tuotanto- ja innovaatiokeskittymää. Sen tehtävänä on vastata Turun seudun meri- ja valmistavan teknologiateollisuuden kasvutarpeisiin ja edistää alan tulevaisuuden kilpailukykyä. Turku Science Park Oy:n tytäryhtiöksi perustetaan vuoden 2019 aikana Turun Teknologia- ja Tiedepuisto Oy, joka toimii alueen kehitysyhtiönä. Yhtiö koordinoi Meyerin telakka-alueen ja BIP alueen kehittämistä. Yhtiö toimii osapuolena kaavoituksen, alueen kehittämisen ja rakentamisen eri vaiheissa. Tutkitaan kaupungin omistaman maa-alueen siirtämistä omaan yhtiöön (Blue Industry Park Oy), jota Turun Teknologia- ja Tiedepuisto Oy hallinnoisi. Tavoitteena alueen asemakaavan saattaminen uusien tarpeiden vastaavaksi ja tavoitteiden mukaisen alueen kehittämisen mahdollistavaksi. Alueen infran rakentamista jatketaan niin, että vuoden 2020 aikana rakentaminen koko pohjoisella osalla aluetta on mahdollista. Selitys poikkeamalle:				

Kaupunginjohtajan toimiala

Turun ratapiha-hankkeen kehittäminen

Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki

Strateginen linjaus: 3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020		Hankkeeseen liittyvän kehitysvaiheen kumppanuussopimuksen edistäminen	Ratapiha-alueen asemakaava kaupunginvaltuustoon. Sopimusrakenne.	Hanke etenee, mutta joiltakin osin aikataulussa jäljessä.
Tavoitteen kuvaus: Turun ratapihahankkeen tavoitteena on toteuttaa osaltaan keskustavisiota. Hankkeen sisältönä on luoda ratapiha-alueelle kaupunkikehityskonsepti, jossa huipputeknologia ja palveludesign yhdistyvät synnyttämään mittavan elämys ja tapahtumakeskittymän. Kaupunginhallitus on käynnistänyt hankkeen kehitysvaiheen 2017 kumppanuussopimuksella. Sopimuksella on sovittu kehitysvaiheen tehtävistä sekä alueen kaavoituksen edistämisestä. Sopimukseen kirjattuna tavoitteena on saada asemakaavamuutos kaupunginvaltuuston käsittelyyn viimeistään vuoden 2019 loppuun mennessä Selitys poikkeamalle: Ratapihahankkeen toimijoiden aloitteesta asemakaavaehdotuksen asuntorakentamisen osuuteen ja määrään sovittiin tehtävän muutoksia, jotka aiheuttavat uusia valmistelu- ja käsittelyvaiheita.				

Kaupunkikehitystä tukeva joukkoliikennejärjestelmä ja sen kehittäminen

Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.7 Ympäristön kannalta kestävää ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.1, 3.3.2, 3.3.4

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020		Päätösten mukainen eteneminen	Päätösten mukainen eteneminen	Kv päätti jatkosuunnittelusta 20.4.2020, minkä mukaiset jatkotoimet käynnissä.
Tavoitteen kuvaus: Korkealaatuisella joukkoliikenteellä voidaan tukea Turun ja seudun pitkäjänteistä kehittämistä joukkoliikenteeseen tukeutuen. Kaupunkikehityshankkeena toteutettavan raitiotie- tai superbussiratkaisun tarkoituksena on kehittää kokonaisvaltaisesti ja kustannustehokkaasti kaupunkirakennetta, liikennejärjestelmää sekä alueen vetovoimaa ja houkuttelevuutta. Suunniteltujen reittien varrella on paljon maankäytön kehittämispotentiaalia. Turun Tiedepuiston ja keskustan kehittämisen kärkihankkeet sijoittuvat reittien varrelle. Mikäli kaupunginvaltuustossa päätetään vuonna 2018 käynnistää toteutusvaihe, niin mm. asemakaavanmuutosten ja toteutussuunnitelmien laadinnan jälkeen rakentaminen voisi alkaa nopeimmillaan noin vuonna 2021. Selitys poikkeamalle:				

Kiinteän omaisuuden arvon hallinta

Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku

Strateginen linjaus: 3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla toimintamalleja

Kaupunginjohtajan toimiala

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	
Arviointikriteeri 2020					
Kaupungin Infran korjausinvestoitason tulee vastata vähintään poistoja		72 %	82 %	70 %	
Kaupungin tilojen korjausinvestointitason tulee vastata vähintään poistoja		67 %	69 %	67 %	
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Korjausinvestointitason tulee vastata vähintään poistoja keskimäärin taloussuunnitelmakaudella 2020-2023.</p> <p>Lisäksi Tilapalvelukeskus seuraa kaupungin suoraomisteisen tilakannan keskimääräistä kuntoprosenttia ja korjausvelkaa strategisen sopimuksen tunnusluvuissa ja KJ-toimialan operatiivisessa sopimuksessa vuosittain.</p> <p>*)Tunnusluvut tarkentuvat talousarvion uudelleenjaon yhteydessä.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Infran ja toimitilan saneeraushankkeiden rahankäyttö alittui korjauskohteiden vaatiman selvitystyön, suunnitelmaviiveiden ja aikataulumuutosten vuoksi.</p>					

Tunnin juna -hankkeen edistäminen

Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki

Strateginen linjaus: 3.1.3 Elinekinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalvelua

Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.1, 3.1.1

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	
Arviointikriteeri 2020					
Turun ja Helsingin välisen oikoradan suunnittelusta ja toteuttamisesta tehdään kansallinen päätös	Yleissuunnittelu käynnissä	Yleissuunnittelu käynnissä	Yleissuunnittelu valmis, tehdään toteutus päätös.	Yleissuunnittelu valmis, ei toteutus päätöstä	
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Tunnin junaksi nimitetään nopeaa junayhteyttä Helsingin ja Turun välillä. Helsingin ja Turun välisen ratayhteyden nopeuttamiseksi toteutetaan kokonaan uusi oikorata Espoosta Lohjan kautta Saloon. Lisäksi nopea yhteys sisältää Espoon kaupunkiradan, Salo–Turku-kaksoisraiteen sekä Turun ratapiha-alueet.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Espoo-Salo-oikoradan yleissuunnitteluvaihe on saatu päätökseen ja asetetaan nähtäville keväällä 2021. Espoon kaupunkiradan ja Turun ratapihojen toteutuksesta on sovittu kaupunkiseutujen MAL-sopimuksissa. Valtio ja kaupungit ovat perustaneet hankeyhtiön, jonka tehtävänä on huolehtia Espoo-Salo- ja Salo-Turku-yhteysväliden suunnittelusta rakentamisvalmiuteen asti (ratasuunnittelu). Tavoitetta asetettaessa oletettiin, että investointipäätös tehdään ratasuunnittelun käynnistämispäätöksen yhteydessä.</p>					

Lähivisio – yhteinen tahtotila lähöiden kehittämiseksi

Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.10 Sujuvaa ja turvallista areka tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.1, 3.1.1

Kaupunginjohtajan toimiala

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020:		Päätösten mukainen eteneminen	Visiotyö valmiiksi. Visio selkeästi päätöksentekoa varten jäseneltyine toimenpide-ehdotuksineen valmiiksi. Visio päätöksentekoon kehittämissuunnitelmien ja kaupunkistrategian päivittämisen pohjaksi.	Ei ole toteutunut aikataulullisesti suunnitellun mukaisesti. Toteutetaan osana ARA:n Lähiöohjelmaa, jonka toimenpiteet käynnistyvät em. kokonaisuuksien osalta v. 2021 alusta.
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Laaditaan koko kaupunkia koskeva pitkän aikavälin lähiövisio yhteistyössä alueiden toimijoiden ja asukkaiden kanssa tavoitteena yhteinen tahtotila lähiöitä arvostavan positiivisen tulevaisuuskuvan vahvistamiseksi. Yleiskaavatyöhön liittyvä Turun Lähiöt 2029 -maankäytöllinen selvitys laajennetaan kattamaan kokonaisvaltainen sosiaalisesti kestävä kaupunkikehitys. Priorisoidaan kehittämisen painopisteet. Optimistisella ja kunnianhimoisella visiolla on mahdollista saada viestinällisesti vaikuttava signaali alueille, joissa asuu 2/3 turkulaisista.</p> <p>Ajantasaiset alueprofiilit, väestöennusteet ja alueelliset palveluverkkosuunnitelmat toimivat taustatietona. Analysoidaan olemassa olevat alueprofiilitiedot ja laaditaan SWOTit aluekohtaisesti poikkihallinnollisella yhteistyöllä kehittämissuunnitelman ja kumppanuuksien pohjaksi. Kaupunkisuunnittelussa huomioidaan omistuspuhjan, rakennuskannan ja asumismuotojen monimuotoisuus sekä ympäristön viihtyvyys, turvallisuus ja elävöittäminen.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan lisää henkilöstöresurssia, johon rahoitusta saatiin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) Lähiöohjelmasta v. 2020-2021. Päätös rahoituksesta 16.6.2020.</p>				

Strategiset tavoitteet (kaupunginhallitus)

Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi

Strateginen teema: Yrittävä ja osaava Turku

Strateginen linjaus: 3.1.4 Tuetaan työllisyyden paranemista uudistamalla kaupungin työllistämistoimintaa ja lisäämällä maahanmuuttajien työelämäyhteyksiä

Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.7

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020				
Nuorisotyöttömien osuus	12,5 %	10,9 %	11%	12,2 %
Työllisyysmäärärahan vaikuttavuus				
Henkilöitä aktivointi- ja työkykypalveluiden piirissä	1626	1842	3000	1970

Kaupunginjohtajan toimiala

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Kokonais määrä	3054	3528	4500	3976
Uusien asiakkaiden määrä	1476	2750	3000	1487
Työmarkkinatuen kuntaosuuden olevien ohjaus aktivointitoimiin	1224	1425	1500	1350
Aktoivointiaste*	62 %	63 %	70%	50 %

Tavoitteen kuvaus: Nuorisotyöttömien osuuden vähentäminen ja kunnan maksuosuuden vähentäminen toimenpiteillä, jotka toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa huomioiden opiskelu- ja toimintakyky.

*Palvelukeskuksen asiakkaiden aktivointiaste. Asiakkuus päättyy opiskelujen aloittamiseen, työllistymiseen, paluu TE-toimiston asiakkuuteen, eläkkeelle tmv. vastaavalle etuudelle, muutto toiseen kuntaan.

Selitys poikkeamalle: Korona vaikutti v. 2020 voimakkaasti nostaa työttömyyttä ja siihen liittyviä kustannuksia, kuten kunnan työmarkkinatuen maksuosuutta. Kaksi keskeistä palvelua eli kuntouttava työtoiminta ja palkkatukityöllistäminen estyivät tai hankaloituivat vuoden aikana koronaan liittyvien rajoittamistoimien vuoksi. Kuntouttava työtoiminta oli kielletty keväällä ja yt-neuvottelukierrokset/lomautukset estivät yrityksiin palkkatukityöllistämistä. Asiakasmääriin vaikutti myös se, että työllisyydenhoidon kuntakokeilun käynnistyminen siirtyi vuodelle 2021. Vaikeasta vuodesta huolimatta Turku menestyi kuitenkin hyvin (pienin kasvu vuoden aikana) Kuusikko-kuntien joukossa pitkäaikaistyöttömyyden alueella, joka kunnan kannalta on tietenkin kalleinta työttömyyttä.

Kuntavetoisen sote-mallin luominen Varsinais-Suomeen

Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva turkulainen

Strateginen linjaus: 2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020		Päätösten mukainen eteneminen	Toimintamallin luominen ja toimeenpano	Tavoitteet toteutuneet

Tavoitteen kuvaus:

1. Kuntien intressien huomioiminen tulevassa kansallisessa sote-uudistuksessa. Kaupungin aktiivinen yhteistyö, osallistuminen ja vaikuttaminen kansallisissa ja alueellisissa verkostoissa.
3. Sote-uudistuksen valmistelulle asetettu tavoitteet yhteistyössä kuntien ja kuntayhtymien kanssa.
4. Sote-uudistuksen valmistelu organisoidaan kuntavetoisesti.

Selitys poikkeamalle:

Teknillisen alan korkeakoulutuksen ja vetovoiman vahvistaminen

Strateginen teema: Yrittävä ja osaava Turku

Strateginen linjaus: 3.1.6 Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunina vahvistetaan

Kaupunginjohtajan toimiala

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020		Päätösten mukainen eteneminen	Toimintamallin toimeenpano	Toimeenpano käynnissä ja kokonaisuus etenee tavoitellusti
Tavoitteen kuvaus: Teknologiakampus Turun toiminnan käynnistäminen ja toteutus, jossa kaupungin toteutusvastuulla STEAM –toiminta. Laaja-alainen ja monitieteinen tekniikan alan osaamiskeskittymä tukee tulevaisuuden teknologioiden kehittymistä Turun alueella. Yhteistyössä korkeakoulujen ja alueen elinkeinoelämän kanssa vahvistetaan pitkäjänteisesti Turun asemaa tekniikan koulutuksessa ja tutkimuksessa. Lisätään elinkeinoelämälle tarjottavia TKI-palveluita, parannetaan osaavan työvoiman saatavuutta ja tuetaan Turun yliopiston laajennettujen DI-koulutusoikeuksien toteutusta ja uuden teknillisen tiedekunnan toiminnan käynnistymistä. Kaupungin vetovastuulla oleva STEAM -kokonaisuus, johon sisältyvät mm. Työelämälehtori -hanke sekä Merilukio, nivoutuu Teknologiakampuksen alle yhtenäiseksi temaattiseksi kokonaisuudeksi. STEAM Turku tarjoaa perusopetuksen ja toisen asteen yhdistävän tiede- ja teknologiapolun, jonka kautta eri-ikäisille lapsille ja nuorille aukeaa laaja mahdollisuus oppia tieteitä ja teknologiaa sekä suuntautua tekniikan eri alojen jatko-opiskeluun ja työharjoitteluun.				
Selitys poikkeamalle:				

Positiivisen rakennemuutoksen tukeminen / teollisuuden sijoittumisen helpottaminen

Strateginen teema: Yrittävä ja osaava Turku

Strateginen linjaus: 3.1.2 Yritysten toimintaedellytyksiä parannetaan uudistamalla Turun kaupungin tarjoamia yrityspalveluja

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020: Toteutuu suunnitelman mukaisesti			Toimintamallin toimeenpano	Toimenpiteet eivät ole toteutuneet koronatilanteesta johtuen.
Tavoitteen kuvaus: Tarjotaan edelleen yrityksille positiiviseen rakennemuutokseen liittyviä palveluita Turun kaupungin asiantuntijaryhmän kautta. Näitä palveluita ovat. mm. liikkumiseen, asumiseen, viestintään ja vetovoimaan, tilastotietoon, osaamisen varmistamiseen, kaavoitukseen, päivähoitoon tai kouluihin liittyvät asiat.				
Selitys poikkeamalle: Koronatilanne aiheutti elinkeinokentällä täysin poikkeuksellisen tilanteen, jonka myötä yritysten tukeminen kylläkin jatkui erilaisten tuki-instrumenttien kautta mutta varsinaiset positiivisen rakennemuutoksen elementit toimintaympäristössä puuttuivat.				

Tutkimus- ja kehitysinfrasktruktuurin vahvistaminen

Strateginen teema: Yrittävä ja osaava Turku

Strateginen linjaus: 3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluita uudistamalla

Kaupunginjohtajan toimiala

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Arviointikriteeri 2020: Toteutuu suunnitelman mukaisesti			Toimintamallin toimeenpano	Toteutus käynnissä Teknologiakampuksen tutkimusstrategian mukaisesti
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Kokonaisuus sisältyy yhtenä tavoitteena Teknologia kampus Turku –sopimukseen. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI) tarjoaman monipuolistaminen ja toiminnan volyymin lisääminen Turun alueella. Keinoina ja toimenpiteinä mm. kotimaiset ja kansainväliset kumppanuudet, Fraunhofer -yhteistyö ja mahdollisen Fraunhofer -tutkimusyksikön sijoittuminen Turkuun, investointien ja ulkoisen rahoituksen määrän kasvu t&k -infrastruktuureihin, KTK Turku Oy:n strategian ja toiminnan uudistaminen.</p> <p>Turussa voimakkaasti kehittyvä laaja-alainen ja monitieteinen tekniikan alan osaamiskeskittymä kasvattaa merkittävästi tarjolla olevien TKI -palvelujen määrää ja laatua korkeakoulujen ja yritysten rajapinnassa. Turun yliopiston 2021 käynnistyvä uusi teknillinen tiedekunta muodostaa erittäin huomattavan uuden resurssin alueen teknologiakehitykselle, tutkimukselle ja opetukselle. Positiivinen vaikutus Turun alueen ja alueen teknologiateollisuuden kilpailukyvyille tulee olemaan mittava ja pysyvä. Turun kaupunki yhteistyössä korkeakoulujen ja alueen elinkeinoelämän kanssa toteuttaa ja tukee toimenpiteitä, joilla vahvistetaan elinkeinoelämälle tarjottavien TKI-palvelujen tarjontaa ja laatua alueella, sekä palvelujen kysyntää, käyttöönottoa ja hyödyntämistä alueen yrityksissä.</p> <p>TKI –toimintaa vahvistavaa kansainvälistä yhteistyötä toteutetaan pääsääntöisesti Itämeren alueella ja Euroopassa Teknologia kampuksen osapuolten yhteistyökumppanuuksien puitteissa, mm. Strathclyden yliopistoon (UK) ja Fraunhofer-säätiöön (D), tiiviissä yhteistyössä Turun alueen teollisuuden kanssa. Eurooppalaista yhteistyötä merklusterin kehittämisen osalta jäsentää ja täydentää osaltaan syksyllä 2020 käynnistyvä Turun alueen toimijoiden yhteinen European Maritime Hotspots- hanke (koordinoi TurkuAMK).</p> <p>Selitys poikkeamalle:</p>				

Strategiset hankkeet (kaupunginhallitus)

Hanke	Aikataulu	Hyötytavoite	Yleinen tilannekuva	Tilanneyhteenveto
Byråbo (uusien työ- ja tilankäyttökonseptien kehittäminen)	21.6.2016-31.3.2024	Byråbo: Tilankäyttöä tehostetaan kaikissa kaupungin toimitoissa siten, että tilamitoutus on enintään 15-18 m2/hlö (uudiskohteissa 15 m2 ja peruskorjatuissa kohteissa 18 m2). Samalla voidaan osittain luopua myös nimeytyistä työpisteistä. Tätä kautta voidaan vähentää jopa noin 10 000 m2 toimistotiloja. Säästöpotentiaali tilakustannuksissa näiden toimenpiteiden seurauksena voi olla vuositasolla jopa 0,5 - 1,5 M€. Joka tapauksessa nykyisiä toimitiloja tulisi lähivuo-		Tilahankkeen 1. vaiheen hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.1.2021 ja samalla hyväksyttiin 15 vuoden vuokrasopimus. Hankkeessa siirrytään Yliopistonkadun osalta peruskorjausvaiheeseen ja kaupungintalon pihapiiriin osalta hankesuunnitelma valmistuu 2021

Kaupunginjohtajan toimiala

		sina korjata, joten tilainvestoinneilta ei voida säästyä. Keskitetyn toimistoratkaisun myötä voidaan myös saada aikaan toiminnan tehostumista.		
Työllisyyden edistäminen	-30.6.2023	6aika Digipore: Vastataan positiiviseen rakennemuutokseen ja haetaan uusi toimintamalli nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen. 6aika Duunipolku: Hankkeen tavoitteena on kehittää motivoivan haastattelun formaattia Turun seudun työvoima- ja elinkeinokokeiluun. Lisäksi hanke kehittää mentorointimallin, jolla tuetaan vaikeasti työllistyvien palvelupolkua kohti työllistymistä. Työvoima- ja yrityspalvelujen alueellinen kokeilu, jonka tavoitteena 10 % kustannussäästö julkiselle sektorille työttömyyden aiheuttamiin kustannuksiin.		Työllisyyden kuntakokeilu on alkamassa 1.3.2021. Tämän tukemiseksi on haettu ja saatu useita ulkoisen rahoituksen hankkeita. Kaveria ei jätetä -hanke rakentaa kokonaisvaltaista haastavimmassa asemassa olevien työkyvyn vahvistamista ja työllisyyden edistämistä tukevaa mallia (saatu STM:ltä 1,3 miljoonan euron rahoitus), 6Aika Osaamo-hanke on tuonut kolmen htv:n lisäpanoksen kuntakokeilun alku- ja digipalvelujen kehittämiseen ja toteuttamiseen, maahanmuuttajien osaamiskeskuksen rahoituksella tuetaan yhden kuntakokeilun erillisryhmän eli maahanmuuttajien työllisyyden edistämistä, 6Aika digitypa-hanke tuotti valmennuspisteelle uuden nuorten työllisyyttä edistävän codepoint-pajan, 6Aika duunipolussa koottiin työllisyyttä edistäviä palveluja yhteen ja näitä ollaan järjestämistoiminnoissa viemässä kompassi-alustalle palvelemaan kuntakokeilua, Työvoimahautomot-hanke kokosi yhteen Turku konsernin yritysten osaamis- ja työllisyyspalveluja tukevat tahot ja näiden lisäksi työllisyyden kuntakokeilua tukevat työttömien koulutuspalveluihin osallistumista alentavat hankkeet. Edelleen kaupunki on jättänyt hankinnoilla työllistämisen hankemuksen, jolla on tarkoitus luoda uusia työpaikkoja haastavammassa asemassa olevia ja kaupunki on jättämässä yritysten kasvua tukevaa KATU -hankkeen hakemusta, jossa haetaan resurssia siihen, että koulutus- ja työllisyysasiantuntijat jalkautuvat yrityksiin etsimään piilotyöpaikkoja ja tukemaan uusien työpaikkojen syntyä. ForeAmmatti ohjelmasta ollaan tekemässä elinvoima-alustaa, josta löytyy kuntakokeilun päättyessä kymmenentuhannen osajan työvoimavaranto tukemaan yritysten kasvua ja alueelle sijoittumista.
Aura (toiminnan ja talouden ohjauksen kehittäminen, SAP)	9.1.2019-31.8.2021	Nykyisen toiminnan ohjaus- ja henkilöstöhallintajärjestelmän päivitys. Tavoitteena on raportoinnin tehostuminen, kustannuslaskennan kehittäminen ja laadukkaamman tiedon tuottaminen päätöksenteon tueksi.		Resurssien saatavuudessa (prosessimanagerit, avainkäyttäjät, kouluttajat) vielä osin haasteita mm. tilinpäätöstehtäviin tarvittavien yhteisten resurssien osalta. Liittymien valmistuminen hyväksyntätästauksen alkuun viivästyy joiltakin osin mutta pysynee testausikkunan sisällä. Hankkeella merkittäviä ajallisia riippuvuuksia Turun keskitettyjen perustietojen (toimijat, palvelut) hallinnan (APH hanke) paikalleensaamisessa ja integroinnissa ERP- sekä esijärjestelmiin. V4 vaihe etenee viimeisten käyttöönottoerien 1 ja 2 ratkaisujen rakentamisella, ja hyväksyntätästaus-, koulutus-, ja käyttöönottosuunnitelmien tekemisellä Tammikuun aikana. Helmi-Maaliskuu on pääosin hyväksyntätästaukselta, Huhti-Toukokuu käyttääntöittävähetta, ja käyttöönotto Kesäkuun alussa.
Tietohallintostrategian toimeenpano	18.5.2017-26.6.2020	Kaupungin IT-palvelujen kehittämisvisio tiivistetty kuuteen tavoitteeseen. Visio kuvaa miten IT-palvelujen tulee toimia, jotta toi-		Hanke on päättynyt 26.6.2020. Kaikki hankkeen projektit tuottaneet hyväksytyt lopuraportin ja hanke päätetty ohjausryhmän kokouksessa 26.6.2020. Hankkeen projektien tuotoksia:

Kaupunginjohtajan toimiala

		<p>minta parhaiten vastaa asiakkaiden ja henkilöstön odotuksia sekä kaupungin strategisia päämääriä.</p>		<p>Kustannuspaikan 11603 budjetointia ja suunnittelua kehitetty, palveluveloitukset on automatisoitu SAP:iin ja IT-palvelut seuraavat veloitusten toteutumaa, IT-palveluissa käynnistettiin IT töiden resursointiryhmä. Ryhmä käy läpi viikoittain projektien mahdollisesti muuttuneita resurssitarpeita.</p> <p>Digitaalinen työympäristö otettu käyttöön kaupungissa, kokonaisarkkitehtuuriperiaatteet on laadittu ja viestitty keskeisille sidosryhmille,</p> <p>ServiceManager tiketöintijärjestelmästä on siirretty Efecten järjestelmään. Tikeköintijärjestelmä ohjaa toimintaa ITIL mallin mukaisiin käytäntöihin, itsepalvelumahdollisuuksia on lisätty mm ADTURKU tunnuksen salasanan vaihto suomi.fi tunnistautumisen kautta portaalista, iPad lukitusten purku portaalista kautta,</p> <p>Konsernihallinnon viestinnän kanssa on tehty hyvää yhteistyötä tiedotusten parantamiseksi. mm häiriöistä ja odottamattomista palvelukatkoista lähetettävää viestintää on kehitetty, viesteille on sovittu mallipohjat.</p> <p>SOC-palvelu on otettu käyttöön. Palvelu mahdollistaa reaaliaikaisen reagoinnin tietoturvaa vaarantaviin tilanteisiin, palvelupäälliköt tekivät palveluistaan Teknologiatiekartat ja niille on olemassa päivityssuunnitelmat, puhepalveluiden kilpailutuksen tuloksena vuonna 2019 säästöjä saatiin 250 000e/v, kilpailutettu (puitejärjestelymallin) mukaisesti toimittajat koska edelliset konsultoinnin sopimukset umpeutuivat. Yhteensä 24 koria kilpailutettiin aiemman viiden sijaan. Sopimusehdot on määritelty ja uudet sopimus pohjat otettu käyttöön tarjouspyyntöjä laadittaessa.</p>
Keskitetty asiakaspalvelu	3.12.2018-31.12.2020	<p>Turun kaupunginhallitus on päättänyt 3.3.2014 kokouksessaan, että kaupungin asiakaspalvelua kehitetään monikanavaiseksi. Monikanavaisen asiakaspalvelun myötä kaupungin asiakkailta on käytettävissään useita eri palvelukanavia esim. käynti, puhelin ja digitaalinen asiointi sekä videoavusteinen asiointi.</p> <p>Monikanavaisen asiakaspalvelun kehittämisen rinnalla kaupungissa keskitetään fyysisistä asiointipalvelua. Tällöin mahdollistetaan yli toimialarajojen palvelevan keskitetyn asiakaspalvelun saatavuus yhdestä tai useammasta palvelupisteestä. Asiointipisteet palvelevat käyntiasioinnin lisäksi</p>		<p>Hanke on päättynyt 31.12.2020. Kauppatorin monitorin toiminta on käynnistynyt 16.9.2021</p>

Kaupunginjohtajan toimiala

		<p>keskitetyksi myös muissa palvelukanaissa sekä ohjaavat ja neuvovat digitaalisessa asiointissa.</p> <p>Asiointipalvelussa annetaan esimmäisen tason asiakaspalvelua</p>		
Sähköinen säilyttäminen (Asiakirjahallinnan kokonaisuuden kehittäminen)	-30.9.2021	<p>Kaupungin tiedonhallinnan ratkaisut vastaavat niitä vaatimuksia, jotka julkishallinnon tulee täyttää tietosuojan sekä sähköisen tiedon, rekisteritiedon ja asiakirjallisen tiedon elinkaaren hallinnassa ja käsittelyssä. Samalla käyttöön saadaan prosessien digitalisoinnin sähköisesti säilytettävän tiedon ja hyödyt: tiedon parantunut löydettävyys, yhdistely-, jatkokäyttö- ja jalostusmahdollisuudet sekä tietopalvelun tehostuminen. Digitaalisia aineistoja ja asiakirjallista tietoa voidaan jatkossa käyttää ja säilyttää pelkästään sähköisessä muodossa, jolloin paperiaineiston arkistointiin tarvittava arkistotilatarve ei enää kasva.</p>		<p>Projekti toteutusvaihe on käynnistynyt vuoden 2021 alusta. Henkilöresurssit olivat siihen asti sidottu muihin meneillään oleviin projekteihin.</p> <p>Säilytysjärjestelmän tarjouspyyntö julkaistu 27.1.2021, tarjousten viimeinen jättöpäivä 1.3.2021 Valmistellaan säilytysjärjestelmän hankintaa ja tarjouspyyntöä, joka on tarkoitus julkaista lokakuuna alussa. Kilpailutus on tarkoitus saada valmiiksi tämän vuoden aikana ja käyttöönottoprojekti aloittaa tammikuussa 2021.</p>
Digitaalisen työympäristön kehittäminen (IT-palvelukehitys)	15.5.2017-31.7.2023	<p>IT-palvelukehitystä tehdään tietohallintostrategian mukaisesti. Kaupungin työntekijöille luodaan digitaalinen työympäristö, jonka avulla työn tuottavuuden kasvu mahdollistetaan ajasta ja paikasta riippumattomasti. Kaupungin tärkeimpiä sovelluksia jaetaan tietoturvallisesti käytettäväksi myös ulkoisista työasemista. Työympäristöön tuodaan lisää uusia pilvipalveluja jotka tuovat kaupungin työntekijöiden käyttöön yhä uusia ja innovatiivisia työn tekemisen välineitä. Käyttövaltuushallintaa kehitetään automatisoimalla käyttäjävaltuushallintaa.</p>		<p>Käyttöönotto O365-palveluiden osalta on valmistunut ja siirretään tuotantoon koko kaupunkikonsernin osalta. Seuraavaksi arvioidaan toteutuksen pohjalta lisenssitarpeita kevään tarkastuspäivää varten. O365-sovellusten käyttöä on tuettu aktiivisesti projektin ja toimistobondien voimin. Laajempia Teams-alustalle tehtyjä kokonaisuuksia on tehty mm. Kompassi-hankeelle, Aura-projektin koulutusmateriaaleille ja Monitorin asiakaspalvelun tuelle. Myös toimielinkokoukset on järjestetty pääosin Teams-alustalla maaliskuusta 2020 alkaen.</p> <p>Virtuaalisen työympäristön POC toteutettiin ja jatkoa suunnitellaan tämän pohjalta.</p> <p>Turvallinen tunnistautuminen on aktivoitu käyttöön käyttäjille (pl. Sito). O365-sovellusten käyttö on mahdollista joustavasti erilaisilla laitteilla - hallituilla kaupungin laitteilla kertakirjautumisella ja hallitsemattomilla laitteilla kaksivaiheisella käyttäjän todentamisella (MFA). Mobiililaitteiden hallintasovellus vaihdetaan kevään aikana lisensseihin sisältyvään Intunesovellukseen jotta sähköpostia voi jatkossakin lukea mobiililaitteilla.</p> <p>Salattu sähköposti otettiin käyttöön pilvipalvelujen käyttöönoton mahdollistamana.</p>

Kaupunginjohtajan toimiala

		<p>Mobiiliyöskentelyä tuetaan ja mahdollistetaan yhdessä muiden hankkeiden kanssa ja näiden tarpeita kuunnellen (mm. Byråbo). IT-palveluiden kustannuksien läpinäkyvyyttä parannetaan ja mahdollistetaan käyttäjille ajantasainen tieto palveluiden käyttäjämääristä ja hinnoista rakentamalla IT-palveluiden oma raportointiportaali asiakkaiden käyttöön. Työasemaympäristön modernisointia jatketaan Windows10 -päivityksillä ja alustaratkaisuja kehitetään strategian mukaan tukemaan yhä laajemmin kaupungin järjestelmiä.</p>		<p>Sivistystoimen hallinnon sovellusten käytön tavoista ja tarpeista on tehty esiselvitys, joka jatkuu 365-ympäristöjen eriyttämisprojektina. Samoin kevään 2021 aikana on käynnistymässä Skype for Business -sovelluksen alasajo sekä OneDrive-palveluiden aktivoiminen käyttäjille.</p>
Pohjoinen kasvuyöhyke (PKV)		<p>Pohjoinen kasvuyöhyke on alusta ennakkoluulottomille digitaalisten palvelukonseptien kokeiluille ja piloille sekä kansainvälisesti houkutteleva elinkeinoelämän toimintaympäristö. Se tarjoaa kehitysalustan innovaatioille, Suomen edelleen kansainvälistymiselle ja uusiin, digitaalisiin sovelluksiin perustuvien ratkaisujen kokeiluille ja kaupallistamiselle. Pohjoisen kasvuyöhykkeen strategiset painopisteet vuosina 2015–2018 ovat elinkeinoelämän kannalta keskeisten kuljetusketjujen ja logistiikkaratkaisujen kehittäminen yli hallinnollisten tai alueellisten rajojen, tavoitteena kitkattomat ja sujuvat logistiset tavaravirrat. Pohjoisen kasvuyöhykkeen kehittämisen kärjet kohdistetaan sisäisen saavutettavuuden parantamiseen kotimaan ja kansainvälisen tavaraliikenteen solmukohdissa. Yritysten asioinnin ja tavaravir-</p>		<p>Pohjoinen kasvuyöhyke on strategisena yhteistyöverkostona toteuttanut tavoitteidensa mukaisia projekteja ja verkkotilaisuuksia sekä laatinut yhteisiä kannanottoja ja osallistunut kansallisiin ohjelmavalmisteluihin, joissa vaikutetaan tulevien politiikka- ja rahoitusohjelmien sisältöihin. Projektina käynnistyneen CaaS (Corridor as a Service) -ekosysteemin luominen ja vakiinnuttaminen on toteuttanut Pohjoisen kasvuyöhykkeen strategiaa päämääriä (Itämeren alueen kansainvälisen logistiikkakeskittymän vahvistaminen, Pohjoinen kasvuyöhyke idän ja lännen välisen multimodaalitavaralogistiikan hubina) ja sen puitteissa on toteutettu webinaareja ja projekteja, mm. CEF-rahoitteinen Federated-projekti. Kansainvälistä vaikuttamista on toteutettu EU:n TEN-T Skandinavia-Välimeri -ydinverkkokäytävällä Scandria Alliance -strategisen verkoston puitteissa</p>

Kaupunginjohtajan toimiala

		tojen tehokkuus ja niiden saavutettavuus vyöhykkeellä perustuu siihen kuinka hyvin satamat, lentoasemat ja tavaraliikenteen rajanylityspaikat toimivat koko vyöhykkeellä, sekä siihen kuinka vyöhykkeen sisäiset virrat toimivat logistiikkakeskusten, väylien ja logistiikkapalvelujen markkinoiden varassa.		
Smart and Wise Turku -kärkihanke				Raportoidaan kohdassa: Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto), Kärkihankkeet
Keskustan kehittäminen - kärkihanke				Raportoidaan kohdassa: Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto), Kärkihankkeet
Turun tiedepuisto - kärkihanke				Raportoidaan kohdassa: Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto), Kärkihankkeet
Hallintopalveuiden uudistaminen (Turun kaupungin hallinnon kehittämisshanke)				Raportoidaan kohdassa: Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Henkilöstön työhyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020	
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea ja luottamalla omiin alaisiin			
Työyhteisötaidot Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,25)	3,37 (työyhteisö on yhteistyökykyinen)	
Työyhteisötaidot Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)	Välikyselyä ei tehty v. 2020	
Työyhteisö Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,44)	3,59	
Työyhteisö Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)	Välikyselyä ei tehty v. 2020	
Työyhteisö Luottamus työkavereihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)	Välikyselyä ei tehty v. 2020	
Työyhteisön tuki esimiestyölle	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,38)	3,5 (Kunta 10)	

Kaupunginjohtajan toimiala

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
	Välikysely (Pysynyt samalla tasolla)	

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Yhteisö- ja Topaasia pelien hyödyntäminen työyhteisöissä ja yksioissa. Kunta 10:n kehitystoimenpiteiden toteuttaminen ja seuranta. Kaupunginjohtajan henkilöstöinfot tiedon jakamisen tueksi

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia Kaupungin tavoite 2018–2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
2.A. Työkyvyn hallinta		
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 179 (32,0 %) Vuonna 2019: 182 (32,7 %)	(odotetaan lukua)
2.B. Vaarojen ja haittojen arviointi / riskien arviointi		
Kuinka monta vaarat ja haitat –arvioita / riskiarviota tallennettu	Vähintään 25 % toimialan perusyksiköistä per vuosi Vuonna 2018: (52 %) Vuonna 2019: (0 %)	Vuonna 2020: 0 %
2.C. Kunta 10 – tuloksien pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat koskien työpaineita		
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työpaineita paljon, hallintaa vähän, Kunta10	pienempi kuin edellinen vuosi vertailulukua 18,80 %	19,5% (kasvanut hieman)
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työmäärän lisääntyminen, Välikysely	pienempi kuin edellinen vuosi ei vertailulukua, toteuma 30 %	Välikyselyä ei tehty v. 2020
2.D. Asiakasväkivallan kokemus		
Asiakasväkivallan kokemus: Henkinen väkivalta	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (12,50 %) Välikysely (9 %)	8,3% (Kunta 10)
Asiakasväkivallan kokemus: Fyysinen väkivalta tai sen uhka	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (0,70 %) Välikysely (0 %)	0% (Kunta 10)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Uutta riskienarviointiohjelmaa pilotuitu hyvinvointitoimialalla v. 2020. Valmius käyttöönottoon kaupunkilaajuisesti v. 2021 alusta.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia Kaupungin tavoite 2018–2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet		
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (4,69) Välikysely (Heikentynyt lievästi)	4,86 (Kunta 10)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75 % Kunta10 (83 %) Välikysely (82 %)	86,6% (Kunta 10)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Tehtäväkuvien selkiyttäminen organisaatiouudistuksen yhteydessä.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!

Kaupunginjohtajan toimiala

Kaupungin tavoite 2018–2021: 4. Osaamisen turvaaminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
4.A. Osaamisprofiilien ajan tasalla pitäminen		
Yhteisten osaamisen osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimukseen	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset SAP HR 2018 (vaadittu taso 2,18/saavutettu taso 2,66) SAP HR 2019 (vaadittu taso 2,18/saavutettu taso 2,68)	Vaadittu taso 2,16 Saavutettu taso 2,65 (parantunut edelliseen kyselyyn nähden, mutta ei tavoitteessa)
4.B. Osaamisen johtamisen vuosikellon toteuttaminen		
Johtamisosaamisen osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimukseen	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset SAP HR 2018 (vaadittu taso 2,51/saavutettu taso 2,94) SAP HR 2019 (vaadittu taso 2,45/saavutettu taso 2,92)	Vaadittu taso 2,39 Saavutettu taso 2,86 (parantunut edelliseen kyselyyn nähden, mutta ei tavoitteessa)
Henkilöstökoulutukseen osallistuneiden määrä (prosentuaalinen osuus henkilötyövuosista laskettuna)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuonna 2018 (85,90 %) Vuonna 2019 (85,70 %)	84,9%
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Keskiarvo osallistuneiden henkilöiden koulutuspäivien määrästä per henkilö (koulutussuunnitelmaraportointi)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi tavoite vähintään 3 päivää per henkilö Vuonna 2018 (4,3) Vuonna 2019 (4,2)	3,2 (parantunut edelliseen kyselyyn nähden, mutta ei tavoitteessa)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Kokemus täydennyskoulutuksen riittävydestä	75 % henkilöstöstä kokee, että on riittävä Kunta10 (59,30 %) Välikysely (73 %)	

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Koronan johdosta siirryttiin pääosin hyödyntämään verkkokoulutuksen välineitä.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
5.A. Muutoksen kokeminen työssä		
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (39,00 %)	43,9%
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutoksen kokeminen, Väläkysely	suurempi kuin edellinen vuosi (60 %)	Väläkyselyä ei tehty v. 2020
5.B. Työyhteisön tavoitteiden ymmärtäminen ja niiden saavutettavuus		
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisötaidot: tavoitteellisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,61)	3,7
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisön tavoitteellisuus, Väläkysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)	Väläkyselyä ei tehty v. 2020

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Verkkokoulutusta muutoksen ja etätyöskentelyn tueksi.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 6. Uudistamiskyky

Kaupunginjohtajan toimiala

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa		
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,15)	3,19
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)	Välikyselyä ei tehty v. 2020

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Verkkokoulutusta muutoksen ja etätyöskentelyn tueksi.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018–2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa		
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (3,64) Välikysely (Heikentynyt)	Kunta 10 (3,78)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (2,83) Välikysely (Heikentynyt)	Kunta 10 (2,98)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: SAP SF:n tavoite- ja kehityskeskustelua pilotoitu ja siirtyy tuotantoon vuonna 2021 alusta.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018–2021: 8. Laadukas esimiestyö

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa		
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (66 %) Uusin kysely (48 %)	69% (parantunut edelliseen kyselyyn nähden, mutta ei tavoitteessa)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,33)	3,54
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)	Välikyselyä ei tehty v. 2020

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Paremmen johdon foorumit ja Turku johtaa-koulutus.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018–2021: 9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
9.A. Yhteistoiminta toimialoilla kunnossa		
Yhteistoiminnan vaatimusten tunteminen, Esimiesbarometri	Kyllä-vastanneiden osuus on enemmän kuin 75 % Vuosi 2018 (90 %) Vuosi 2019 (87 %)	Vuosi 2020 89%
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen		

Kaupunginjohtajan toimiala

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020	
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esi-miesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75 % Vuosi 2018 (76 %) Vuosi 2019 (74 %)	Vuosi 2020 69%	
9.C. Strategisesti ohjatut -kehityskeskustelut			
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: kehityskeskustelujen käymisprosentti	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuosi 2018 Kunta10(84,30 %) Vuosi 2019 Välikysely (68 %)	Vuosi 2020 Kunta10 77,1%	
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: Yksilökehityskeskustelujen hyödyllisyys	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuosi 2018 Kunta10(32,30 %) Vuosi 2019 Välikysely (Parantunut)	Vuosi 2020 Kunta10 35,1%	

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Tavoite- ja kehityskeskusteluprosessin uudistaminen ja yhteistoimintaprosessista tiedottaminen.

Kaupungin palvelurakentamisen tilainvestointiohjelman jako on esitetty kaupunkiympäristötoimialan strategisessa sopimuksessa.

Liite 1 Keskustan kehittäminen

1. Kuvaus vuoden toteutumisesta

Keskustan kehittämisen kärkihanke koostuu neljästä alueellisesti rajautuneesta kehittämishankkeesta: kaupallisen ydinkeskustan kehittäminen (Hansatown), Vanhankaupungin kehittäminen, Aninkaisten alueen kehittäminen ja Merellisen Turun (Linnanniemi ja Aurajokirannat) kehittäminen, sekä liikenteen ja liikkumisen laajasta kokonaisuudesta, joka on kolmen kärkihankkeen yhteinen kehittämishanke. Lisäksi keskustan kärkihankkeeseen kuuluvat Keskustavalaistuksen kehittäminen ja Keskustan innovaatiokilpailu -projektit. Kärkihankkeen tavoitteelliset painopistealueet saavutettava ja helposti kuljettava keskusta, kaupallisesti houkutteleva keskusta ja viihtyisä ja elävä kohtaan keskusta, läpileikkaavat kaikkia kehittämishankkeita ja -projekteja, ja ohjaavat niiden suunnittelua ja toteutusta.

Vuosi 2020 oli keskustan kehittämisen kärkihankkeen osalta budjettin ja henkilöresursoinnin valossa ensimmäinen varsinainen toteutussuunnitelman toimeenpanovuosi, joskin henkilöressurssien osalta "täysmiehitys" saavutettiin vasta kesälomien jälkeen. Huhtikuun puolivälissä aloittivat tehtävissään kaupallisen ydinkeskustan hankepääällikkö ja vanhankaupungin projektipääällikkö. Alkusyksystä myös keskustavalaistuksen kehittämisen resurssit vahvistuivat keskustavalaistuksen projektipääällikön ja maisema-arkkitehdin rekrytoinnin myötä. Hankkeen resursoinnin myötä myös kärkihankeajattelun / ohjelmallisen kehittämisen sisäänajoa kaupunkiorganisaatioon saatiin edistettyä. Keskustan kehittäminen isoina kokonaisuuksina toimiala- ja organisaatorajat ylittäen mahdollistaa eri toimintojen, tavoitteiden ja näkökulmien integroimisen osaksi yksittäisiä kehittämishankkeita ja ehkäisee osaoptimointia.

Resurssien lisääntyminen heijastui myös hankkeiden ja projektien etenemisessä: vuoden 2020 aikana mm. toteutettiin suuren suosion saanut Linnanniemen kansainvälinen ideakilpailu, rakennettiin kaupallisen keskustan uusi konsepti ja yhteistoimintamalli yhteistyössä ydinkeskustan toimijoiden kanssa, toteutettiin Sytytä Turku -keskustan kehittämiskilpailu keskustavision tavoitteiden toteuttamiseksi kumppanuusina, laadittiin keskustaliikenteen skenaariot ja järjestettiin niistä laaja kansalaisarviointi yhteistyössä yliopistotoimijoiden kanssa, käynnistettiin Matkakeskus-hanke ja edistettiin siihen liittyvää liikenteellistä selvitystä, laadittiin historiallisen keskustan ja yliopistojen alueen kehittämissuunnitelmaa yhteistyössä alueen kiinteistönomistajien kanssa, työstettiin Itäisen rantakadun yleissuunnitelmaa ja pilotoitiin sekä pimeän ajan valaistusratkaisuja että uusia ulkotarjoilualueita edesauttamaan turvallista kaupunkikulttuurista nauttimista keskellä korona-ajan rajoitteita. Tiivis ja vuorovaikutteinen yhteistyö niin kaupunkiorganisaation sisällä kuin keskustan toimijoiden, sidosryhmien ja kaupunkilaisten kanssa on leimannut kaikkea kärkihankkeen toimintaa tänäkin vuonna.

Suhteessa toimeenpanopäätökseen (kh 13.8.2018 §288) kärkihanke etenee kaiken kaikkiaan hyvin, ja joitakin keskustaliikenteen järjestelyihin liittyviä kokeiluja lukuun ottamatta kaikki tälle valtuustokaudelle suunnitellut toimenpidekokonaisuudet ovat vahvasti työn alla.

---

2. Kärkihankkeen toimintasuunnitelman seuranta 2020

Painopistealue	Tuotos	Toteutunut (liikenne- valo)	Selvitys poikkeamalle
Liikenne ja liikkuminen	Yleiskaava 2029 hyväksytty. Keskustaliikenne 2029 -suunnitelma on valmis. Samoin keskustan huolto- ja jakeluliikenteen suunnitelma. Keskustan liikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteet etenevät kärkihankkeen KH-päätöksen mukaisesti.		Yleiskaava 2029 on poliittisten toimielinten käsitellyssä. Huolto- ja jakeluliikenteen suunnittelun pohjaksi laadittu selvitys on valmistunut, mutta varsinaisen suunnitelman laatiminen on viivästynyt liikennesuunnittelun resurssien niukkuudesta johtuen.
Liikenne ja liikkuminen	Aurajoen itärannan liikkumisympäristön kokonaisvaltainen suunnitelma on valmis ja ohjaa alueen kehittämistoimenpiteitä.		Aurajoen itärannan yleissuunnitelma valmistuu alkuvuodesta 2021.
Turku Waterfront	Linnanniemen alueen kehittämisen kansainvälinen ideakilpailu käyty ja kehittämistoimenpiteiden suunnittelu käynnissä.		
Turku Waterfront	Turun Merikeskuksen toimintamalli ja karttapohjainen digitaalinen palvelu koko saariston alueelle Turusta Tukholmaan ovat rakenteilla. Ensimmäiset näyttelysisällöt Merikeskukseen ovat valmistuneet.		
Hansatown	Keskustan kauppakeskuksen konsepti on laadittu yhteistyössä Ydinkeskusta ry:n ja keskustan kaupallisten toimijoiden kanssa. Konseptin toteuttaminen on käynnissä. Uusi kaupallisen ydinkeskustan kehittämisen hankepäällikkö on aloittanut tehtävässään 1.1.2020.		
Hansatown	Kauppahallin korttelin kehittämisen strategisen tason tavoitteet on asetettu Kaupunkikehitysjaostossa ja kehittämisen kilpailutus käynnistetty.		Kauppahallin korttelin kehittämisen strategiset tavoitteet tuodaan Kaupunkikehitysjaoston käsittelyyn alkuvuodesta 2021. Toimenpiteet päästiin käynnistämään hieman suunniteltua hitaammassa aikataulussa kaupallisen ydinkeskustan hankepäällikön rekrytoinnin viivästyttyä huhtikuulle 2020.
Aninkainen	Aninkaisen alueen kehittämiseen tähtäävä kokonaisvaltainen kehittämissuunnitelma on valmis ja kehittämistoimenpiteiden suunnittelu käynnissä.		Kehittämissuunnitelman laatimisen konsulttikumppanin kilpailutus saatiin valmiiksi joulukuussa, suunnitelman laatiminen käynnistyy tammikuussa 2021. Aninkaisen alueella on käynnissä useita aktiivisessa vaiheessa olevia hankkeita, jotka ovat vaatineet hankepäällikön merkittävää työpanosta.
Aninkainen	Matkakeskuksen hankesuunnitelma on valmis ja kilpailutuksen valmistelu käynnissä. Matkakeskus-hankkeeseen liittyvä liikenteellinen yleissuunnitelma on valmis. Uusi Matkakeskus-hankkeen projektipäällikkö on aloittanut tehtävässään 1.1.2020.		Matkakeskuksen hankesuunnitelman laatiminen on käynnissä. Liikenteellinen yleissuunnitelma valmistuu alkuvuodesta 2021. Matkakeskus-hankkeelle ei rekrytoitu projektipäällikköä vuonna 2020. Hankkeen ohjaus- ja työryhmät sen sijaan nimettiin ja hanke etenee Aninkaisen hankepäällikön valmistelussa.
Vanhakaupunki	Yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa tuotettu Vanhakaupungin kehittämissuunnitelma on valmis. Vanhakaupungin brändin identiteetti ja viestinnällinen		Turun historiallisen keskustan ja yliopistojen alueen kehittämissuunnitelman laadinta eteni syksyn aikana

	konsepti on määritelty. Käytännön toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus alueen elävöittämiseksi, viihtyistämiseksi ja toiminnallisuuksien monipuolistamiseksi käynnistetty. Uusi Vanhankaupungin kehittämisen projektipäällikkö on aloittanut tehtävässään 1.1.2020.		hyvin, ja se valmistuu alkuvuodesta 2021. Toimenpiteet päästiin käynnistämään hieman suunniteltua hitaammassa aikataulussa projektipäällikön rekrytoinnin viivästytyä huhtikuulle 2020.
Innovaatiokilpailu	Innovaatiokilpailu keskustavision 2050:n ideoiden toteuttamiseksi monipuolisina kumppanuuksina on käyty ja ideoiden toteutus/suunnittelu on käynnissä.		
Keskustavalaistus	Kokonaisvaltainen suunnitelma keskustavalaistuksen kehittämiseksi on valmis ja suunnitelman vaiheittainen toteuttaminen aloitettu. Suunnittelu valon hyödyntämisestä keskustan julkisessa kaupunkitilassa pidettävien tapahtumien yhteydessä on aloitettu.		Keskustavalaistuksen kehittäminen eteni suunniteltua hitaammin henkilövaihdoista johtuen; uusi maisemaarkkitehti ja keskustavalaistuksen projektipäällikkö aloittivat tehtävässään kesälomien jälkeen. Kokonaisvaltaisen suunnitelman laatiminen on käynnissä ja useita pimeän ajan valaistuksen pilotteja päästiin toteuttamaan loppuvuodesta 2020.

Liite 2 Turun Tiedepuisto

1. Kuvaus vuoden toteutumisesta

Lokakuun alussa aloittaneen, rekrytoidun uuden hankejohtajan tuli ensitöinään arvioida Tiedepuisto Core- kilpailuohjelma ja tehdä mahdollisia tarkennuksia siihen. Corona oli kuitenkin tuonut laajempaa epävarmuutta kilpailun tavoitteiden toteutumiseksi, minkä vuoksi oli hankittava markkinanäkemyksistä mahdollisesta muutoksesta ja sen suuruudesta kilpailun uudelleen suuntaamiseksi. Tarkennuksia ollaan tekemässä tavoitteena käynnistää kilpailu kesäkuussa. Itäharjun teollisuusalueelle kohdentuva Voimakadun kumppanuuskaava, kehittämistä tukevat kaupunkitutkimusohjelman Tiedepuistoon kohdentuvat tutkimushankkeet ja 6-Aika Kestävien kaupunginosien kumppanuusmalli (KIEPPI) –hanke on edennyt. Itäharjun teollisuusalueen tulevaa esirakentamista/rakentamista palvelevia selvityksiä on laadittu. Toimintasuunnitelmaan liittyviä merkittäviä toimenpiteitä ei ole kaikilta osin saatu käynnistymään suunnitellusti.

2. Kärkihankkeen toimintasuunnitelman seuranta 2020

Painopistealue	Tuotos	Toteutunut (liikennevalo)	Selvitys poikkeamalle
Rohkeasti kokeileva innovaatio- ja osaamiskeskittymä	Uusien innovaatioalustojen ja verkostojen kehittäminen käynnissä.		(Huom. Jatkuvaa toimintaa)
Rohkeasti kokeileva innovaatio- ja osaamiskeskittymä	Turku Future Forum -tilaisuudet aktiivisesti käytössä Tiedepuiston innovaatiotoiminnan yhteistoimintamalli mukaisesti.		(Huom. Jatkuvaa toimintaa)
Rohkeasti kokeileva innovaatio- ja osaamiskeskittymä	Tiedepuiston brändi-identiteetti ja markkinoinnin sisältöstrategia määriteltä yhteistyössä alueen keskeisten toimijoiden kanssa ja sen päälle rakentuva alueen aktiivinen markkinointi ja myynti käynnissä.		Toimenpiteiden eteneminen viivästynyt hankkeen johto- ja valmisteluresurssien rekrytoinnin viivästymisen johdosta.
Logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus	Itäharjun joukkoliikenneverkon ja siihen liittyvän infran suunnittelu käynnissä.		Osittain toteutunut osana raitiotiehanketta ja Voimakadun asemakaavoitushanketta.
Logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus	Kestäviä liikkumismuotoja tukeva alueen sisäinen liikkumisen suunnittelu käynnissä. Pyöräparkkisuunnitelma valmis.		Toimenpiteiden eteneminen viivästynyt hankkeen johto- ja valmisteluresurssien rekrytoinnin viivästymisen johdosta.
Logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus	Liikenneverkkoanalyysi valmis.		Toimenpiteiden eteneminen viivästynyt hankkeen johto- ja valmisteluresurssien rekrytoinnin viivästymisen johdosta.
Logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus	Yhdessä alueen keskeisten toimijoiden kanssa tuotettu pysäköinnin kehittämissuunnitelma valmis ja kehittämistoimenpiteet käynnissä.		Toimenpiteiden eteneminen viivästynyt hankkeen johto- ja valmisteluresurssien rekrytoinnin viivästymisen johdosta.
24/7/365 elävä kohtaamisten keidas	Tiedepuiston palvelumuotoilu valmis.		(Huom. Jatkuvaa toimintaa)
24/7/365 elävä kohtaamisten keidas	Tiedepuisto-alueen infran ja julkisten kaupunkitilojen laadun parantamisen hanke käynnissä.		Hanke edennyt suunnitteluvaiheen osalta.
24/7/365 elävä kohtaamisten keidas	Tapahtuma- ja palvelutoiminnan monipuolistamiseen tähtäävät toimenpiteet käynnissä. Turku Future Sports- ja RunFest hyvinvoinnin ja liikunnan alustojen kehittäminen käynnissä.		Toimenpiteiden eteneminen viivästynyt hankkeen johto- ja valmisteluresurssien rekrytoinnin viivästymisen johdosta.

Kestävästi kasvava kaupunginosa	Tiedepuiston opastamisen kokonaiskonsepti ja -suunnitelma valmiit ja toimenpiteet käynnissä.		
Kestävästi kasvava ka Kestävästi kasvava kaupunginosa upunginosa	Kupittaaan kannen ja siihen kytkeytyvän Itäharjun kärjen alueen idea- ja toteutuskilpailu käyty ja siihen liittyvä asemakaavoitus käynnissä.		Kilpailun aloitusajankohtaa siirretty hankejohtajan rekrytoinnin ja koronan aiheuttaman talouden epävarman tilanteen takia.
Kestävästi kasvava kaupunginosa	Tiedepuiston alueen tietomalli valmis ja siihen liittyvät visualisoinnit käytössä.		Julkaisua suunniteltu osaksi kannen kilpailun käynnistymistä (kt. edellinen).
Kestävästi kasvava kaupunginosa	Strategisen maankäytön suunnittelun mukaiset toimenpiteet käynnissä. Pilaantuneiden maiden strategia ja suunnitelma valmis.		Pilaantuneisen maiden kokonaisuunnitelmaa ei ole toistaiseksi tunnistettu tarpeelliseksi edistää, edetään kohdealueisiin liittyvien lisäselvitysten kautta. Lisäksi Voimakadun kumppanuuskaavoitus sopimuksessa jaettu pilaantuneisten maiden puhdistukseen liittyviä vastuita.
Kestävästi kasvava kaupunginosa	Helsingintien liittymän asemakaavaehdotus valmis ja infran suunnittelu käynnissä.		Odottaa Kupittaaan kannen kilpailua ja sitä kautta saatavaa liittymän sijoittumispaikkaa. Asemakaava vireillä.
Kestävästi kasvava kaupunginosa	Voimakadun alueen kumppanuuskaavoitus käynnissä.		

Liite 3 Smart and Wise Turku

1. Kuvaus vuoden toteutumisesta:

- **Asiakkuuksien ja palveluiden hallinta** käynnisti tietojärjestelmäkehityksen toden teolla vuonna 2020. Tiimit organisoitiin ja tietojärjestelmäalustat kilpailutettiin ja hankittiin. Kehityksen alla on asiakkuudenhallintajärjestelmä, jonka ensimmäinen käyttöönotto keväällä 2021 ja palveluiden tuotetiedonhallintajärjestelmä, jonka käyttöönotto ajoittuu Aura SAP-järjestelmän yhteyteen 1.6.2021. Asiakkuuksien ja palveluidenhallinnalla on merkittävä rooli tulevan johtamisjärjestelmäuudistuksen vaatimassa toimintatiedon tuottamisessa ja siten muodostavat tiedolla johtamisen selkärangan yhdessä toiminnanohjausjärjestelmän kanssa.
- **Liikenne ja liikkuminen** painopistealueelle kohdistui merkittäviä linjausmuutoksia kaupungin päättäessä, että toistaiseksi varhaisen vaiheen teknologioiden testaus ei kuulu kaupungin toimintaan ja sekä robotibussi- että älyföri-projektit keskeytettiin. Vähähiilinen liikkuminen liikennehubeissa ja pysäköinnin kehittäminen etenivät hyvin ja vuoden lopulla julkaistiin kilpailutus, joka tähtää kymmenen pilottiprojektin toteuttamiseen vuoden 2021 aikana. L&L painopistealueella johdettiin Scale-Up hankehakemuksen valmistelu ja Turun ehdotus hyväksyttiin rahoitettavien joukkoon: tulevien vuosien aikana saamme merkittävästi rahoitusta kymmenelle toimenpiteelle laajalla skaalalla liikkumisen datasta infran suunnitteluun.
- **Kaupunkisuunnittelu** organisoitui ja vahvistui: pääosa tiimin kapasiteetista käytetään Helsingin ja Kuopion kanssa yhteisprojektissa DigiPaVe, jossa kehitetään asiakaslähtöistä digitaalista palveluverkon suunnittelua. KS:n tavoitteissa ollut aluetietomallin kehitys yhdistettiin DigiPaVe-tekemiseen, sillä se on merkittä osa palveluverkon suunnittelua kuten asiakaslähtöisyyden kehittämiseksi tarvitaan asiakkuuksien ja palveluiden hallinnan tuotoksia.
- **Syrjäytymisen ehkäisy** on tehnyt kehittänyt käytännön ohjeistuksia ja koulutusmateriaaleja ja vienyt niitä kentälle laajan koulutustarjonnan kera. Koronapandemian aiheuttamat kokoontumisrajoitukset ja siirtyminen etätyöskentelyyn aiheutti koulutuksen jakelun hidastumista ja osin sisällöllistä säätöä. Siitä huolimatta, että pandemia-ajan aiheuttamat elinolosuhteiden muutokset aiheuttavat syrjäytymisen ja sen lieveilmiöiden kasvua tämäkin painopistealue joutui sopeuttamisohjelman säästövaatimusten kohteeksi ja koulutusohjelmat keskeytettiin loppuvuonna.
- **Turvallisuus** kehitti turvallisuussuunnitelmaluonnoksen valmiiksi ja vietäväksi kaupungin johdon käsiteltäväksi. Turvallisuuden tilannekuva on valmis testattavaksi suuronnettomuusharjoituksessa jatkokehitystarpeiden tunnistamiseksi. Turvallisuuden painopistealue vastasi koko SAWT-hankkeen tietosuojasaamisen kehittämisestä. Kameravalvonnan kehittämiseksi laadittiin suunnitelma ja toimeenpano käynnistettiin.
- **Hiilineutraliteetti ja resurssiviisaus** raportoidaan omana kokonaisuutena toisaalla
- **Data-alustat ja datan hyödyntäminen** vastasi koronapandemian tarpeisiin kehittämällä monikielisen tekoälyyn perustavaan neuvontajärjestelmän, järjestelmä palvelee kaupunkilaisia sadalla kielellä ja siten mahdollistaa kaikille kaupunkilaisille pääsyn ajantasaiseen koronatietoon. Painopistealueella kehitettiin myös ohjelmistorobotiikkaa koronatestauksen aiheuttaman puhelinpalvelun ruuhkien purkamiseen menestyksekkäästi. Painopistealueella luonnosteltiin Älykaupunki-visioita pormestariohjelmassa hyödynnettäväksi.

2. Kärkihankkeen toimintasuunnitelman seuranta 2020

Painopistealue	Tuotos	Toteutunut (liikennevalo)	Selvitys poikkeamalle
Asiakkuuksien ja palvelujen hallinta	Kuntalaisten asiointitili on otettu käyttöön		Vasta suunnitteluvaiheessa. Pyritään saamaan suunnitelma ohjausryhmään 16.3.2021

Kaupunkisuunnittelu	Väestökehitykseen perustuva malli palvelutarpeiden kehityksen ennakkointiin on luotu ja kokeiltu 2-3 palvelussa.		Aluetietoprojektissa edetään epäselvien vastuu- ja resurssikysymyksiä ratkaisemattomuuden vuoksi uuteen suuntaan - aluetietoprojektin toteuttaminen siirretään DigiPAVe hankkeen alaisuuteen.
Kaupunkisuunnittelu	Kaupunki on kattavasti mallinnettu digitaalisesti ja digitaalista aineistoa käytetään suunnittelu-, rakentamis- ja ylläpitoprosesseissa.		Kaupungin tietomallit: Kaupunkitietomallikonaisuutta on tarkennettu. Infran tietomalleihin liittyvät työprosessit on kuvattu karkealla tasolla ja tätä tarkennetaan edelleen. Talomallien (IFC) vientiä M-Filesiin on kokeiltu, samoin niitä on testattu kaupunkitietomallissa. Talomallien prosessin kuvaus alkanut.
Kaupunkisuunnittelu	Älykkään rakentamisen ohjeistus on laadittu ja otettu käyttöön.		
Turvallisuus	Turvallisuuteen liittyvän datan keräämiselle ja analysoinnille on luotu systemaattinen toimintamalli ja analysoinnissa on kokeiltu koneoppimiseen perustuvia menetelmiä		Malli esitetään hyväksyttäväksi maaliskuun ohjausryhmässä.
Liikenne ja liikkuminen	Robottibussiliikennettä on testattu ja suunnitelma käyttöönotosta on laadittu.		Hanke keskeytettiin sen epäkäytännöllisyyden ja taloudellisen mahdottomuuden vuoksi
Liikenne ja liikkuminen	Pysäköintipalvelujen uudistamiselle on laadittu konsepti ja sen mukainen toiminta on käynnistetty.		PysäköintiHub-tietojärjestelmä otettiin testikäyttöön ja lisäksi käynnistettiin kymmenen nopean kokeiluprojektin hankita osin 6Aika-rahoituksen turvin
Liikenne ja liikkuminen	Civitas Eccentric-hankkeen suunnitelman mukaiset toimenpiteet on toteutettu.		Kokonaisuudessaan suunnitelmien mukaisesti
Syrjäytymisen ehkäisy	Syrjäytymisen ehkäisemisen toimintamallit on kuvattu, seuranta- ja arviointimalli luotu ja vaikuttavuutta selvitetty.		
Syrjäytymisen ehkäisy	Malli syrjäytymisen alueelliseen eriytymisen ennakoimiseksi on luotu ja testattu.		Kts. kohta "Kaupunkisuunnittelu, väestökehityksen...": Aluetiedon toteutuminen on ehto myös alueellisen eriytymisen mittariston työstämiselle.
Alustatalouden toimintamalli	Alustatalouden toimintamalli on määritelty ja otettu käyttöön.		Määrittely ontuu osaamispuutteiden vuoksi
Alustatalouden toimintamalli	Alustojen hallinta on organisoitu ja resursoitu.		Toimintamallia ei ole määritelty eikä siksi ole organisoitavaa tai resursoitavaa.
Tiedon hyödyntäminen ja tietotalusta	Kaupungin vuosijohtamisen prosessit (kuukausiraportointi ja sopimusohjaus) on pitkälle automatisoitu.		

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta

VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: pelastusjohtaja Jari Sainio

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Pelastuslaitos tuotti pelastustoimen lakisääteisiä (palvelutasopäätös ja valvontasuunnitelma) ja sopimusperusteisia (ensihoidon yhteistoimintasopimus) palveluita vuonna 2020 (suluissa 2019) lukumäärällisesti seuraavasti:

- Pelastustoiminta 9 113 kpl (9 485)
- Ensihoito 36 065 kpl (37 211)
- Riskienhallinta 21 280 kpl (13 766)

Sekä pelastustoiminnan että ensihoidon tehtävämäärät laskivat vuodesta 2019 noin 3 %. Ensihoidon osalta tehtävien määrän vähenemisellä oli merkittävä vaikutus ulkopuolisiin tuloihin, jotka jäivät budjetoidusta. Riskienhallinnan suoritettut tarkastukset nousivat edellisvuodesta. Koronan vaikutuksesta lisättiin pientalojen omavalvontaa, asiakirjavalvontaa sekä tehostettiin turvallisuusviestintää.

Toimintaympäristössä muutokset näyttäytyvät mm. maakunnan asukasmäärän kasvuna ja edelleen vilkkaana rakentamisena. Näillä on suora yhteys lähivuosina pelastuslaitoksen palveluiden kysyntään ensivaiheessa riskienhallinnan palvelualueella (lupalausunnat, tarkastukset) ja myöhemmin operatiivisella palvelualueella (pelastustoiminta ja ensihoito).

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

- Talous toteutui vuonna 2020 erittäin hyvin kokonaisuutena suhteessa talousarvioon. Kuitenkin edelleen palvelujen ostot ylittyivät reilusti kun taas henkilöstökulut alittuivat hienoisesti budjettiin verrattuna. Kokonaisuutena talous toteutui kaksijakoisesti siten, että kuntien rahoittama *pelastustoiminta* oli ylijäämäinen ja *ensihoitopalvelut* puolestaan reilusti alijäämäinen.
- *Investointien* toteutuminen jäi suunnitellusta, kun toimintakate väheni talousarviomuutoksen myötä. *Ensihoidosta* tuli Sairaanhoidopiirille lisälaskua kun tehtävämäärien laskusta johtuen Kelatulot vähenivät reilusti ja toisaalta *ensihoidon* henkilöstömenot ylittyivät budjetoidusta johtuen lomarahapalautusten kustannuksista ja sijaisten käytön lisääntymisestä. Lopullisista kuntamaksusuuksista palautettiin n. 115.000 euroa, josta kuitenkin asukaslukuperusteisen ennakkomaksusuuden muutoksen jälkeen muutamaa kasvukuntaa jouduttiin lisälaskuttamaan.
- Henkilöstön käyttöluvut ylittyivät kaupungin laskelmien mukaan runsaalla kymmenellä henkilötyövuodella talousarvion vastaavista lukemista vuonna 2019. Koko vuoden keskiarvo ja kuukausittaisista toteutumisista lasketut henkilötyövuodet olivat yhteensä 572 (2019 htv oli 558). HTV:n ylitys selittyy pääosin erilaisten kotimaisien ja kansainvälisten projektihankkeiden lisääntymisestä. Näihin kaikkiin hankkeisiin saadaan ulkopuolista rahoitusta. Lisäksi puolivakinaisen pelastushenkilöstön aktiivisuuden lisääntyminen sekä ensihoitopalveluiden sijaisten palkkaaminen vaikutti myös henkilötyövuosien lisääntymisenä vuonna 2020. Koronapandemiolla oli huomattava vaikutus poissaoloihin ja sitä kautta korvaaviin sijaisjärjestelyihin ja henkilötyövuositalastoihin ja palkkakuluihin.

Tiedoksi annettavat tunnusluvut

Tunnusluku	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tuottavuus ja taloudellisuus:							

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta

Pelastetut henkilöt	250	257	301	257			
Pelastettu omaisuus (1 000 €)	144 761	206 439	141 130	263 164			
Ensihoitoyksiköiden käyttöaste-%	39,5	42,5	38,3	37,0			
V-S aluepelastus kustannukset €/asukas	70	70,4	71,9	72,9			

Talousarvion toteutuminen (kaupunginvaltuusto)

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta, €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	45 733 667	0	45 733 667	46 294 854	561 186
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-43 733 667	-215 903	-43 949 570	-44 541 218	-591 648
Toimintakate	2.000 001	-215 903	1 784 098	1 753 636	-30 461
Investointiosa					
Investointimenot	4 552 300	0	-4 552 300	-4 615 143	-62 843
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	2 381 320	0	2.381 320	2 857 952	476 632
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	170 980	0	170 980	26 024	-144 956
NETTO	-2.000 000	0	-2 000 000	-1 731 167	268 833

Työvoiman käyttö (kaupunginhallitus)

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Henkilötyövuodet (htv)	538	558	548	575,1*
Palkat ja palkkiot (1.000 €)	22 878	23.808	24.538	24.933

Lisätietoja: Kuntarahoitteisen osuuden palkat ja palkkiot (1.000 €) TP 2020: 17.980 (TA 2020: 18.088)

Selitys poikkeamalle: Kokonaisuudessaan palkkakuluja nostivat ulkopuolista rahoitusta saavat useat kotimaiset ja kansainväliset projektihaikheet sekä ensihoitopalveluiden osittain koronasta aiheutuneet sijaiskulujen kasvu.

* Ltk-versiota tarkistettu vastaamaan henkilöstöraportoinnin lukuja

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta

Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Toimialan käytössä olevat	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 2020
Tilat yhteensä (m2, Turun alueella)	11 000	11 200	12 000	11 039
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m2, koko maakunnan alueella)	57 600	58 200	58 600	51 079
Muut tilat (m2)	-	-	-	-
Alueet yhteensä (ha)	-	-	-	-
Sisäinen vuokra yhteensä(€) tiedoksi	5 122 309	5 285 722	5 389 874	5 490 969
Lisätietoja: Selitys poikkeamalle:				

Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Tavoite 1: Varsinais-Suomen pelastuslaitos / Palvelutasopäätös 2017- 2020

Arviointikriteeri 2020:	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Toimintavalmiusaika (%)	85	86	80	87
Lisätietoja: Kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaikaprosentti. Riskialueiden mukaan määrittyvät aikarajat. Selvitys poikkeamalle: : Toteutunut tavoitteen mukaisesti.				

Tavoite 2: Varsinais-Suomen pelastuslaitos / Palvelutasopäätös 2017- 2020

Arviointikriteeri 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Tarkastusmäärät (%)	96	92	90	88
Tavoitteen kuvaus: Tarkastusmäärien tavoitteiden prosentuaalinen toteutuma. Selvitys poikkeamalle: Tarkastusmäärien tavoite jäi saavuttamatta koronapandemiasta johtuen.				

Tavoite 3: Varsinais-Suomen pelastuslaitos / Palvelutasopäätös 2017- 2020

Arviointikriteeri 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Kustannusvertailu (€/as.)	70,4	71,9	73	72,9
Tavoitteen kuvaus: Toimialan maakunnalliset vuosikustannukset euroa per asukas. Selvitys poikkeamalle: Toteutunut tavoitteen mukaisesti.				

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta

Strategiset hankkeet (kaupunginhallitus)

Hanke	Projekti	Alku	Loppu	Lisätietoja
CASCADE	- Community safety action for supporting climate adaptation	2018	2021	T. Lindström
ResQU2	- Increasing Emergency Preparedness	2018	2021	M.Toivonen
Oilspill	- Enhancing oil spill capability in the Baltic Sea Region	2019	2021	T.Lindström
HNS	- Host Nation Support	2019	2020	M.Mattila
inclusive emergency	- E-learning on emergency planning and response for individuals with disabilities	2019	2021	K.Lehtinen

Henkilöstön työhyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea ja luottamalla omiin alaisiin		
Työyhteisötaidot Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi	3,46 (3,35)
Työyhteisötaidot Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi	
Työyhteisö Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi	3,33 (3,3)
Työyhteisö Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi	
Työyhteisö Luottamus työkalvereihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi	
Työyhteisön tuki esimiestyölle	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi	3,43 (3,35)

Tomialan toimenpiteet tavoitteen edeistämiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
2.A. Työkyvyn hallinta		
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: Vuonna 2019:	
2.B. Vaarojen ja haittojen arviointi / riskien arviointi		
Kuinka monta vaarat ja haitat –arvioita / riskiarviota tallennettu	Vähintään 25 % toimialan perusyksiköistä per vuosi Vuonna 2018: Vuonna 2019:	käytössä PERA
2.C. Kunta 10 – tuloksien pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat koskien työpaineita		
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työpaineita paljon, hallintaa vähän, Kunta10	pienempi kuin edellinen vuosi	24,5 (21,9)
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työmäärän lisääntyminen, Välikysely	pienempi kuin edellinen vuosi	

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
2.D. Asiakasväkivallan kokemus		
Asiakasväkivallan kokemus: Henkinen väkivalta	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 Välikysely	31,5 (35,20)
Asiakasväkivallan kokemus: Fyysinen väkivalta tai sen uhka	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 Välikysely	10,2 (13,3)

Tomialan toimenpiteet tavoitteen edeistämiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia Kaupungin tavoite 2018–2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet		
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 Välikysely	4,63 (4,60)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia Kunta10 Välikysely	

Tomialan toimenpiteet tavoitteen edeistämiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 4. Osaamisen turvaaminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
4.A. Osaamisprofiilien ajan tasalla pitäminen		
Yhteisten osaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 Välikysely (	
4.B. Osaamisen johtamisen vuosikellon toteuttaminen		
Johtamisosaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 Välikysely	
Henkilöstökoulutukseen osallistuneiden määrä (prosentuaalinen osuus henkilötyövuosista laskettuna)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuonna 2018: Vuonna 2019:	
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Keskiarvo osallistuneiden henkilöiden koulutuspäivien määrästä per henkilö (koulutussuunnitelma-raportointi)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi tavoite vähintään 3 päivää per henkilö Vuonna 2018: Vuonna 2019:	
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Kokemus täydennyskoulutuksen riittävydestä	75 % henkilöstöstä kokee, että on riittävä Kunta 10 Välikysely	61,7 (69,80)

Tomialan toimenpiteet tavoitteen edeistämiseksi:

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
5.A. Muutoksen kokeminen työssä		
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi	40,1 (44,30)
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi	
5.B. Työyhteisön tavoitteiden ymmärtäminen ja niiden saavutettavuus		
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisötaidot: tavoitteellisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi	3,68 (3,62)
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisön tavoitteellisuus, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi	

Tomialan toimenpiteet tavoitteen edeistämiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 6. Uudistamiskyky

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa		
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi	3,12 (3,09)
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi	

Tomialan toimenpiteet tavoitteen edeistämiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa		
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 Välikysely	3,81 (3,70)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 Välikysely	2,8 (2,81)

Tomialan toimenpiteet tavoitteen edeistämiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 8. Laadukas esimiestyö

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa		
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely Uusin kysely	
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi	3,53 (3,41)

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi	

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
9.A. Yhteistoiminta toimialoilla kunnossa		
Yhteistoiminnan vaatimusten tunteminen, Esimiesbarometri	Kyllä-vastanneiden osuus on enemmän kuin 75 % Edellinen kysely: Uusin kysely:	
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen		
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esimiesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75 % Edellinen kysely Uusin kysely	
9.C. Strategisesti ohjatut -kehityskeskustelut		
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: kehityskeskustelujen käymisprosentti	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 Välikysely	41,2 (53,9)
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: Yksilökehityskeskustelujen hyödyllisyys	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 Välikysely	28,6 (31,2)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Kehityskeskustelut käytiin isolta osin Kunta 10 -kyselyn jälkeen, joten tulokset eivät anna oikeaa kuvaa keskustelujen määrästä/hyödyllisyydestä.

Korona-aika vaikuttaa tuloksiin.

Kunta 10 -tuloksiin 2020 liittyvien kehittämistä vaativien kohtien valinta palvelualueittain/yksiköittäin on vielä kesken. Kehittämistä vaativiin kohtiin paneudutaan yksiköittäin. Tulokset kootaan yhteen. Yhteenvedosta poimitaan koko laitosta koskevat kehittämistoimet. Kehittämistä vaativiin kohtiin järjestetään täydennyskoulutusta ja pyritään aktivoimaan henkilöstöä myös oma-aloitteisesti kehittämään itseään.

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Riitta Liuksa

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Vuosi 2020 alkoi vuoden 2019 lopulla laaditun laajan sopeuttamisohjelman toimeenpanon virittämänä. Sopeuttamisohjelman tavoitteet hyvinvointitoimialalla ovat 1) Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön ja 2) Lisätään korjaavien palveluiden vaikuttavuutta, tehokkuutta ja tuottavuutta. Sopeuttamisohjelma itsessään pitää sisällään lukuisia eri toimenpiteitä. Hyvin nopeasti vuoden 2020 alussa jouduttiin toteamaan, että toimintaympäristö on muuttumassa. Covid-19- epidemia muuttui maailmanlaajukseksi pandemiaksi muutamassa kuukaudessa. Suomessa otettiin käyttöön valmiuslaki 16.3.2020 ja se oli voimassa noin kolme kuukautta. Kevään aikana varauduttiin epidemian pahenemiseen mm. suojainhankinnoilla. Valmiuslain aikana monia palveluita supistettiin, siirryttiin etäpalveluihin ja etätöihin, siellä missä se oli mahdollista.

Turun kaupungissa hyvinvointitoimialalle siirrettiin henkilöstöä muilta toimialoilta turvaamaan lakisääteisiä tehtäviä, mutta myös hoitamaan pandemian synnyttämiä uusia tehtäviä. Tämän lisäksi hyvinvointitoimialalle rekrytoitiin huomattava määrä tilapäistä henkilökuntaa tukemaan varsinkin iäkkäiden asukkaiden hyvinvointia. Toimintaympäristö vakiintui pandemian hallitsemaksi normaaliksi kesällä. Syksyllä kuntien vastuulle tuli varmistaa terveysturvallisuutta rajoilla. Turun kaupungin hyvinvointitoimialalle se tarkoitti uudenlaisen toimintamallin rakentamista niin lentokentälle kuin satamaan. Toimintaympäristön haasteisiin kyettiin vastaamaan hyvällä yhteistyöllä VSSHP:n ja SPR:n kanssa.

Toimintaympäristö muuttui oleellisesti Covid-19-pandemian seurauksena. Osa vaikutuksista on sellaisia, joihin on kyetty reagoimaan heti, osan vaikutus on kyetty ennakoimaan ja osa vaikutuksista ilmee viiveellä.

Covid-19-pandemian vaikutukset ovat kohdistuneet lapsiin ja perheisiin. Neuvolassa ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa syntyi tarkastusvelkaa ja oppilashuollon järjestäminen oli vaikeampaa etäopetuksen aikana. Haittavaikutuksia ehkäistiin toimialojen välisellä ja 3. sektorin yhteistyöllä. Keväällä myös ruoka-apu organisoitiin poikkeusoloissa toimivaksi. Lastensuojelussa poikkeusvuosi näkyi viiveellä, lastensuojeluilmoitukset lisääntyivät loppuvuodesta. Avohuollon omia palveluita on pyritty kehittämään – ostopalvelujen osuus on kuitenkin vielä suuri. Lastensuojelun asiakkaana on aiempaa vähemmän lapsia, mutta lasten ja perheiden ongelmat ovat aikaisempaa vaikeampia, tarvitaan mm. psykiatriaa ja perhekuntoutuksia. Nuorten huostaanotoissa näkyi päihde- ja mielenterveysongelmien lisääntyminen. Liki puolet vuoden aikana huostaanotetuista oli 15-17-vuotiaita. Vanhiempien mielenterveys-, ja päihdepalveluiden puute lisää palvelutarvetta. Perhehoitoon sijoitettujen lasten osuus oli n. 53%. Jälkihuollon ikärajan nosto on lisännyt päihde-, ja mielenterveyspalveluiden tarvetta ja tuettua asumista. Asumispalveluissa tuetun asumisen kysyntä kasvoi, asunnottomuus väheni. Pandemian vaikutusta lapsiin ja nuoriin ei täysin kyeta vielä ennustamaan. „Tiedämme, että vaikutus on negatiivinen, mutta kuinka suurta palvelutarvetta on syntynyt ja kuinka kauan sen heijastevaikutuksia voi tulla, on vielä epäselvää.

Covid-19-pandemian hoito, suojautumistoimet ja muu varautuminen ovat merkittävästi vaikuttaneet terveystalouden toimintoihin lähes koko vuoden 2020 ajan: kiireetöntä hoitoa jouduttiin vähentämään merkittävästi koko kevään 2020 ajan ja syksyllä ns. hoitovelka näkyi lisääntyneinä yhteydenottoina ja hoidon tarpeena. Samalla sähköinen asiointi lisääntyi, mikä on tavoiteltava toimintamalli myös jatkossa. Terveystalouden infektiovastaanotto on vähentänyt kiireettömän hoidon tarjontaa erityisesti Mäntymäen isolla terveystaloudella. Sairaalan toiminnassa koronaepidemia näkyi paitsi infektio-osaston toiminnan käynnistämisenä, myös henkilöstön sairauspoissaolojen lisääntymisenä altistustilanteissa sekä välillisinä vaikutuksina jatkohoitopaikkojen saatavuuden heikennyttä syksyllä.

Covid-19-pandemia aiheutti suoria ja merkittäviä haasteita vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueella. Tilapäishoidon ja tukipalveluiden keväällä tapahtuneiden keskeytysten vaikutukset heijastuivat merkittävästi kotihoitoon kasvatusten jyrkästi palvelujen kysyntää. Kaupungin muista toiminnoista siirretty työvoima pyrki paikkaamaan palveluissa syntynyttä vajetta. Tästä huolimatta palveluvelkaa syntyi ennenkaikkea omaishoitajien palveluihin. Ympäri vuorokautisen pitkäaikaishoidon yksiköiden epidemiatilanteet aiheuttivat henkilöstövajetta ennenkaikkea siksi, että eristyksessä tapahtuva asukkaiden hoito vaatii merkittävästi normaalia enemmän työvoimaa. Lisäksi myös työntekijöitä sairastui tai altistui runsaasti. Sosiaalisten kontaktien väheneminen ja kokoontumisrajoitukset ovat aiheuttaneet ikääntyneelle väestölle eittämättä toimintakyvyn heikkenemistä, millä on heijastevaikutuksia mm. kotonaselviämiseen ja kuntoutumiseen.

Covid-19-viruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi VSSHP joutui keväällä ajamaan kiireetöntä toimintaansa osittain alas mm. elektiivisten ortopedisten leikkausten suhteen. Lisäksi asiakkaat "katosivat" ja suoritelmäärät olivat maaliskuuhuhtikuussa reilusti normaalia matalammalla tasolla. Poikkeustilanteen alkuvaiheen jälkeen tilanne alkoi kuitenkin nor-

Hyvinvointitoimiala

malisoitumaan nopeasti. Syksyn aikana suoritemäärät nousivat VSSHP:n talousarviokortin mukaan vuoden 2019 talousarvion tasolle (hoitojaksot) ja niiden yli (käynnit). VSSHP on arvioi aikaisemmin, että vuosi 2020 toteutunee alijäämäisenä ja osa alijäämästä jäisi jäsenkuntien maksettavaksi. Lisäksi he esittivät jäsenkunnille lisämaksua 23e/asukas Covid-varautumisen johdosta. Valtio kuitenkin korvasi Covid-kustannukset VSSHP:lle täysimääräisesti eikä vuosi 2020 toteutunut alijäämäisenä. Myös Covid-lisämaksusta luovuttiin.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

hyvinvointitoimialan strategiset tavoitteet ovat

- 1) Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäisevään työhön
- 2) Lisätään korjaavien palveluiden vaikuttavuutta, tehokkuutta ja tuottavuutta

Ennaltaehkäisevän työn mittariston perusteella voidaan todeta, että strategiset tavoitteet saavutettiin pääosin toimintaympäristön haasteellisuudesta huolimatta. Korjaavien palveluiden vaikuttavuutta, tehokkuutta ja tuotta kuvaavien mittareiden perusteella voidaan todeta, että tavoitteita ei kattavasti saavutettu. Osa mittareista on sellaisia, joihin Covid-19-pandemiaan liittyvillä toimenpiteillä on ollut selkeä vaikutus ja siten tavoitteisiin ei ole ollut mahdollista päästä vuoden 2020 toimintaympäristössä. Osa mittareista osoittaa, että tehdyt toimenpiteet eivät ole olleet riittäviä. Ja toiminnan kehittämisen myötä on myös todettu, että käytössä on vääriä mittareita kuvaamaan vaikuttavuutta, tehokkuutta ja tuottavuutta.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa koronan vaikutukset näkyvät erityisesti neuvolan ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tarkastusten vähenemisenä osin työntekijöiden koronatehtäviin siirtojen, osin poikkeustilanteen vähentämisen kysynnän vuoksi. Vähenemä näkyy myös psykososiaalisissa palveluissa. Ostopalvelujen kustannukset ovat lisääntyneet niin lastensuojelussa kuin asumis- ja päihdepalveluissakin. Lastensuojelussa kustannuksia ovat nostaneet lisääntyneet huostaanotot (+15, n. +24%) ja perhekuntoutukset, asumispalveluissa erityisesti päihdekuntoutujien tuetun asumisen asiakasmäärän ja palvelutarpeen kasvu, ostopalveluissa kasvua 14 %. Asumispalvelujen kustannukset kasvoivat 12 % edellisvuodesta. Omien palvelujen ohella ostopalvelujen osuus on edelleen korkea.

Terveyspalveluissa keväinen toimintojen alasajo näkyy lähes kaikkien vastaanottokäyntien määrien vähenemisenä sekä jossain määrin myös hoitojaksojen määrissä osastoilla. Tämän takia asiakasmaksutuotot ovat toteutuneet merkittävästi talousarviota vähäisempinä (-2,8 M€, -20,5 %). Koronan jäljittämiseen ja hoitoon jouduttiin suuntaamaan merkittävä määrä henkilöstöä, mikä näkyy sijaisten ja tilapäisen työvoiman palkkakustannuksissa sekä erilliskorvausten määrässä. Myös laboratoriokustannukset lisääntyivät merkittävästi koronanäytteenotosta johtuen. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri hyvitti loppulaskussaan Turulle Covid-19-testauksesta aiheutuneita kustannuksia 4,4 M€, minkä jälkeen tilinpäätös alitti määrärahamuutoksilla korjatun talousarvion 1,6 M€ (-1,5%). Eroa vuoden 2019 tilinpäätökseen oli 7,3 M€ (+7,2 M€).

Vanhus- ja vammaispalveluissa koronaepidemia johti siihen, että tilapäishoidon jaksojen määrä jai noin puoleen tavoitellusta toimintojen keskeytyessä keväällä. Palveluiden alasajon kielteiset vaikutukset ja syntynyt palveluvelka ei näytty vielä vuoden 2020 tilinpäätöksen tuloksessa, taloudelliset vaikutukset tulevat näkyviin viiveellä ikääntyneiden eristäytyneisyyden ja passaivoitumisen vaikuttaessa toimintakyvyn kehitykseen pitemmällä aikavälillä.

VSSHP:n talousarvion mukaan Turun osuus VSSHP:n kustannuksista vuonna 2020 oli 243,1 M€. Turun kaupungin oma alkuperäisen talousarvio VSSHP:n kustannuksille oli 241,8 M€. Turun omaa talousarviota korjattiin määrärahamuutoksilla ja korjattu talousarvio 2020 oli 246,6 M€. Turun osuus VSSHP:n vuoden 2020 kustannuksista oli talousarviokortin toteutumien perusteella yhteensä 246,4 M€. VSSHP:n talousarvioon verrattuna kasvua oli 3,3 M€ (+1,4%) ja Turun omaan määrärahamuutoksilla korjattuun talousarvioon verrattuna -0,2 M€ (-0,1%).

Turku sai VSSHP:lta hyvitystä turkulaisten Covid-potilaiden hoidosta 0,95 M€. VSSHP:lta saadun erittelyn mukaan 0,85 M€ kohdistui somaattiseen ja psykiatriseen avo- ja laitoshoitoon (ei tarkempaa erittelyä) ja 0,1 M€ päivystyksessä tapahtuneeseen hoitoon. Hyvitysten jälkeen VSSHP:n talousarvioon verrattuna kasvua oli enää 2,3 M€ (+1,0%). Turun omaan määrärahamuutoksilla korjattuun talousarvioon verrattuna eroa oli -1,1 M€ (-0,5%).

Toimialan hallinnossa tapahtui organisatorisia muutoksia vuoden 2020 aikana. Tulot ylittyivät 5,6%, mutta myös menot ylittyivät 2,6%. Toimintakulut alittuivat henkilöstökuluissa ja palvelujen ostoissa, mutta ylittyivät aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa sekä avustuksissa. Suojainhankinnat ovat iso osa menoilytystä, avustuksiin liittyy varaus suojainkorvauksista yrityksille.

Hyvinvointitoimialalla Covid-19-pandemian hoidosta aiheutui 15,7M€ kulut ja 2,1M€ tulomenetykset. Suurimpana menona olivat palvelujen ostot (9M€), mikä pitää sisällään mm. Covid-19 laboratoriotestauksen, työvoimavuokrauksen, korotetun siivouksen tason ja tehostetun palveluasumisen lisäpaikkojen oston. Henkilöstökustannuksista ja suojatarvikehankinnoista syntyi molemmista noin 3M€ kustannukset.

Hyvinvointitoimiala

Tiedoksi annettavat tunnusluvut (kaupunginhallitus)

Tunnusluku	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kysyntä/tarve						
Vammaispalveluiden asiakkaiden osuus väestöstä (Kuusikko)	Turku 1,98 % / Kuusikko 2,02 %	Turku 1,93 % / Kuusikko 1,97 %	Turku 2,1 % / Kuusikko ka 1,8 %	Turku 2,1 % / Kuusikko ka 1,8 %	Turku 2,1 % / Kuusikko ka 1,8 %	..
<i>Kehitysvammaisten palveluiden asiakkaiden osuus väestöstä (Kuusikko)</i>	Turku 0,46 % / Kuusikko ka 0,39 %	Turku 0,47 % / Kuusikko ka 0,40 %	Turku 0,49 % / Kuusikko ka 0,41 %	Turku 0,49 % / Kuusikko ka 0,41 %	Turku 0,48 % / Kuusikko ka 0,42 %	..
Toimeentulotuen piirissä olevat kotitaloudet (ei sis. pakolaisia tai paluumuuttajia)	9454	9307	3633	3415	3416	3489
Tuottavuus/ taloudellisuus						
Varsinais-Suomen sairaanhoidopiiriin maksuosuus (M€)	191,0 M€	193,1 M€	212,3 M€ (208,5 M€)	234,9 M€ (217,4 M€)	242,4 M€ (226,0 M€)	245,5 M€
Terveystuotannon ikävakioidut kustannukset/asukas (pth ja esh) € (suurten kaupunkien vertailu)	2 321€	2 345€	2 327 €	2 451 €	2 514 €	..
Perusterveydenhuollon kustannukset/ 0-6 vuotias lapsi	376€	427€	450 €	370 €	412 €	..
65 vuotta täyttäneiden ikävakioidut sosiaali- ja terveystuotannon deflatoidut kustannukset väestöä kohti vuodessa (Kuusikko)	6 995 €	6 980 €	6 598 €	7337 €	7342 €	..
Asiakaskohtaiset kustannukset/vammaispalvelujen asiakkaat	Turku 3966,5 €, Kuusikon ka 5293,6 €	Turku 4185,5 € / 5580,6 €	Turku 4 320 € / Kuusikko 5 684 €	Turku 4588 € / Kuusikko 6064 €	Turku 4 769 € / Kuusikko 6 523 €	..
Asiakaskohtaiset kustannukset/kehitys-vammaispalveluiden asiakkaat	Turku 35908, Kuusikon ka 34418 €	Turku 35824 € / Kuusikko 34279 €	Turku 34.032 € / Kuusikon ka 29.882 €	Turku 34912 € / Kuusikko 31 056 €	Turku 36 940 € / Kuusikko 26 767 €	..
Peittävyys/kattavuus						
Terveysasemien peittävyys	40,9%	41,9 %	41,6 %	40,7 %	41,6 %	39,5 %
Suun terveydenhuollon peittävyys	31%	31 %	32 %	32 %	32,4%	29,0 %
Laatu/asiakastyytyväisyys						
Tyytyväisyys asuinkunnan (indeksi):						
• sosiaalipalveluihin	3,08	2,84	3,11	2,99	3,03	
• terveystuotannon palveluihin	3,67	3,62	3,80	3,70	3,74	
Palvelutyytyväisyys, (vastaajien %-osuus, jotka pitävät palveluita hyvin hoidettuina):						
• Terveystuotannon lääkärin palvelut (vertailukunnat ka 47%)	57%	58%	62%	57%	56%	
• Terveystuotannon vuodeosasto (vertailukunnat ka 10%)	12%	15%	16%	13%	15%	
• Sairaalan palvelut (vertailukunnat ka 53%)	58%	56%	60%	56%	61%	
• Hammaslääkärin palvelut (vertailukunnat ka 36%)	34%	33%	41%	38%	43%	
	27%	29%	28%	25%	30%	

Hyvinvointitoimiala

Tunnusluku	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<ul style="list-style-type: none"> • Äitiys- ja lastenneuvola (vertailukunnat ka 31%) • Perheneuvola (vertailukunnat ka 16%) • Sosiaalityö (vertailukunnat ka 15%) • Toimeentulotuki (vertailukunnat ka 12%) • Vanhusten kotihoito (vertailukunnat ka 12%) • Vanhusten asumis- ja laitoshoitopalvelut (vertailukunnat ka 13%) • Vammaispalvelut (vertailukunnat ka 10%) 	13%	14%	14%	13%	15%	
	16%	16%	15%	12%	16%	
	11%	12%	12%	12%	12%	
	17%	17%	14%	15%	15%	
	13%	12%	11%	14%	13%	
	10%	11%	12%	9%	10%	

Talousarvion toteutuminen (kaupunginvaltuusto)

Sosiaali- ja terveyslautakunta, €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	69 221 108	-399 562	68 821 546	69 564 449	742 902
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-709 278 346	-39 677 559	-748 955 906	-743 485 482	5 470 424
Toimintakate	-640 057 239	-40 077 122	-680 134 361	-673 921 033	6 213 328
Investointiosa					
Investointimenot	-1 000 000	858 752	-141 248	-380 438	-239 190
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot					
Investointien rahavirta	-1 000 000	858 752	-141 248	-380 438	-239 190

Hyvinvointitoimiala

Määrärahat palvelualueittain (kaupunginhallitus)

Palvelu- tai tulosalue, €

	Talousarvio 2020 muutoksin Toimintatulot	Talousarvio 2020 muutoksin Toimintamenot	Talousarvio 2020 muu- toksin Toimintakate	Talousarvio 2020 toteutunut Toimintakate	Poikkeama Toiminta- kate
Terveyspalvelut	18 933 070	-128 994 676	-110 061 606	-108 454 519	1 607 087
Perhe- ja sosiaalipalvelut	10 946 409	-122 909 158	-111 962 748	-112 449 353	-486 604
Vanhus- ja vammapalvelut	37 075 066	-219 915 277	-182 840 211	-178 177 366	4 662 845
Varsinais-Suomen sairaanhoidopiiri	0	-246 573 000	-246 573 000	-245 465 156	1 107 844
Toimialan hallinto	1 867 000	-30 563 795	-28 696 795	-29 374 639	-677 844

Työvoiman käyttö (kaupunginvaltuusto)

Henkilötyövuodet ja kustannukset	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 2020
Henkilötyövuodet, htv	4307,4	4260,0	4285*	4285*	4228*
Palkat ja palkkiot, €	162 082 051	160 095 404	168 601 637	170 439 877	167 586 333

Lisätiedot:

Selitys poikkeamille: HTV toteutui arvioituakin matalampana: 1.9. toteutui liikkeen luovutus 2M-IT:lle, syksyllä talouspalvelut ja muutamia muita henkilöitä siirtyi konserniin, yhteisiin palveluihin. Vanhuspalveluissa käytettiin huomattava määrä henkilöstövuokrausta sijais-työvoimana, mikä vähentää HTV lukua, kun käytetään ostopalvelua. Nämä vähennykset ylittivät tilapäisen työvoiman käytön HTV:nä. Maksetut palkat ja palkkiot kertoo tehdyn lisä- ja ylityön, mikä ei näy HTV luvussa

* Ltk-versiota tarkistettu vastaamaan strategisen sopimuksen ja henkilöstöraportoinnin lukuja.

Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 2020
Tilat yhteensä (m ²)		165 199	160 976	165 729
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)		164 199	159 976	165 516
Muut tilat (m)		1 000 m ² 121 018 €/v	1 000 m ² 121 018 €/v	213 m ² 32 004 €/v
Alueet yhteensä (ha)				
Sisäinen vuokra yhteensä (€)		27 740 072	27 860 202	29 101 427
Lisätietoja:				

Hyvinvointitoimiala

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 2020
Selitys poikkeamille: Toiminnan/henkilöstömäärän kasvaessa ja uusia toimintoja aloitettaessa tarvitaan lähes aina uusia tiloja. Suojainten armuusvaraston ylläpitäminen on edellyttänyt tilojen vuokrausta ns. vanhasta pesulasta.				

Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Tavoite 1: Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön

Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen

Strateginen linjaus: 2.1.2.

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Avohuollon lastensuojelun asiakkaana olevien 0-17-vuotiaiden määrä ja osuus ikäryhmästä *määritelmä muuttunut vuonna 2015	1 530 / 5,3%	1357/4,6%	osuus ikäryhmästä laskee	1 258 / 4,3 %
Neuvolapalveluiden, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sähköisen asioinnin lisääminen				
Neuvolaikäisten puolesta-asiointisopimusten osuus	4 499 / 37,8%	46%	50 %	8 209 / 75,4%
Peruskouluikäisten puolesta-asiointisopimusten osuus	1 335 / 9,2%	9%	20 %	5 431 / 38,7%
Lihavien lasten ja nuorten osuus				
- 4-vuotiaat	..	..	laskee	puuttuu
- 8. luokkalaiset	..	..	laskee	puuttuu
Suun terveydenhuolto: dmf-indeksi (kariuksen esiintyvyys tutkitussa populaatiossa)				
- 5-vuotiaat	..	0,34	laskee	0,54
- 12-vuotiaat	..	1,0	alle 1	1,1
Rokotuskattavuus (neuvolat) 3-vuotiaiden rokottamattomien osuus ikäluokasta	0,8 %	0,8 %	0 %	puuttuu
Kumppanuus kolmannen sektorin kanssa lisääntyy ja tiivistyy:				
- tilojen luovutuksen yhteistyösopimusten määrä	42	44	40	45
- vakiintuneiden yhteistyökumppaneiden kanssa tehdyt avustusyhteistyösopimukset (min. 2 vuoden ajaksi)	15	15	15	15
- toiminnallisten kumppanuussopimusten määrä (sis. STEA:lle ja OPM:lle ym. ulko-puolisille rahoittajille annetut lausunnot ja aiesopimukset)	51	45	20	34

Hyvinvointitoimiala

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	
Kotona asuvien +75-vuotiaiden osuus väestöstä	90,9 %	91,3%	kasvaa	91,5 %	
Kotona asuvien +75-vuotiaiden lukumäärä	15 814	16324	kasvaa	17 181	
Säännöllisten palveluiden piirissä olevien 75-vuotta täyttäneiden määrän muutos/75-vuotta täyttäneiden turkulaisten määrän muutos.	-135 / 163	-162/494	laskee	-44 / 918	
- kotihoito	-114	-173	laskeva	-13	
- omaishoidon tuki	17	37	kasvava	27	
- ympärivuorokautinen pitkäaikaishoito (sis. Kaskenlinnan palliatiivisen hoidon asiakkaat)	-21	-26	laskeva	30	
Omaishoidon tukeminen, omaishoidon tukea saavien määrä (poikkileikkaus)					
- Alle 17-vuotiaat	190	209	tasainen	221	
- 18-74-vuotiaat	519	526	kasvava	536	
- 75 vuotta täyttäneet ja vanhemmat	579	616	kasvava	624	
- Tilapäishoidon hoitojaksojen määrä	4 060	4460	kasvava	2 796	
Hoitojakson pituus ympärivuorokautisen hoidon piirissä, yhteensä					
- palliatiivisessa	332	95,6*	<i>poistetaan?</i>	117,2	
- asumispalveluissa	1 099	1107,5	laskeva	1 156,5	
Selitys poikkeamalle:					
Suun terveydenhuollossa 5- ja 12-vuotiaiden kariuksen esiintyvyyttä mittaavalle dmf-indeksille asetettiin tiukat tavoitteet, joita ei saavutettu.					
Vanhusten ympärivuorokautisen pitkäaikaishoidon määrä on kasvanut koska siirtoviivepäivien määrää on pyritty vähentämään lisäämällä ympärivuorokautista pitkäaikaishoitoa.					
Vanhusten tilapäishoitojaksojen määrä jäi selvästi tavoitteesta koska toiminta keskeytettiin covid-epidemian vuoksi kokonaan keväällä.					
Pitkäaikaisen asumispalvelun hoitojaksot ovat pidentyneet vastoin tavoitetta, koska hoidon käynnistymisen oikea-aikaisuutta ei ole pystytty aina varmistamaan sairaalasta suoraan pitkäaikaishoitoon siirryttäessä. Palliatiivisen hoidon hoitojaksojen pituus ei ole laskenut, mutta mittari ei kerro hoidon onnistumisesta ja sen vuoksi mittarista luovutaan.					

Hyvinvointitoimiala

Tavoite 2: Lisätään korjaavien palveluiden vaikuttavuutta, tehokkuutta ja tuottavuutta

Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen

Strateginen linjaus: 2.1.3

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	
Jatkohoitojonojen lyheneminen sairaanhoitopiiristä					
- siirtoviivepäivien määrä /kk	398	378	0	285	
- korotetun maksun osuus siirtoviivepäivistä	54 %	50 %	0 %	51%	
Vuoden aikana huostassa olleiden lasten määrä (kum.) ja väestöosuus	438 / 1,5 %	419/ 1,4%	laskeva	430 / 1,5 %	
Perhehoitoon sijoitettujen lasten osuus huostassa olevista lapsista	49,9 %	52,5 %	+ 2,0 % -yksikköä	53,7 %	
Päihde- ja mielenterveyspalvelujen saatavuuden parantuminen ja avohoitopainotteisuuden lisääntyminen:					
- mielenterveys- tai päihdeongelman keskimääräinen hoitopääsyaika (T 3) ensikäynnille	..	106	laskeva	..	
- mielenterveys- ja päihdekuntoutujien tuetun asumisen osuus asumispalvelusta		51,8%	kasvava	54,7 %	
Kuntotusjaksojen vaikuttavuus					
- sairaalahoitajaksojen määrä 2 kk kuntoutusjakson jälkeen			vähenevä	poistetaan/muutetaan	
- sairaalahoitajaksojen määrä 6 kk kuntoutusjakson jälkeen			vähenevä	poistetaan/muutetaan	
Toimintakyvyn paraneminen hoiton seurauksena (FIM) muutos osastojen ka	14,0	13	kasvava	poistetaan	
Kuntoutuksen tehokkuus: FIM/hoitajaksojen pituuden suhde			kasvava	poistetaan	
Kiireettömän lääkärivastaanoton jontusaika lyhenee terveyskeskuksessa	..	6 viikkoa	3-4 viikkoa	keskimäärin 18,7 päivää	
Terveysasemien asiakkaat / työvoima					
- terveysasemien asiakkaat/lääkäri htv	998,8	962,4	kasvava	812,7	
- terveysasemien asiakkaat/hoitaja htv	491,1	439,2	kasvava	328,7	
Palveluiden vaikutus: palvelu parantanut asiakkaan elämäntilannetta (vastauksen kaasteikolla 1-5)					
- Vammaispalvelut	4,4	4,3	kasvava	4,3	
- Vanhusten avopalvelut	4,2	4,2	kasvava	4,3	
- Vanhusten asumispalvelut	4,0	..	kasvava	4,1	
- Sairaalapalvelut	4,4	4,3	ennallaan	..	

Hyvinvointitoimiala

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	
- Polikliiniset palvelut	4,5	4,5	ennallaan	..	
- Sosiaalityö	4,5	4,4	kasvava	4,2	
- Avohuollon lastensuojelu		..	kasvava	..	
- Neuvolapalvelut	3,9	4,1	kasvava	..	
- Koulu – ja opiskeluterveydenhuolto	3,4	3,4	kasvava	..	
- Kasvatus- ja perheneuvola, psykologipalvelut	4,6	4,4	kasvava	4,5	
- Sijaishuolto (kaupungin lastenkodit ja vastaanottokodit)	4,0	4,2	kasvava	4,0	
Suunterveydenhuolto					
- Asiakkaat/työvoima	253,0	261,3	kasvava	240,4	
- Hoitoonpääsy (T3) (aika yhteydenotosta siihen kun tutkimus toteutuu) alueiden medianin ka	-	106	70	179	
Laitoshoidossa olevia ympärivuorokautisessa hoidossa olevista					
- +75 vanhusten määrä ja %-osuus	478 / 30,2 %	308/19,8%	vähenevä	222 / 13,9 %	
- kehitysvammaisten %-osuus	4,0 %	19/3,7%	vähenevä	3,7 %	
Korvattujen potilasvahinkojen määrä (vuoden 2020 korvatut vahingot vs. viiden viimeisen vuoden 2015-2019 ka)	9/9,6	5/11,4	laskeva	2/9	
Selitys poikkeamalle:					
<p>Siirtoviivepäivien osalta tilanne oli erityisen huono kesällä ja alkusyksystä. Koronaepidemiaan liittyen tällöin oli mm. osastoepidemiaita/osastosulkuja, mikä vaikeutti potilaiden pääsyä jatkohoitoon kaupunginsairaalaan. Sopeuttamishjelmaan liittyvät toimenpiteet, jotka vaikuttavat siirtoviiveongelmaan, ovat kesken.</p> <p>Huostaanotettujen lasten perhesijoitukset lisääntyivät 1,2 %-yksikköä, mutta eivät tavoitetta vastaavasti. Huostaanottoja tehtiin vuoden aikana 15 enemmän kuin v. 2019. Yli 40 % vuoden aikana huostaanotetuista oli 15-17-vuotiaita, joiden sijoittaminen perheisiin on vaikeampaa kuin pikkulapsilla. Huostaanottotarpeen aiheuttajia ovat usein vaikeat päihde- ja mielenterveysongelmat. Hallinto-oikeudessa huostaanottopäätösten käsittely kestää kauan, joten päätöksiä on myös v. 2019 vireillepannuista huostaanotoista.</p> <p>Kuntoutusjaksojen vaikuttavuuden ja kuntoutuksen tehokkuuden mittarit eivät ole sellaisenaan informatiivisia eivätkä mittaa näin ollen kuntoutuksen vaikuttavuutta tai tehokkuutta. Tämän vuoksi kyseiset mittarit poistetaan seurannasta, vaikuttavuusmittarit ovat kehitystyön alla.</p> <p>Vammaispalveluiden koettu vaikuttavuus asiakkaiden elämälaatuun ei ole kasvanut, vaikuttavuus on pysynyt samalla tasolla. Sosiaalityössä ja sijaishuollossa koettu vaikuttavuus elämälaatuun oli hiukan laskenut ollen silti vielä hyvällä tasolla.</p> <p>Suun terveydenhuollon hoitoonpääsyaika kasvoi huomattavasti kevään koronaepidemian tilanteessa, jolloin kiireetön hoito jouduttiin ajamaan lähes kokonaan alas. Syksyllä odotusaikojä saatiin hieman kurottua lyhyemmiksi, mutta hoitoonpääsyttilanne jäi edelleen vaikeaksi.</p> <p>Terveysasemien ja suun terveydenhuollon asiakkaiden määrä henkilötyövuotta kohden ei ole kasvanut tavoitteen mukaisesti. Tämän syynä on koronaepidemian aiheuttama tarjotun hoidon väheneminen kevään aikana.</p>					

Hyvinvointitoimiala

Henkilöstön työhyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoite 2020	Toteutunut 31.12.2020	
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea ja luottamalla omiin alaisiin			
Työyhteisötaidot Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,66)		
Työyhteisötaidot Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)		
Työyhteisö Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,6)	3,59	
Työyhteisö Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)		
Työyhteisö Luottamus työkavereihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)		
Työyhteisön tuki esimiestyölle	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,55) Välikysely (Pysynyt samalla tasolla)	3,53	

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Toimialalla vuosi 2020 on ollut haasteellinen. Monin paikoin on jouduttu siirtymään johtamisessa ja toiminnassa nopeaan reaktiiviseen toimintatapaan epidemian haastaessa toimintaa. Siten johtamista ja työyhteisöjen toimintaa ei ole pystytty varsinaisesti kehittämään. Haasteellisissa johtamistilanteissa on kuitenkin monin paikoin kehitytty, kun tilanteet ovat olleet haasteellisia ja osin nopeasti muuttuvia. Vaikka arvio työyhteisötaitoista ei ole kohdentunut vaan pysynyt suunnitteen samalla tasolla, osoittaa se, että työyhteisöt ovat onnistuneet yhteistyössä erittäin poikkeuksellisesta toimintavuodesta huolimatta.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoite 2020	Toteutunut 31.12.2020	
2.A. Työkyvyn hallinta			
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 813 (20,7 %) Vuonna 2019: 917 (22,47 %)	20,8	
2.B. Vaarojen ja haittojen arviointi / riskien arviointi			
Kuinka monta vaarat ja haitat –arvioita / riskiarviota tallennettu	Vähintään 25 % toimialan perusyksiköistä per vuosi Vuonna 2018: 10 (77 %) Vuonna 2019: (31 %)	20%	
2.C. Kunta 10 – tuloksien pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat koskien työpaineita			
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työpaineita paljon, hallintaa vähän, Kunta10	pienempi kuin edellinen vuosi vertailulukua 32,3 %, toteuma 47 %	34,4	
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työmäärän lisääntyminen, Välikysely	pienempi kuin edellinen vuosi ei vertailulukua, toteuma 41 %		
2.D. Asiakasväkivallan kokemus			
Asiakasväkivallan kokemus: Henkinen väkivalta	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (48,7 %) Välikysely (36 %)	47,1	

Hyvinvointitoimiala

Keinot	Tavoite 2020	Toteutunut 31.12.2020
Asiakasväkivallan kokemus: Fyysinen väkivalta tai sen uhka	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (27,4 %) Välikysely (29 %)	51,7

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Vuoden 2020 toimintaympäristö osoittautui poikkeavaksi. Siten työprosessien kehittäminen ei tuottanut huomattavaa tulosta, vaikka toimialalla on käynnissä laaja laatuajattelun käyttöönotto, jonka yhteydessä prosessit tulevat määriteltyiksi ja kuvatuiksi. Työkuorma on monissa yksiköissä ollut poikkeuksellisen suuri. Asiakkaalta tuleva henkinen väkivalta on vuoden aikana hieman laskenut, mutta fyysisen väkivallan tai sen uhan kokemus on yhä yleisempää.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia Kaupungin tavoite 2018–2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen

Keinot	Tavoiteluku 2020	Toteutunut 31.12.2020
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet		
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä kuin edellinen vuosi Kunta10 (4,88)	4,79
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä kuin edellinen vuosi Välikysely (Heikentynyt)	
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75 % Kunta10 (92,40 %) Välikysely (91 %)	92%

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Vuoden 2020 aikana henkilöstö on joutanut perustehtävistään ja osallistunut ns koronatakoisiin omalla osaamisellaan ja työpanoksellaan. Vaikka työ on varmasti koettu merkitykselliseksi, on poikkeustilanne haastanut monen työn mielekkyyttä, kun tilanteet ovat vaihtuneet välillä nopeasti ja tehtäviä on järjestelty uudelleen toiminnan turvaamiseksi. Hyvinvointitoimialalla on kehitetty laajasti raportointia, jolla työyksiköt voivat seurata oman yksikkönsä työn mittaristoa. Tämän tulisi tukea isossa kuvassa oman työn mielekkyyden kokemista osana asiakaspalvelu-/hoitoprosessia.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 4. Osaamisen turvaaminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku 2020	Toteutunut 31.12.2020
4.A. Osaamisprofiilien ajan tasalla pitäminen		
Yhteisten osaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 2,21/saavutettu taso 1,77) Välikysely (vaadittu taso 2,25/saavutettu taso 1,78)	Vaadittu taso 1,8 Saavutettu taso 2,28
4.B. Osaamisen johtamisen vuosikellon toteuttaminen		
Johtamisosaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 2,45/saavutettu taso 2,14) Välikysely (vaadittu taso 2,49/saavutettu taso 2,18)	Vaadittu taso 2,2 Saavutettu taso 2,52
Henkilöstökoulutuksiin osallistuneiden määrä (prosentuaalinen osuus henkilötyövuosista laskettuna)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuonna 2018: (85,80 %) Vuonna 2019: (83,10 %)	69,2%
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Keskiarvo osallistuneiden henkilöiden koulutuspäivien määrästä per henkilö (koulutussuunnitelmaraportointi)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi tavoite vähintään 3 päivää per henkilö Vuonna 2018: (4,4) Vuonna 2019: (4,2)	2,4
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Kokemus täydennyskoulutuksen riittävydestä	75 % henkilöstöstä kokee, että on riittävä Kunta 10 (71,30 %) Välikysely (73 %)	63,1

Hyvinvointitoimiala

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Vuonna 2020 osaamisen kehittämisen nostamisessa strategiaa tukevaksi ei onnistuttu. Koulutuksiin osallistuttiin vähemmän kuin aiempina vuosina, koska työmäärä pandemian hoitamisessa on ollut huomattava. Koulutukset ovat pureutuneet osaamisen laajemman viitekehtyksen sijaan riskienhallintaan ja epidemian hallintaan liittyviin koulutuksiin. On kuitenkin todettava, että paikoin koulutautumisessa myös onnistuttiin mm. systemisen työotteen laajentamisessa ja kotihoidon esimiesvalmennuksessa.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku 2020	Toteutunut 31.12.2020	
5.A. Muutoksen kokeminen työssä			
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (37,60 %)	30,6	
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (50 %)		
5.B. Työyhteisön tavoitteiden ymmärtäminen ja niiden saavutettavuus			
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisötaidot: tavoitteellisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,82)	3,76	
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisön tavoitteellisuus, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)		

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Vuoden 2020 aikana toteutettiin mittava organisaatiouudistus terveystalouksissa. Siten pandemia ei kokonaisuutena pysäyttänyt isompaa rakenneuudistusta. Vuoden loppupuolella hallintopalveluissa valmistauduttiin yhteisten palveluiden tuomaan muutokseen. Nämä muutokset, vaikka ne ovat tarpeellisia ja vievät kohti strategisia tavoitteita, eivät aina synnyttä tunteita siitä, että muutos olisi henkilöstön kannalta toivottava.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 6. Uudistamiskyky

Keinot	Tavoiteluku 2020 (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020	
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa			
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,43)	3,38	
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)		

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Hyvinvointitoimialan sopeuttamisohjelman toimenpiteitä edistettiin paikoin menestyksekkäästi vuoden 2020 aikana ja osin niitä ei saatu täysipainoisesti edistettyä pandemiasta johtuen. Kokonaisuuden organisaatio joutui uudistumaan varautessaan mahdolliseen epidemiaan omassa yksikössään ja siten työyksiköissä kehitettiin ja varmistettiin varautumiseen liittyviä toimintatapoja. Tämä kehittämistyö ei välttämättä vie rakenneuudistusta eteenpäin, mutta vuoden 2020 toimintaympäristössä nämä toimenpiteet olivat välttämättömiä.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku 2020 (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020	
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa			
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,76)	3,79	
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt)		

Hyvinvointitoimiala

Keinot	Tavoiteluku 2020 (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020	
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,03)	3,01	
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt)		

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Vuoden 2020 aikana laajempia kehittämistoimenpiteitä johtamisen kehittämiseksi ei tehty. Johtaminen oli paineessa pandemiasta johtuen ja siten monin paikoin jouduttiin siirtymään väliaikaisesti lähemmäs suoraa johtamista kuin valmentavaa johtamista.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 8. Laadukas esimiestyö

Keinot	Tavoiteluku 2020 (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020	
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa			
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (64 %) Uusin kysely (54 %)	50%	
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,55)	3,51	
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)		

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Toimialan toimenpiteenä on ollut tiivistää hallinnon yhteistyötä palvelualueiden kanssa paremman tuen saavuttamiseksi. Toimenpiteessä ei onnistuttu, sillä hallinnossa oli henkilöstövaihtuvuutta ja osin ns alireusrssointia, joka osittain haastoi tuen tarjoamista esimiehille. Toimintaympäristön muutospainet huomioita ottaen, voidaan kuitenkin todeta, että tulos on tältä osin kohtuullisen hyvän.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku 2020 (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020	
9.A. Yhteistoiminta toimialoilla kunnossa			
Yhteistoiminnan vaatimusten tunteminen, Esimiesbarometri	Kyllä-vastanneiden osuus on enemmän kuin 75 % Edellinen kysely (84 %) Uusin kysely (87 %)	80%	
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen			
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esimiesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (62 %) Uusin kysely (60 %)	57%	
9.C. Strategisesti ohjatut -kehityskeskustelut			
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: kehityskeskustelujen käymisprosentti	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (59 %) Välikysely (45 %)	46,3	
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: Yksilökehityskeskustelujen hyödyllisyys	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (45,30 %) Välikysely (Parantunut)	48,6	

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Toimenpidetasolla tavoitteena on ollut avoin vuorovaikutus henkilöstöä edustavien tahojen kanssa ja heidän osallistamisensa muutosprosesseihin. Tältä osin toimenpiteet eivät ole oleet riittäviä eli yhteistoiminnan tuntemusta tulee edelleen lisätä. Kehityskeskustelujen käyminen on keskeinen osa systemaattista johtamista ja esimiestyötä. Vuoden 2020 aikana

Hyvinvointitoimiala

---

tämän tavoitteen osalta on tavoitetasoa jouduttu laskemaan ja tyytymään siihen, että kehityskeskusteluja on pidetty mahdollisuuksien mukaan. Vaikka käytyjen kehityskeskustelujen määrä on laskenut, on niiden hyödylliseksi kokeneiden osuus noussut selkeästi.

Sivistystoimiala

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Timo Jalonen

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Keskeisiä muutoksia olivat koronatilanne erityisesti keväällä sekä marras-joulukuussa 2020. Sen lisäksi monet peruskoulut joutuivat siirtymään väistötiloihin kesällä.

Koronatilanne vähensi asiakaspalveluiden kysyntää erityisesti varhaiskasvatuksessa, jossa käyttöaste jäi hyvinkin alhaiseksi. Lisäksi osa toimialan henkilöstöstä toimi hyvinvointitoimialalla avustavissa tehtävissä. Koska oppilaat ja opiskelijat olivat etäopetuksessa, säästyivät palvelujen ostoista merkittävästi rahaa.

Valtio antoi runsaasti avustuksia toimialalle juuri koronatilanteen vuoksi. Samalla kuitenkin maksu- ja myyntitulot jäivät alhaiseksi.

Toiminnan osalta jouduttiin pakosta ottamaan opetuksessa merkittävä digiloikka.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Masku- ja myyntitulot jäivät alhaiseksi. Avustuksia tuli poikkeuksellisen paljon.

Palvelujen ostoista jäi käyttämättä rahaa. Muilta osin menot pääasiassa tavoitteiden mukaisesti.

Tiedoksi annettavat tunnusluvut (kaupunginhallitus)

Tunnusluku	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Volyymi						
Perusopetuksen oppilasmäärä 20.9.	1272	12892	13152	13349	13751	14 176 (luvussa 99 valmo-oppilasta ja 37 aikuis-ten perusopetuksessa olevaa)
Lukiokoulutuksen koulutuspaikat	3836,7	3818	3899	3872	3730	3616
Ammatillisen koulutuksen koulutuspaikat,	5865,4	5900	5192,9	4671 **)	4867	5054
Työväenopistojen toteuttama opetus h/vuosi	23 829	23 000	23143	24073	24684	21583
Laatu ja vaikuttavuus						
Tyytyväisyys päivähoitoon	3,96	3,96	3,96	4,08	3,95 ***)	3,98 ***)
Tyytyväisyys peruskouluun	4,01	4,09	4,08	4,04	4,07	4,08 ***)
Tyytyväisyys lukiokoulutukseen	4,10	4,14	4,13	4,12	4,16	4,15***)
Tyytyväisyys ammatilliseen nuorten koulutukseen	3,96	3,97	3,03	3,94	4,02	3,89***)
Tyytyväisyys työväenopistot	4,05	3,97	4,15	4,14	4,04	4,13***)
Saatavuus ja peittävyys						

Sivistystoimiala

Tunnusluku	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevat*) (vuoden lopussa, määrä/%)	9776/81	9906/ 82,2	10357/ 86	10412/ 87,4	10388/ 88,7	9869/ 85,6
Koulukuljetusten piirissä olevat peruskoulu- laiset 20.9. (määrä/%)	2461/18,8	2184/14,6	2167/16,2	2118/15,6	1766/12,6	1518 / 10,8
Tuottavuus ja taloudellisuus						
Eri palvelumuotojen kustannukset kuudessa suurimman kaupungissa (kallein= 1/6)						
kunnallinen päiväkotihoito	2/6	2/6	3/6	2/5****	1/6	arvio yli kes- kitason
perusopetus	3/6	3/6	3/6	3/6	3/6	arvio yli kes- kitason
lukiokoulutus	4/6	4/6	4/6	5/6	4/6	arvio alle keskitason
ammattillinen koulutus (käyttökustannukset sis. poistot suhteessa saatuun valtionosuus- teen, %*****	101,1	103	102		110%	-

*Lapsia kunnan järjestämässä ja tukemassa päivähoidossa.

** 2018 alkaen laskennalliset opiskelijavuodet

*** Kuntapalvelut Turussa 2020; FCG:n toteuttama tutkimus

**** Oulun henkilöstömitoitus erilainen, ei tarkastelussa mukana

***** Ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin muutoksesta johtuen, ei vertailukelpoinen, jatkossa tarkastelussa nettokustannus opiskelijavuotta kohden

Talousarvion toteutuminen (kaupunginvaltuusto)

Kasvatus ja opetuslautakunta €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	24 900 321		24 900 321	24 004 320	-896 002
Valmistus omaan käyt- töön	0		0	16 380	16 380
Toimintakulut	-340 841 525	-847 836	-341 689 361	-334 191 968	7 497 393
Toimintakate	-315 941 204	-847 836	-316 789 039	-310 171 268	6 617 772
Investointiosa					
Investointimenot	-5 010 000		-5 010 000	-3 640 328	1 369 672
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot					
Investointien rahavirta	-5 010 000		-5 010 000	-3 640 328	1 369 672

Sivistystoimiala

Määrärahat palvelualueittain (kaupunginhallitus)

Palvelu- tai tulosalue, €

	Talousarvio 2020 muutoksin Toimintatuotot	Talousarvio 2020 muutoksin Toimintakulut	Talousarvio 2020 muutoksin Toimintakate	Talousarvio 2020 toteutunut Toimintakate	Poikkeama Toimintakate
Toiminnan yhteisen hallinnon palvelualue	-3 500 889	15 024 486	11 523 589	12 309 156	-785 558
Varhaiskasvatuksen palvelualue	-7 511 315	109 919 489	102 408 174	100 200 621	2 207 552
Perusopetuksen palvelualue	-6 372 317	123 169 194	116 796 877	113 303 163	3 493 713
Ruotsin. kasv. ja opetuksen palvelualue	-2 555 912	17 808 435	15 252 523	15 075 319	177 204
Lukiokoulutuksen palvelualue	-1 207 838	25 484 503	24 276 665	23 671 772	604 893
Ammatillisen koulutuksen palvelualue	-3 752 050	50 283 254	46 531 203	45 611 236	919 967

Työvoiman käyttö (kaupunginhallitus)

Henkilötyövuodet ja kustannukset, €

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 2020
Henkilötyövuodet	3 691,2	3 773,7	3 777,0	3777	3 807,6*
Palkat ja palkkiot	144 323 782	150 180 655	152 456 488	153 180 962	153 272 763

Lisätiedot ja selitykset poikkeamille:
Henkilöstömäärä on jonkin verran kasvanut erityisesti syyskauden lopussa määräaikaisen koronarahoituksen vuoksi.

* Ltk-versiota tarkistettu vastaamaan henkilöstöraportoinnin lukuja

Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 2020
Tilat yhteensä (m ²)	300 715	339 333	341 768	341 183
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	300 715	339 333	341 768	341 183
Muut tilat (m)				
Alueet yhteensä (ha)				
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	51 799 294	56 631 664	58 485 231	57 489 447

Lisätietoja: Toimialalla toteutettiin useita väistötilaratkaisuja syyskauden alussa.

Sivistystoimiala

Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Tavoite 1: Palveluverkoston tarkastelu

Strateginen teema: Osaava ja oppiva turkulainen

Strateginen linjaus: 2.2.2. Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyn-
tämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.6

Arviointikriteerit: 2020	Toteutunut 2018	Toteutunut 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Taito-kampuksen rakentaminen		Tarvesuunnitelma hyväksytty	Hankesuunnitelma hyväksytty	Hankesuunnitelu alustavasti käynnistynyt.
Varhaiskasvatuspalveluiden riittävyyden turvaaminen tilanteessa, jossa päiväkotirakennusten yleinen kunto on tyydyttävä ja rakennusten kuntoon liittyvät riskit ovat merkittäviä		Kunnallisia päiväkotipaikkoja on riittävästi ja 70-30 suhdelu toteutuu	Kunnallisia päiväkotipaikkoja on riittävästi ja 70-30 suhdelu toteutuu	Kunnallisia päiväkotipaikkoja on ollut riittävästi. Suhdeluku on 76-33
Varhaiskasvatuksen kustannusten saaminen kuuden suurimman kaupungin keskiarvoon	Yli keskiarvon	Yli keskiarvon	Muutos käynnissä	Tilanne vaikeasti arvioitavissa, koska viiteryhmänkin tilanne on ollut muutoksessa.

Tavoitteen kuvaus: Ammatillisen koulutuksen palveluverkon tiivistäminen ja uudisrakennuksen toteuttaminen, varhaiskasvatuksen palvelujen riittävyyden turvaaminen jatkuvasti muuttuvassa kysyntätilanteessa ja yllättävissä olosuhteissa sekä kunnallisen ja yksityisen palvelutuotannon kaupungille syntyvien kustannusten vähentäminen (kustannukset vuonna 2020 edelleen todennäköisesti keskiarvon yläpuolella)

Tavoite 2: Positiivisen rakennemuutoksen tuki koulutuksen keinoin

Strateginen teema: Yrittävä ja osaava Turku

Strateginen linjaus: 3.1.6 Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan

Arviointikriteerit: 2020	Toteutunut 2018	Toteutunut 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Tuetaan positiivisen rakennemuutoksen toteutumista koulutuksen keinoin	Kehitetään uusia koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä yhdessä yritysten kanssa. Lisätään työvoimapolusta kärsivien alojen vetovoimaisuutta.	Uusia, työelämälähtöisiä koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä otettiin käyttöön. Työvoimapolusta kärsivien alojen vetovoimaisuuden lisääminen vaatii edelleen toimia. STEAM -Turku oli käynnissä ja sen ulkopuolinen rahoitus on vuoden 2018 tasoa. Käynnistettiin yhdessä Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen	Uusia, työelämälähtöisiä koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä otetaan käyttöön. Työvoimapolusta kärsivien alojen vetovoimaisuuden lisääminen vaatii edelleen toimia. STEAM -Turku on käynnissä ja sen ulkopuolinen rahoitus on riittävällä. Toteutetaan yhdessä Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen kanssa Osaamisen visio 2040 -työ, joka	Johtuen pandemiatilanteesta ja poikkeuksellisesta vuodesta, positiivisen rakennemuutostilanne muuttui nopeasti. Erityisesti palvelu-aloilla, mutta myös teollisuuden aloilla kärsittiin ostovoiman ja kysynnän hiipumisesta. Osaamisen visio 2040 valmistui ja sitä esitetään kaupungin kärkihankkeeksi. STEAM Turku

Sivistystoimiala

		kanssa Osaamisen visio 2040-työ	tulee olemaan tiekartta tulevaisuuden osaamisen kehittämiseksi.	jatkuu suunniteluin toimin ja saavutti erinomaisesti sille asetetut tavoitteet.	
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Sivistystoimialan eri palvelualueilla toteutettava koulutus- ja kehittämistoiminta tukee positiivisen rakennemuutoksen toteutumista lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä tämä tapahtuu eri alojen vetovoimauutta lisäämällä sekä kehittämällä erilaisia joustavia, työelämälähtöisiä koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä yritysten kanssa. Pitkällä aikavälillä tämä tarkoittaa uusien toimintamuotojen kehittämistä korkeakoulujen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi STEAM Turku -toiminnalla edistetään lasten ja nuorten kiinnostumista matematiikasta ja luonnontieteistä. Vuoden 2021 sopimukseen tavoitetta on muokattu, ja siitä on poistettu sana "positiivisen".</p>					

Strategiset hankkeet (kaupunginhallitus)

Hanke	Aikataulu	Budjetti	Hyötytavoite	Yleinen tilannekuva	Tilanneyhteenveto
STEAM Turku	Käynnistynyt 1.9.2017 - > jatkuva	Hankkeen budjetti koostuu useiden eri projektien budje-teista. Kaupungin vuosittainen panos-tus 250 000 euroa.	-luoda Turun kaupungin uusi koulutuksen toimintamalli luonnontieteen ja tekniikan alan vetovoiman vahvistamiseen - rakentaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen yhdistävä tiede- ja teknologia-polku -vahvistaa luonnontieteiden ja tekniikan alan korkeakoulutuksen kysyntää Turussa ja Lounais-Suomessa - koota yhteen koko sivistystoimialan STEAM-työtä tukevat projektit	STEAM Turku -hanke on osa Turun kaupungin toimintakokonaisuutta Teknologia-kampus-yhteistyössä. Hankkeen toteutuksesta vastaa Turun kaupungin sivistystoimiala, mutta se linkittyy osaksi koko kaupungin elinkeinopolitiikkaa. STEAM Turku -hankkeeseen liittyy kokonaan tai osittain useita erillistä projektia, joita toteutetaan koko toimialalla tai yksittäisillä palvelualueilla.	Hanke on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja saavuttanut sille asetetut tavoitteet.
Osaamisen visio 2040	1.9.2019-31.12.2020		Huolenpito: Turku haluaa huolehtia nykyisistä kaupunkilaisista kaikissa ikäluokissa, kaupunkiin vastikään muuttaneista ja houkuttella koko ajan lisää osaajia. Muutos: Turku haluaa muuttaa ajattelutavan ihmisten kouluttamisesta ihmisten osaamisen jatkuvaan kehittämiseen.		Osaamisen visio 2040 eteni suunnitelmien mukaan. Kasvatus- ja opetuslautakuntaan visio vietiin 19.8., esitys kaupunginhallitukselle ja valtuustokäsittelyyn vieminen siirtyivät vuodelle 2021 johtuen vuoden 2020 poikkeuksellisesta tilanteesta. Vision julkistaminen siirtyi helmikuulle 2021, lisäksi esittelymateriaalit ja loppuraportti valmiina silloin.

Sivistystoimiala

Hanke	Aikataulu	Budjetti	Hyötystavoite	Yleinen tilannekuva	Tilanneyhteenvedo
			Tunnistaminen: Turku haluaa tunnistaa ne osaamisen eri alueet, joilla on merkitystä nyt ja tulevaisuudessa.		
Positiivisen rakennemuutoksen tukeminen	Päättyi 31.12.2020		Hankkeen tavoitteena on positiivisen rakennemuutoksen toteuttamisen tuki, seuranta ja koordinointi. Hanke kokoaa yhteen sivistystoimialan keskeiset projektit ja tukee niiden tavoitteiden saavuttamista sekä edistää projektien välistä yhteistyötä.		Johtuen pandemiatilanteesta ja poikkeuksellisesta vuodesta 2020, positiivinen rakennemuutostilanne muuttui nopeasti. Erityisesti palvelu-aloilla, mutta myös teollisuuden aloilla kärsittiin ostovoiman ja kysynnän hiipumisesta. Hanke kuitenkin saavutti tavoitteensa ja esim. ammatillisessa koulutuksessa tekniikan alojen vetovoimaisuus kasvoi.
Tieto- ja viestintätekniikan kehittäminen	Käynnissä, jatkuvaa toimintaa		Uudet opetus-suunnitelmat ja Turun kaupungin omat panostukset asettavat vaatimuksia opettajien tieto- ja viestintätekniologian opetus käytön osaamiselle. Hankkeen projektien ja kehittämistoimien avulla vastataan opettajien jatkuvaan koulutustarpeeseen ja varmistetaan ajantasainen osaaminen	Tieto- ja viestintätekniikan edistämiseen liittyy kokonaan tai osittain useita erillistä projektia, joita toteutetaan koko toimialalla tai yksittäisillä palvelualueilla	Tämä asia edistyi sangen vauhdikkaasti erityisesti 18.3.2020 aamusta lukien. Tuolloin koko toimiala siirtyi etäopetukseen.
Nuorisotakuu	Päättyi hankkena 31.12.2020		Hankkeen tavoitteena on nuorisotakuun toteuttamisen tuki, seuranta ja koordinointi. Hanke kokoaa yhteen sivistystoimialan keskeiset nuorisotakuu-projektit ja tukee niiden tavoitteiden saavuttamista sekä edistää projektien välistä yhteistyötä.		Hankekokonaisuus päättyi 31.12.2020, mutta työ jatkuu osana eri projekteja.

Henkilöstön työhyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Sivistystoimiala

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea ja luottamalla omiin alaisiin		
Työyhteisötaidot Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,77)	Kunta 10 -tulos: työyhteisö on yhteistyökykyinen 3,8
Työyhteisötaidot Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)	Ei tehty vuonna 2020
Työyhteisö Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,86)	Kunta 10 -tulos: 3,88
Työyhteisö Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)	Ei tehty vuonna 2020
Työyhteisö Luottamus työkalveihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)	Ei tehty vuonna 2020
Työyhteisön tuki esimiestyölle	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,73) Välikysely (Pysynyt samalla tasolla)	Kunta 10 -tulos: 3,76

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Toimiala panosti erityisesti tiettyjen yksiköiden toiminnan kehittämiseen.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia Kaupungin tavoite 2018–2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
2.A. Työkyvyn hallinta		
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 920 (26,3 %) Vuonna 2019: 1008 (28,7 %)	Tietoja ei vielä saatavissa, henkilöstöraportti valmisteilla
2.B. Vaarojen ja haittojen arviointi / riskien arviointi		
Kuinka monta vaarat ja haitat –arvioita / riskiarviota tallennettu	Vähintään 25 % toimialan perusyksiköistä per vuosi Vuonna 2018: (57 %) Vuonna 2019: (25 %)	Alle 10%, johtuen pandemiavuodesta
2.C. Kunta 10 – tuloksien pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat koskien työpaineita		
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työpaineita paljon, hallintaa vähän, Kunta10	pienempi kuin edellinen vuosi vertailulukua 19,50 %, toteuma 42 %	Kunta 10 -tulos: 15,9%
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työmäärän lisääntyminen, Välikysely	pienempi kuin edellinen vuosi ei vertailulukua, toteuma 36 %	Ei tehty vuonna 2020
2.D. Asiakasväkivallan kokemus		
Asiakasväkivallan kokemus: Henkinen väkivalta	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (25,20 %) Välikysely (23 %)	Kunta 10 -tulos: 26,1%

Sivistystoimiala

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
Asiakasväkivallan kokemus: Fyysinen väkivalta tai sen uhka	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (25,10 %) Välikysely (21 %)	kunta 10 -tulos: 25,8%

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Asiakasväkivaltaan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa ei ole voitu puuttua. asiasta on pitänyt järjestää koulutusta, mutta sitä on koronan takia monta kertaa jouduttu lykkäämään, koska koulutus pitää nimenomaan järjestää lähiopetuksena.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia Kaupungin tavoite 2018–2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet		
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (5,1) Välikysely (Heikentynyt)	Kunta 10 -tulos: Koen usein työn imua 72,7%
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75 % Kunta10 (92,50 %) Välikysely (91 %)	

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 4. Osaamisen turvaaminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
4.A. Osaamisprofiilien ajan tasalla pitäminen		
Yhteisten osaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimukseen	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 2,57/saavutettu taso 2,03) Välikysely (vaadittu taso 2,57/saavutettu taso 2,03)	
4.B. Osaamisen johtamisen vuosikellon toteuttaminen		
Johtamisosaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimukseen	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 3,12/saavutettu taso 2,84) Välikysely (vaadittu taso 3,10/saavutettu taso 2,85)	
Henkilöstökoulutukseen osallistuneiden määrä (prosentuaalinen osuus henkilötyövuosista laskettuna)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuonna 2018: (85,90 %) Vuonna 2019: (85,70 %)	71,8% *)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Keskiarvo osallistuneiden henkilöiden koulutuspäivien määrästä per henkilö (koulutussuunnitelmaraportointi)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi tavoite vähintään 3 päivää per henkilö Vuonna 2018: (3,6) Vuonna 2019: (3,8)	2 pv / henkilö *)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Kokemus täydennyskoulutuksen riittävydestä	75 % henkilöstöstä kokee, että on riittävä Kunta 10 (68,90 %) Välikysely (72 %)	Kunta 10-tulos: 69,4%

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Sivistystoimiala

*) johtuen koronasta aiheutuneesta poikkeustilanteesta, henkilöstökoulutuksia ei voitu toteuttaa suunnitellulla tavalla vuonna 2020

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
5.A. Muutoksen kokeminen työssä		
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (38,70 %)	Kunta 10-tulos: 35,6%
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (47 %)	
5.B. Työyhteisön tavoitteiden ymmärtäminen ja niiden saavutettavuus		
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisötaidot: tavoitteellisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,98)	Kunta 10-tulos: 4,01
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisön tavoitteellisuus, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)	

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 6. Uudistamiskyky

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa		
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,97)	Kunta 10-tulos: 3,47
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)	

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa		
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,9) Välikysely (Heikentynyt lievästi)	Kunta 10 -tulos: 3,95
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (3,28) Välikysely (Heikentynyt)	Kunta 10-tulos: 3,3

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Tulos on parantunut eikä uusia toimenpiteitä ole tulossa.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 8. Laadukas esimiestyö

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa		
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (80 %) Uusin kysely (68 %)	Ei tuloksia saatavissa vielä

Sivistystoimiala

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,72)	kunta 10-tulos; 3,8
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)	

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
9.A. Yhteistoiminta toimialoilla kunnossa		
Yhteistoiminnan vaatimusten tunteminen, Esimiesbarometri	Kyllä-vastanneiden osuus on enemmän kuin 75 % Edellinen kysely (93 %) Uusin kysely (90 %)	Ei tuloksia saatavissa vielä
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen		
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esimiesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75% Edellinen kysely (87 %) Uusin kysely (86 %)	Ei tuloksia saatavissa vielä
9.C. Strategisesti ohjatut -kehityskeskustelut		
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: kehityskeskustelujen käymisprosentti	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (78 %) Välikysely (61 %)	Kunta 10-tulos: 70,3%
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: Yksilökehityskeskustelujen hyödyllisyys	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (45,40 %) Välikysely (Parantunut)	Kunta 10 -tulos: 54,3%

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Kunta 10-tulokset käsitellään yhteisesti sekä palvelualueittain, ja laaditaan palvelualuekohtaiset suunnitelmat

KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

RAKENNUS- JA LUPALAUTAKUNTA

TURUN KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIIKKENNELAUTAKUNTA

LOUNAIS-SUOMEN JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Christina Hovi

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Kaupungin väkiluvun kasvu jatkui ollen ennakkotietojen mukaan 194 488 joulukuussa 2020. Lisäystä edellisvuoteen oli 1526 (+0,79 %). Väestönkasvu perustui vakiintuneeseen tapaan muuttoliikkeeseen.

Koronan myötä työttömyyden laskutrendi kääntyi. Turussa oli joulukuussa 15 757 työtöntä, jossa oli nousua vuositasolla 4 869 henkeä edellisen vuoden joulukuuhun verrattuna. Työttömyysaste oli joulukuussa 16,5 %, kasvua oli 5 %-yksikköä viime vuodesta.

Kaupungistumistrendin voimistumisen sekä väestönkasvun ja väestörakenteen muutoksen seurauksena kerrostaloasuntojen kysyntä on edelleen suurta. Rakentamisen määrä on Turussa edelleen korkea ja jatkuu vilkkaana. Vuonna 2020 valmistui yhteensä 1919 asuntoa, mikä on 399 asuntoa vähemmän kuin edellisvuonna. Vuonna 2020 on aloitettu 2467 uuden asunnon rakentaminen, mikä on 1051 enemmän kuin vuonna 2019. Vuonna 2020 myönnettiin rakennusluvut 3179 asunnolle, mikä on 1455 enemmän kuin vuonna 2019 ja 590 asuntoa enemmän kuin edellisenä huippuvuotena 2017.

Maailmantalouden epävarmuudet ovat heijastuneet myös Suomeen. Taloudellisesta epävarmuudesta johtuen vuokratonttien kysyntä on kasvanut. Sen sijaan kysyntä toimitiloista on pienentynyt.

Koronapandemian aiheuttamien kokoontumisrajoitusten, etätöiden ja etäopetuksen myötä liikkuminen on vähentynyt. Föli-liikenteessä tehtiin vuonna 2020 yhteensä 16,8 milj. matkaa, josta Turussa 14,2 milj. Matkamäärä väheni 36 %:lla. Kaupunkiseudulla tehtiin 9,5 milj. matkaa ja Turussa 8,1 milj. matkaa vähemmän kuin vuonna 2019.

Kaupunkiympäristötoimiala jatkaa kaupungin kasvuedellytysten luomista, hiilineutraalius 2029 tavoitteen toteuttamista ja digitalisaatioon panostamista kaupungin hyvän kasvu-uran jatkamiseksi.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Kestävien liikkumismuotojen kulkumuoto-osuudet eivät ole kehittyneet tavoitteen mukaisesti. Koronatilanteesta liikkuminen on vähentynyt. Joukkoliikenteen matkamäärä väheni 36 %:lla, jalankulku 38 %:lla ja pyöräily 10 %:lla.

Kerrostalotonttien kaavavarantoa on kasvatettu. Asemakaavaehdotusten sisältämä asuinkerrostalojen kerrosalan lisäys oli 262.055 k-m², eli lähes kaksinkertainen tavoitteeseen nähden. Elinkeinoelämälle kaavoitettu kerrosala oli 62.755 k-m², tavoite toteutui 78 %:sti. Sen sijaan kaavoitettuja pientalotontteja on niukalti ja pientaloille kaavoitettu kerrosala oli vain 1.600 k-m² (TA 25.000 k-m²). Kaupungin ja konserniyhtiöiden maille on konserniyhtiöille kaavoitettu 10.500 k-m² asuinkerrosalaa, tavoitetta (TA 25.000 k-m²) ei saavutettu.

Kiinteistöomaisuuden kehittäminen on edennyt suunniteltua hitaammin. Korkein hallinto-oikeus kumosi Turku Energian asemakaavan loppuvuodesta 2020, jonka seurauksena myös konserniyhtiöille luovutettu uudisrakennusoikeus jäi 7.500 k-m²:iin eikä tavoitetta (TA 22.500 k-m²) saavutettu.

Kärkihankkeiden toimenpiteet ovat edistyneet, joskin suunniteltua verkkaisemmin.

Käyttötalous

Kaupunkiympäristötoimialan tulos oli 3,1 milj. euroa talousarviota parempi. Kaupunkiympäristötoimialan toimintakate vuonna 2020 oli -24,9 milj. euroa (TAM -28,0).

- Kaupunkiympäristötoimialan toimintatuotot olivat 75,9 milj. euroa ja alitusta talousarvioon nähden oli 3,2 milj. euroa (TAM 79,1).
- Valmistus omaan käyttöön oli 1,4 milj. euroa (TAM 1,6 milj. euroa), mikä heikensi toimintakatetta 0,2 milj. euroa.
- Kaupunkiympäristötoimialan toimintamenot olivat 102,2 milj. euroa ja alittivat talousarvion 6,5 milj. eurolla (TAM 108,7).

Talouden toteumaa paransivat merkittävästi joukkoliikenteen Liikenne- ja viestintäministeriö Traficomilta saadut koronatilanteesta johtuvat joukkoliikenteeseen kohdistuvat tuet, joita saatiin Turun liikennöin osalta 4,56 milj. euroa sekä joukkoliikenteen toteuttamat koronatilanteesta johtuvat sopeutustoimenpiteet liikenteen karsintoihin liittyen. Talouden toteumaa paransivat myös kaupungin säästötavoitelinjausten (Kh 14.9.2020 § 384) noudattaminen, mikä näkyi muun muassa palvelujen ostojen ja henkilöstökulujen vähenemisestä kertyneillä säästöillä.

Investoinnit, maanhankinnat, myynnit ja maankäyttösopimuskorvaukset

Kaupunkiympäristötoimialan omien investointien toteuma oli vuonna 2020 yhteensä 1,1 milj. euroa (TAM 2,2), mikä tarkoittaa 1,1 milj. euron alitusta talousarvioon nähden.

Kaupunginhallituksen omaisuusyksikköön siirrettyjen kaupunkiympäristön rakennuttamisen, toimitilojen rakennuttamisen sekä kiinteän omaisuuden hankintojen investointimenot olivat yhteensä 58,6 milj. euroa (TAM 83,2 milj. euroa).

- Kiinteän omaisuuden hankintojen toteuma 5,5 milj. euroa ylitty talousarvion (TAM 3,5 milj. euroa) 2 milj. eurolla.
- Kaupunkiympäristön rakennuttamisen investointihankkeiden toteuma 36,4 milj. euroa alitti talousarvion (TAM 54,2 milj. euroa) 17,8 milj. eurolla.
- Toimitilojen rakennuttamisen investointihankkeiden toteutuma 16,8 milj. euroa alitti talousarvion (TAM 25,5 milj. euroa) 8,7 milj. eurolla.

Maan myyntituloja toteutui 22,8 milj. euroa, mikä alitti talousarvion (TAM 23,7 milj. euroa) 0,9 milj. eurolla.

Maankäyttösopimuskorvausten toteuma oli 9,5 milj. euroa (TAM 5,0 milj. euroa) eli 4,5 milj. euroa yli talousarvion.

Viiveet maankäytön hankkeiden kaavoitus- ja infran suunnitteluvaiheessa heijastuvat investointien ajoitukseen ja tonttien luovutukseen.

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut (ei sitovat)

Tunnusluku	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Volyymi						
Hyväksytyjen asemakaavojen (kv) sisältämä uuden ja käyttötarkoituksenmuutoksen alaisen kerrosalan lisäys yhteensä (k-m ²)	253750	526250	153400	386605	393664	326410
Pientalot (AO, AP)	51270	7940	25700	4000	0	1600
Kerrostalot (AK)	54280	7600	119800	298790	105040	262055

Tunnusluku	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Elinkeinot, palvelut	148200	510710	7900	83815	288624	62755
Kaupungin maalle sijoittuvan hyväksytyjen asemakaavojen (kv/ merkittävät ja ltk/ vähäiset) asuinkerrosalan osuus	14 %	18 %	81 %	62 %	55 %	43 %
Hyväksytyjen asemakaavojen asuinkerrosalan sijoittuminen tiivistyvälle kestävä kaupunkirakenteen vyöhykkeelle	93 %	54 %	51 %	96 %	100 %	95 %
Konserniyhtiöille luovutetut tontit, kerrosala (k-m ²)			8 100	10 724	28 580	7 500
Jalankulun määräindeksi, indeksi 2017=100	ei laskettu	ei laskettu	100,0	111,7	104,0	64,7
Pyöräilyn määräindeksi, indeksi 2017=100	ei laskettu	ei laskettu	100,0	95,3	86,4	77,9
Autoliikenteen määräindeksi, indeksi 2017=100	ei laskettu	97,3	100,0	98,0	99,7	95,9
Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät, indeksi 2017=100	90,3	95,0	100,0	98,5	97,2	62,3
Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärä, Turku, milj. matkaa	20,8	22	23	22,7	22,3	14,2
Palautepalveluun jätettyjen palautteiden määrä (vuodesta 2016 alkaen Föli mukana)	7.037	13.801	17.143	19.460	21.918	17.347
Laatu ja vaikuttavuus						
Tyytyväisyys (1=erittäin huono, 5=erittäin hyvä) *Yhdyskuntatekniset palvelut –kysely (FCG), **Kaupunki- ja kuntapalvelut –kysely (FCG)						
- liikennealueiden ylläpito* (vertailukunnat v2004-2020: 3,31) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,36)	3,27	3,34	3,37	3,31	3,06	3,57
- puistojen hoito* (vertailukunnat v2004-2020: 3,45) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,42)	3,47	3,43	3,50	3,54	3,52	3,75
- rakennetun ympäristön viihtyisyyteen ja kauneuteen ** (vertailukunnat v2004-2020: 3,47) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,58)	3,74	3,57	3,77	3,66	3,66	3,62
- asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun ** (vertailukunnat v2004-2020: 3,37) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,36)	3,35	3,28	3,53	3,48	3,54	3,40
- rakennetun ympäristön valvontaan ** (vertailukunnat v2004-2020: 3,29) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,25)	3,40	3,31	3,37	3,34	4,27	3,17
- liikenneoloihin jalankulkijan kannalta ** (vertailukunnat v2016: 3,94)	3,77	3,77	3,96	3,93	3,85	3,86
- liikenneoloihin pyöräilijän kannalta ** (vertailukunnat v2016: 3,83)	3,26	3,26	3,24	3,40	3,44	3,46
- liikenneoloihin autoilijan kannalta ** (vertailukunnat v2004-2020: 3,82) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,75)	3,82	3,89	3,88	3,65	3,70	3,65
- julkisen liikenteen hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2020: 3,63) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,97)	4,09	4,11	4,16	3,98	4,02	3,97

Tunnusluku	2015	2016	2017	2018	2019	2020
- ilman laadun hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2020: 3,60) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,56)	3,78	3,63	3,87	3,79	3,84	3,83
- luonnonsuojelun hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2020: 3,53) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,57)	3,64	3,67	3,80	3,65	3,68	3,59
Keskustan suuralueen väkiluku 31.12.	53.443	54.490	55.503	56.371	57.084	
Asunnot: lukumäärä, yhteensä	111.600	113.769	115.209	117.836	119.908	
Asuntojen lukumäärä pientaloissa, %	25,5	25,6	25,4	25,1	24,7	
Asuntojen lukumäärä kerrostaloissa, %	73	72,9	73,1	73,6	73,9	
Asuntojen lukumäärä muut, %	1,5	1,5	1,5	1,1	1,4	
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä (henkilöä)	192	209	184	149	177	161 enn.
Henkilöautotiheys (henkilöautoa/ 1000 asukasta)	409	409	412	413	417	419
- liikennekäytössä	473	478	485	489	495	498
- rekisterissä						
Kasvihuonepäästöjen määrä (kt CO ₂ ekv/vuosi)	969,8	966,0	932,7	913,3	750 enn.tieto	
Saatavuus ja peittävyys/kattavuus						
Elintarvikevalvonnan valtakunnallisen suunnitelman toteutuminen (%)	22 %	18 %	35 %	49 %	40 %	19 %
Terveystieteiden valtakunnallisen suunnitelman toteutuminen (%)	75 %	97 %	78 %	35 %	44 %	30 %
Asemakaavoituksen kesto käynnistämisestä hyväksymiseen (kv), kk (mediaani)	29,3	25,9	29,9	22,4	32,4	35,3
Sähköisten lupahakemusten osuus (%) kaikista lupahakemuksista rakennusvalvonnassa			29 %	35 %	60 %	82 %
Rakennusvalvonnan kaikkien lupien keskimääräinen käsittelyaika, vrk		38 vrk (90 % luvista)	34 vrk (80 % luvista)	36 vrk (80% luvista)	60 vrk (80 % luvista)	84 vrk (80% luvista)
Infran ylläpitomenot (€) / ylläpidettävä pinta-ala (ha)		6063	6427	6364	5548,8	4695
Joukkoliikenteen kustannukset asukasta kohti, Turku, euroa	94	92	86	91	92	90
Palautteiden vastausaika, vrk (mediaani)	2	4	3	4	4	3

Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Kaupunkiympäristölautakunta kaikkien osalta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan ** osalta

Tavoite KV1: Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö
Strateginen linjaus 3.3.4

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Kasvihuonekaasupäästöjen muutos (%) vuoden 1990 tasosta	-33,4%	-44 % (ennakkotieto)	vähenee	vähentynyt (ennakkotieto)

Tavoite KV2: Kestävä yhdyskuntarakenne

Stareginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus 3.3.6

Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.7 ja 3.3.10

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Hyväksytyjen asemakaavojen asuinkerrosalan sijoittaminen tiivistyväälle kestäväan kaupunkirakenteen vyöhykkeelle	96 %	100 %	Vähintään 85 %	95 %

Tavoite KV3: Vähähiilinen kestävä liikkuminen **

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.7

Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.7, 3.3.6, 3.3.10

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Tie- ja kaupunkiliikenteen kasvihuonekaasupäästöt (vähenee 50 % v. 2015 - 2029)	-0,2 %	-0,8 %	vähenee	vähentynyt (ennakkotieto)
Jalankulun määräindeksi *, indeksi 2017=100	111,7	104,0	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	64,7
Pyöräilyn määräindeksi *, indeksi 2017=100	95,3	86,4	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	77,9
Autoliikenteen määräindeksi *, indeksi 2017=100 *	98,0	99,7	vähenee tai ei nouse edellisestä vuodesta	95,9
Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät, indeksi 2017=100 **	98,5	97,2	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	62,3
Vähähiilisen liikenteen osuus (%) Turun joukkoliikenteessä**			5%	5 %

Selitys poikkeamalle: Koronavirus vaikutti merkittävästi liikkumiseen sekä liikennelaskentojen suorittamiseen. Jalankulun ja pyöräilyn liikennemäärät perustuvat toukokuun saatavilla olleisiin liikennemäärätietoihin eivätkä ole täysin vertailukelpoisia viime vuosien laskentojen kanssa.

Tavoite KV4: Hiilinielujen vahvistaminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Kaupungin omistamien metsien ja puuston maaperän yhteinen hiilivarasto, muutos (kt CO ₂ -ek/v)	-	-	+15	+19

Tavoite KV5: Alueellisen eriarvoisuuden vähentäminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.5

Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.4, 3.3.3, 3.3.10

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Tuetun vuokra-asumisen osuus suuralueittain (9 kpl), enintään 15 % koko suuralueen asutuskannasta.			6/9	6/9

Tavoite KV6: Liikenneturvallisuus

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.10

Muut toteutettavat linjaukset: 2.1, 2.3, 3.3.7

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä viiden vuoden aikana (henkilöä)	-5 %	-7 %	vähenee 4 % vuosien 2013-2017 kaudesta	-7 %

Strategiset tavoitteet (kaupunginhallitus)

Kaupunkiympäristölautakunta kaikkien osalta, Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta ** osalta, Rakennus- ja lupalautakunta *** osalta ja Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta **** osalta Toimenpiteet esitetään lautakuntien operatiivisissa sopimuksissa.

Tavoite KH1: Monipuolinen ja riittävä tonttivaranto

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.5

Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.8, 3.3.9

Toteuttamiskelpoinen tontti-reservi	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	
Pientalo- ja rivitalotontit	3 v tarpeeseen	Pientalotontteja 3 vuoden tarpeeseen rivitalotontteista niukkuutta	3 v tarpeeseen	2 v tarpeeseen	
Kerrostalotontit	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	
Elinkeinotontit	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	
Selitys poikkeamalle: Rivitalotonttien tarjonnassa on tällä hetkellä vajausta.					

Tavoite KH2: Monipuolinen ja riittävä kaavavaranto

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.5

Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.8, 3.3.9

Tavoitteet kerrosalan lisäykselle (kaupunginvaltuusto)	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	
Asuinpientalot (AO, AP, AR), kem ²	3810	1866	25000	1600	
Asuinkerrostalot (AK), kem ²	124750	252650	140000	262055	
Kaupungin maalle sijoittuvan asuinkerrosalan osuus	29 %	39 %	>20 %	43 %	
Työpaikkatontit, kem ²	13400	297644	80000	62755	
Kaupungin sekä konserniyhtiöiden maalle kaavoitettava ja konserniyhtiöille osoitettava asuinkerrosala, kem ²	10000	-	25000	10500	
Selitys poikkeamalle: Asuinpientalojen osalta kaksi keskeistä kaavaa Hirvensalossa Karhunahde sekä Harkkionmäki ovat viivästyneet alkuperäisestä tavoitteesta. Näiden uudisrakennusoikeus on yhteensä n. 40.000 k-m ² ja ovat tulossa hyväksyttäväksi keväällä 2021. Kaupungin ja konserniyhtiöiden maalle kaavoitettavan asuinkerrosalan osalta Haritun koulutontti jäi marraskuussa 2020 valtuustolta käsittelemättä asiaruuhkan takia ja hyväksyttiin 25.1.2021. Kaavan asuinrakennusoikeus on 13.900 k-m ² , jonka myötä tavoite olisi käytännössä saavutettu.					

Tavoite KH3: Kiinteistöomaisuuden kehittäminen

Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku / Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.2

Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.7, 3.3.3, 3.3.4

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	
Turku Energia	Asemakaava hyväksytty	Valitettu KHO:een.	Tonttien luovutus	KHO kumonnut kaavan,	

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	
				kaavoitus käynnistetty uudelleen	
Kastun koulu	Luonnos hyväksytty	Ehdotus hyväksytty	Asemakaava hyväksytty	Asemakaava hyväksytty ja tullut voimaan. Kohde myyty	
Pernon koulu			Rakennuksen purku, asemakaavaluonnos tarvittaessa	Rakennus pääosin purettu, uuden monitoimitalon hanke suunnitelma valmisteilla	
Luostarinkatu 5	Luonnoksen valmistelu	Luonnos hyväksytty	Asemakaava hyväksytty	Tontinluovutuskilpailu pidetty. Asemakaavaehdotus valmisteilla	
Sepänkatu 1		OASin päivittäminen	Asemakaava hyväksytty Kohteen luovutus	Kohde luovutettu. Asemakaavaehdotus nähtävillä ja lausunnoilla	
Sepänkatu 2	OAS ja tavoitteet hyväksytty 28.8.2018	Maankäyttösuunnitelman laatiminen	Asemakaavaehdotus	Asemakaavaluonnos valmis	
Virvoituksentie 3			Asemakaavaehdotus	Asemakaavaehdotus valmisteilla	
Kaupunginpuutarhan alue	OAS ja tavoitteet hyväksytty 13.3.2018, selvitykset, suunnittelukilpailun valmistelu.	Suunnittelukilpailun ratkaisu, viite- ja hulevesisuunnitelmat.	Asemakaava hyväksytty	Asemakaavaehdotus valmisteilla	
Eerikinkatu 32-34 kortteli (Palas)			Kehittämiskilpailu Kohteen luovutus	Kilpailu valmisteltu, mutta päätöksentekoa siirretty Syytä Turku kilpailun takia.	
Runosmäki, Piiparinpolun varsi		Runosmäen monitoimitalon hanke suunnitelma hyväksytty valtuustossa 14.10.2019.	Yhteistyöhanke	Yhteistyöhanke kilpailutettu	

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	
Ruusukortteli		Kaavaehdotuksen valmistelua	Asemakaava hyväksytty	Kaavaehdotus palautettu valmisteluun 22.9.2020	
Herttuankulma / Linnakaupunki	Asemakaava voimaan 7.7.2018. Infran suunnittelu käynnissä.	Infran toteutussuunnittelu valmis Fatabuurinkadun osalta, muutoin yleissuunnitelma valmistunut.	Infran toteutus, Tonttien luovutus	Tonttien luovutus käynnissä ja infran rakentaminen on käynnissä.	
Kirstinpuisto / Linnakaupunki	Kaavaehdotuksen valmistelua, infran suunnittelu	Ehdotus hyväksytty lautakunnassa 5.11.2019	Asemakaava hyväksytty	Asemakaava hyväksytty ja voimassa. Infran suunnittelu on tehty	
Vaasanpuisto / Linnakaupunki	Hulevesialtaan suunnittelu ja rakennusten haitta-ainekartoitus	Rakennusten haitta-ainekartoitus on tehty	Infran esisuunnittelu, Hulevesialtaan toteutus	Hulevesialtaan tarveselvitys on tehty ja sen perusteella hulevesien hallinta hoidetaan nykyisiä hulevesijärjestelmiä parantamalla	
Itäskanssi	Asemakaavaehdotuksen valmistelu	Asemakaavaehdotuksen valmistelu, infran suunnittelu.	Maankäyttöso- pimus, Asemakaava KV, Infran toteutus	Asemakaavaehdotus valmisteilla, infran suunnittelu on tehty	
Skanssinmäki	Asemakaava- valuonnok- sen valmis- telu	Asemakaava- valuonnos hyväksytty lautakun- nassa 18.6.2019.	Asemakaava hyväksytty, Infran suunnit- telu	Asemakaava hyväksytty 25.1.2021	
Skanssin kolmio		OAS ja ta- voitteet hy- väksytty 12.3.2019.			
Konserttitalo Aninkainen		Asemakaava- voituksen käynnistymi- nen	Asemakaava- ehdotus	Asemakaava- valuonnos hyväksytty	
Halisten vesilaitos					
Blue industry park		Merilinja OAS ja ta- voitteet hy- väksytty 5.11.2019.		Asemakaava- valuonnos hyväksytty. Alue luovu- tettu BIP-yhti- ölle	

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Selitys poikkeamalle: Useissa kehittämishankkeissa asemakaavoitus on edennyt arvioitua hitaammin selvitysten, kilpailujen järjestämisen tai erilaisten neuvotteluprosessien takia.				

Tavoite KH4: Infrahankkeiden tarveselvitys ja hankesuunnittelun toimintamalli

Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku

Strateginen linjaus: 3.2.2

Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.4

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Infrahankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnittelun toimintamalli			Käytössä uusien hankkeiden osalta laadittaessa talousarviota vuodelle 2021	Käytössä uusien hankkeiden osalta

Tavoite KH5: Konserniyhtiölle luovutettava uudisrakennusoikeus

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympärisöt

Strateginen linjaus: 3.3.5

Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.4

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
TVT:lle, Vasolle ja TYS:lle luovutettavat tontit; k-m ²	10 724 k-m ²	28 580 k-m ²	22 500 k-m ²	7 500 k-m ²
Selitys poikkeamalle: Turku Energian kaava kumoutui KHO:ssa ja Kirstinpuiston luovutus siirtyi monimutkaisten neuvottelujen takia vuoden 2021 alkuun.				

Tavoite KH6: Hyvä kaupunkiympäristö

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.10

Muut toteutettavat linjaukset

Tyytyväisyys

1=erittäin huono

2=huono

3=tydyttävä

4=hyvä

5=erittäin hyvä

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
liikennealueiden ylläpito * (vertailukunnat v2004-2020: 3,31) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,36)	3,31	3,06	3,37	3,57

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
puistojen hoitoon * (vertailukunnat v2004-2020: 3,45) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,42)	3,54	3,52	3,53	3,75
rakennetun ympäristön viihtyisyyden ja kauneuteen ** (vertailukunnat v2004-2020: 3,47) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,58)	3,66	3,58	3,77	3,62
asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun ** (vertailukunnat v2004-2020: 3,37) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,36)	3,48	3,54	3,53	3,40
rakennetun ympäristön valvontaan ** (vertailukunnat v2005-2020: 3,29) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,25)	3,34	3,66	3,37	3,17
liikenneoloihin jalankulkijan kannalta ** (vertailukunnat v2020: 4,01)	3,93	3,85	3,96	3,86
liikenneoloihin pyöräilijän kannalta ** (vertailukunnat v2020: 3,91)	3,40	3,44	3,74	3,46
liikenneoloihin autoilijan kannalta ** (vertailukunnat v2004-2020: 3,82) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,75)	3,65	3,70	3,89	3,65
julkisen liikenteen hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2020: 3,63) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,97)	3,98	4,02	4,16	3,97
ilman laadun hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2020: 3,60) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,56)	3,79	3,84	3,87	3,83
luonnonsuojelun hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2020: 3,53) (Turku keskiarvo v2004-2020: 3,57)	3,65	3,68	3,80	3,59

Tavoite KH7: Itämeren suojelu

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus:3.3.9

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Itämerihaasteen 100 toimenpiteen toteutumisen seuranta (toteutuneet toimenpiteet)	77	73	70	96

Tavoite KH8: Kiertotalous/Materiaalikierrätys ja jätteiden hyötykäyttö

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

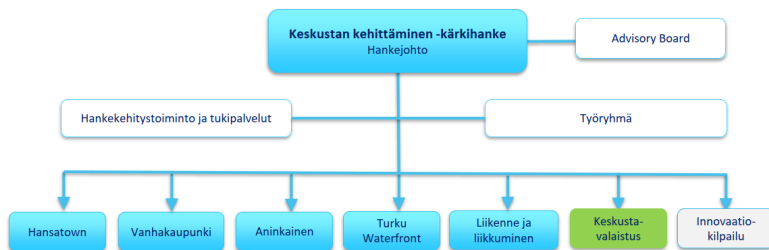
Strateginen linjaus: 3.3.6

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Yhdyskuntajätteen hyödyntämiseen yhteensä	98,5 %	99	vähintään 98 %	Tietoa ei ole vielä saatavissa
Yhdyskuntajätteen materiaali-hyödyntämiseen	21,2	45	kasvaa	Tietoa ei ole vielä saatavissa.

Strategiset hankkeet/projektit (kaupunginhallitus)

Kaupungin kärkihankkeet

Keskustan kehittäminen -kärkihanke

Kärkihanke 1: Keskustan kehittäminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärki-hankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Hansatown			Infran toteutus	Kauppatorihankkeessa järjestetty suunnittelukilpailu torin maanpäällisistä osista. Jatkosuunnittelun pohjalta tehty päätös toteutettavista osista (kh 8.2.2021). Paviljonkien rakentaminen on edennyt suunnitellusti, valmistuvat keväällä 2021. Maanalaisten tilojen rakentaminen ei ole edennyt suunnitellussa aikataulussa, jonka vuoksi infran toteutustöitä siirtyy vuodelle 2021.
Vanhakaupunki				
Aninkainen	Ratapihan arkkitehtikil-	Ratapihan kaava-alueen laajenus	Ratapihan asemakaava hyväksytty,	Ratapihan ehdotuksen valmistelu. Parkin

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	
	<p>pailun ratkaisu 10/2018. Ratapihan luonnos hyväksytty 24.4.2018. Logomon sillan suunnittelu ja rakentaminen.</p>	<p>hyväksytty lautakunnassa 24.4.2019. Parkin kentän luonnoksen valmistelu. Logomon sillan toteutusaikataulun tarkistus, toteutuu 2020-21. Matkakeskus selvitykset, odottaa Väylän ratasuunnitelmien hyväksyntää. Elämyskeskus odottaa Väylän ratasuunnitelmien hyväksyntää.</p>	<p>Parkin kentän asemakaava hyväksytty, Logomon silta valmis. Matkakeskuksen kehittämiskilpailu. Infran toteutus</p>	<p>kentän luonnos hyväksytty 24.3.2020. Logomon sillan valmistuminen siirtyi vuodelle 2021. Matkakeskuksesta KH:n päätöksellä strateginen hanke. Aninkaisen konserttitalon asemakaavaluonnos hyväksytty 24.11.2020, kilpailutus odottaa uuden konserttitalon hankkeen varmistumista.</p>	
Turku Waterfront		<p>Kulttuurijokilautan tavoitteet hyväksytty 21.5.2019. Ferry Terminal Turku tavoitteet hyväksytty 18.6.2019, kaava-alue laajentui ja tarkennetut tavoitteet hyväksytty 17.12.2019. Linnanniemi ideasuunnittelukilpailun valmistelu, KH hyväksyi kilpailun käynnistämisen 19.12.2019.</p>	<p>Kulttuurijokilautan asemakaava hyväksytty. Ferry Terminal Turku asemakaavaedotus. Linnanniemi kilpailu ja asemakaavaluonnos.</p>	<p>Kulttuurijokilautan asemakaavaehdotuksen valmistelu ja selvitykset. Ferry Terminal Turku osapuolten väliset neuvottelut. Linnanniemen kansainvälisen ideakilpailun tulokset julkaistiin 29.10.2020.</p>	
Keskustan valaistus		<p>Kausivalaistus-suunnitelman laatiminen on käynnistynyt.</p>	<p>Keskustan kausivalaistus-suunnitelman toteutus käynnistynyt.</p>	<p>Kausivalaistus-suunnitelman toteutus käynnistynyt</p>	
- Keskustaliikenteen kehittäminen			<p>Keskustan liikennesuunnitelma ja Yleiskaava 2029 hyväksytty. Yleissuunnitelma keskustan opastuksen kokonaisuudistustarpeista. Asukas-pysäköinti ja pysäköintimaksualueiden kehittäminen 2019 päätettävien pysäköinnin lijausten mukaisesti</p>	<p>Keskustan liikenteen etenemisvaihtoehto on valittu osana yleiskaava-ehdotusta. Yleiskaavaehdotus palautettu valmisteluun 14.12.2020. Asukas-pysäköinnin kokonaisuudistus valmiilla. Ensimmäiset päätökset pysäköinnin maksullisuudesta tehty ja otettu käyttöön loppuvuodesta.</p>	
- Kävelyn ja pyörilyn olosuhteiden parantaminen			<p>Investoinnit kohdistuvat keskustan</p>	<p>Investointeja on kohdistettu keskustassa</p>	

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
			pyöräteihin ja päällysteiden ja valaistuksen parantamiseen sekä itäisen Rantakadun parantamiseen.	pyöräteihin ja päällysteiden ja valaistuksen parantamiseen asfaltointiohjelman ja valaistusohjelman mukaisesti. Itäisen Rantakadun parantaminen on keskittynyt suunnitteluun.
- Joukkoliikenteen järjestelyt			Runkolinjaston valmistelu, Fölläreiden vakinaistaminen osaksi Fölin palveluja, EMV-maksamisen laajentaminen, päätös sähköbussiliikenteen laajentamisesta. Infran toteutus.	Valtuusto on siirtänyt bussien runkolinjaston aloituksen 1.7.2025 ja infra-investointeja on siirretty eteenpäin. Uuden kaupunkipyöräjärjestelmän hankintaa on valmisteltu, mutta käynnistämispäätös uupuu. EMV-maksaminen on käynnissä (aloitus 19.12.2020). Sähköbussiliikenteen laajentamissuunnitelma on hyväksytty kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnassa ja viedään kh:seen vuonna 2021.

Turun Tiedepuiston DNA

Rohkean kokeileva innovaatio- ja osaamiskeskittymä

Logistiseksi vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus

24/7/365 elävä kohtaamisten keidas

Kestävästi kasvava kaupunginosa

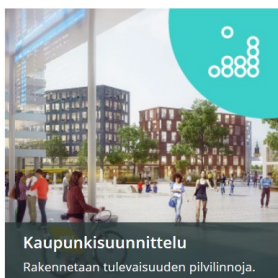
Kärkihanke 2: Turun Tiedepuisto

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Itäharjun liittymä	Asemakaavoituksen käynnistäminen, OAS ja		Hyväksytty asemakaava	Odottaa Kupittaan kannen suunnittelukilpailua ja liikennetarkoituksia.

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
	tavoitteet 4.12.2018.			
Kupittaa kansi	Innovaatio-, suunnittelu- ja toteutuskilpailun yleisperiaatteiden hyväksyminen ja tavoitteiden asettaminen, KH jaosto 22.10.2018	Suunnittelukilpailun valmistelua	Kehittämiskilpailu, Asemakaavaaluonnos	Suunnittelukilpailun valmistelua
Voimakatu		Asemakaavan käynnistämisen valmistelu	Asemakaavaaluonnos	Luonnoksen valmistelua konsulttityönä.
Kiinamylynkatu		Asemakaavan käynnistämisen valmistelu	Asemakaavaaluonnos	Asemakaavan tarve siirtynyt. Neuvottelut jatkosta käynnissä.

Kärkihanke 3: Smart and Wise Turku

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Kaupunkisuunnittelu				
• Ennakoiva kaupunkisuunnittelu				

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	
				Tavoitetasot on sisällytetty myös 1.3.2021 voimaan tulevaan rakennusjärjestykseen.	
- Hiilinielut			Toteutetaan metsätysalueita.	Toteutetaan metsäsuunnitelman mukaisesti	
- Sähköbussit			Suunnitelma sähköbussiliikenteestä viedään Kh:lle	Suunnitelma sähköbussiliikenteestä hyväksytty kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnassa 27.5.2020, viedään Kh:lle vonna 2021.	
- Kasvihuonekaasupäästöt			Raportoidaan kaupunkikonsernin kasvihuonekaasupäästöistä	Raportointi sisältyy kaupunkiympäristötoimialan strategiseen sopimukseen.	
Liikenne ja liikkuminen					
• Tulevaisuuden liikkumisjärjestelmä			Tulevaisuuden liikennejärjestelmän suunnitelmaa tarkennetaan.	Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelma, Turun kaupunkiseudun MAL-sopimus, Varsinais-Suomen ilmastotiekarttaan osallistuminen. Lisäksi valmistelut Turun keskustan liikenneskenaarioiden, kestävien kulkutapojen osuuden lisäämisen ja liikkumisen palvelut yksikön osalta.	
• Älykäs sähköinen joukkoliikenne			Robottibussiliikenne on käytössä.	Osallistutaan valtakunnalliseen yhteistyöhön.	
• Citylogistiikan uudet ratkaisut			Puutorin CityHub -kokeilu päättyy 5/2020. Nopeita kokeiluja toteutetaan	Hankkeen tavoitteet on saavutettu ja hanke on päättynyt 31.12.2020	
• Pysäköintipalvelujen uudistaminen			Pysäköinti HUB on käytössä. HUB:iin liitetään tiedonkeruujärjestelmiä vuoden aikana.	HUB:in käyttöönotto odottaa it-osaston toimintoja. Muilta osin palvelin on valmis.	

Kaupunkiympäristötoimialan muut kehittämishankkeet (kaupunginhallitus)

Hanke	Aika- taulu	Bud- jetti	Hyötyta- voite/ (busi- ness case)	Yleinen tilanne- kuva	Tilanneyhteenveto 31.12.2020
Kaupunkira- kenne ja lii- kennejärjes- telmä					Hanke, jonka projektit raportoidaan erikseen. Keskustan liikennesuunnitelma odottaa yleiskaavan hyväksymistä. Space4People -projekti ja HUPMOBILE (Satama-alueen liikennejärjestelyt) ovat käynnissä, Rai-tiotien suunnittelun osalta on siirrytty 1.vaiheen yleis- ja toteutussuunnitelmine laatimiseen ja kehittämisprojekti voidaan päättää. Joukkoliikenteen runkolinjaston aloitus on siirtynyt vuoteen 2025.
KYTO digita- lisaatio					Hanke, jonka projektit raportoidaan erikseen. Hankkeen alla toteutetaan seuraavia projekteja: DigiKyto ja Digitaalinen kaavoitusprosessi. Digi-Kyto -projekti etenee suunnitelmien mukaisesti. Digitaalinen kaavoitusprosessi on käytössä, mutta ei vielä aivan täysimittaisesti. Hankkeeseen liittyvät läheisesti myös Tietomallinnuksen (BIM) käytön laajentaminen, jota tehdään yhteistyössä Smart and Wise Turku -kärkihankkeen kanssa sekä Rakennusvalvonnan arkiston muuttaminen digitaaliseen muotoon ja Kaupunkiympäristötoimialan digitaalisen aineiston myynti, jotka liittyvät Rakennusvalvonnan toiminnan kehittämiseen
Pysäköinti- toiminnan kehittäminen					Hanke, jonka projektit raportoidaan erikseen. Hankkeen alla toteutetaan seuraavia projekteja: Pysäköinninvalvonnan järjestelmän uusiminen/kehittäminen, Pysäköintimittareiden uusiminen ja mobiilimaksamisen kehittäminen, Sähköinen pysäköintilupa sekä Pysäköinti HUB (Pysäköinti HUB on digitaalinen varasto, jonne kaikki kaupungin pysäköintidata tallennetaan yhteen paikkaan). Pysäköintiautomaattien hankinta on valmis ja niiden asentaminen jatkuu vuonna 2021. Pysäköinninvalvonnan järjestelmä on kilpailutettu ja hankintapäätös tehty. Toimitus myöhästynyt ja siitä on reklamoitu. Sähköisen pysäköintilupajärjestelmän kilpailutus on aloitettu. Pysäköinti HUBin rakentaminen käynnissä ja toteutus yhteistyössä Smart and Wise Turku -kärkihankkeen kanssa.

Talousarvion toteutuminen (kaupunginvaltuusto)

Kaupunkiympäristötoimiala, €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	79 064 663		79 064 663	75 866 711	-3 197 952
Valmistus omaan käyt- töön	1 610 070		1 610 070	1 395 945	-214 125
Toimintakulut	-108 061 541	-653 179	-108 714 721	-102 159 587	6 555 134
Toimintakate	-27 386 808	-653 179	-28 039 988	-24 896 931	3 143 057
Investointiosa					
Investointimenot	-1 700 000	-500 000	-2 200 000	-1 115 143	1 084 857
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	175 300		175 300	81 658	-93 642
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot					

Investointien rahavirta	-1 524 700	-500 000	-2 024 700	-1 033 485	991 215
-------------------------	------------	----------	------------	------------	---------

Kaupunkiympäristölautakunta, €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	40 293 500		40 293 500	41 316 772	1 023 272
Valmistus omaan käyttöön	1 610 070		1 610 070	1 395 945	- 214 125
Toimintakulut	-51 234 378	-582 732	-51 817 110	-49 991 407	1 825 703
Toimintakate	-9 330 808	-582 732	-9 913 541	--7 278 690	2 634 851
Investointiosa					
Investointimenot	1 200 000	500 000	1 700 000	690 799	1 009 201
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot					
Investointien rahavirta	-1 200 000	-500 000	- 1 700 000	-690 799	-1 009 201

Rakennus- ja lupalautakunta, €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-100 000	618	-100 618	-79 307	21 311
Toimintakate	-100 000	-618	-100 618	-79 307	21 311
Investointiosa					
Investointimenot					
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot					
Investointien rahavirta					

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	38 502 250		38 502 250	34 288 223	-4 214 027
Valmistus omaan käyttöön					

Toimintakulut	-56 458 250	-68 164	-56 526 414	-51 825 318	4 701 097
Toimintakate	-17 956 000	-68 164	-18 024 164	-17 537 095	487 069
Investointiosa					
Investointimenot	-500 000		-500 000	-424 343	75 657
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	175 300		175 300	81 658	-93 642
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot					
Investointien rahavirta	-324 700		-324 700	-342 685	-17 985

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta, €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	268 913		268 913	261 716	-7 197
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-268 913	-1 665	-270 578	-263 555	7 023
Toimintakate	0	-1 665	-1 665	-1 839	-174
Investointiosa					
Investointimenot					
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot					
Investointien rahavirta					

Myyntitulot (kaupunginhallitus)

Kaupunginhallituksen palvelutilaus* (€)	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	Poikkeama
Maanmyyntitulot	19 413 630	26 914 372	23 700 000	22 750 998	949 002
josta myyntivoiton osuus**	18 991 602	26 681 614	19 200 000	21 515 761	2 315 761
Maankäyttösopimuskorvaukset	1 721 901	4 644 251	5 000 000	9 514 911	4 514 911

Värikoodien raportoinnissa on käytetty seuraavia raja-arvoja: alitus 20 % tai enemmän = punainen, alitus 10 % < poikkeama < 20 % = keltainen, alitus poikkeama < 10 % = vihreä.

*Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51000 KH/maaomaisuus kaupunkiympäristötoimialalle.

**Ei sisällä maaomaisuuden vastikkeetonta apportisiirtoa tytäryhteistölle (Blue Industry Park Oy), jos kirjattiin luovutustappiota 1,7 milj. euroa.

Muut investoinnit (kaupunginhallitus)

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	Poikkeama
Muut investoinnit (ohjelmistot ym.)	77 995	90 385	600 000	157 634	442 365,74
Joukkoliikenteen in- vestoinnit	289 320	507 911	500 000	424 343	75 657
Pysäköintimittareiden uusiminen	0	0	1 100 000	533 165	566 835
Yhteensä	367 315	598 296	2 200 000	1 115 143	1 084 857

Värikoodien raportoinnissa on käytetty seuraavia raja-arvoja: poikkeama yli/alle 20 % = punainen, 10 % < poikkeama < 20 % = keltainen, poikkeama < 10 % = vihreä.

Selitys poikkeamalle: Ohjelmistoihin varatut määrärahat jäivät suurelta osin käyttämättä. DigiKYTO alitti 0,08 milj. eurolla ja Trimble cLocus 0,06 milj. eurolla kyseisille hankkeille varatut määrärahat. Pysäköintimittarihankinnat toteutuivat alkuperäistä arviota edullisemmin. Joukkoliikenteen investointimääräraha 0,5 milj. on perustunut koko seudullisen joukkoliikenteen budjettiin. Toteumassa näkyvä vain Turun osuus menototeumasta.

Kaupunginhallituksen palvelutilaus* (€)	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	Poikkeama
Kiinteän omaisuuden hankinnat	10 246 315	7 310 801	3 500 000	5 485 975	1 985 975
Yhteensä	10 246 315	7 310 801	3 500 000	5 485 975	1 985 975

*Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51000 KH/maaomaisuus toimialalle

Värikoodien raportoinnissa on käytetty seuraavia raja-arvoja: poikkeama yli/alle 20 % = punainen, 10 % < poikkeama < 20 % = keltainen, poikkeama < 10 % = vihreä.

Selitys poikkeamalle: Kiinteän omaisuuden hankintojen määrärahat ovat ylittyneet vuoden aikana vahvistuneisiin kaavoihin liittyvien maankäyttösopimusten mukaisista maa-alueiden luovutuksista kaupungille. Näiden osuus vuoden 2020 aikana on ollut yhteensä n. 2,1 milj. euroa. Nämä käsitellään kirjanpidollisesti maanhankintoina, vaikka ovat osa maankäyttösopimuskorvausta.

Kaupunkiympäristön investiohjelma (kaupunginhallitus)

Kaupunginhallituksen palvelutilaus, € *)	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	Poikkeama (€, %)	
Strategiset hankkeet (kärkihankkeet)	15 505 273 ²⁾	12 458 839 ²⁾	17 435 296	13 719 441	3 715 855	21
Kiinteistökehitys ¹⁾	2 658 551	2 160 060	14 463 967	7 163 748	7 300 219	50
Toimintoja tukevat	292 164	184 259	1 480 000	207 085	1 272 915	86
Korjausvelkaa alentavat	11 943 277	11 077 857	15 357 293	11 445 245	3 912 048	25
Liikenteen toimivuus ja turvallisuus	6 162 749	3 025 415	2 514 560	1 669 721	844 839	34
Asukasviihtyisyyttä parantavat	1 653 996	1 383 381	2 430 620	1 950 619	480 001	19,8
Suunnitteluvaraus	-	18 951	500 000	222 533	277 467	55
Yhteensä	38 216 010	30 308 763	54 181 736	36 378 391	17 803 345	33

*) Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51002 KH/infraomaisuus toimialalle

¹⁾ Uusi nimike "kiinteistökehitys" vuodesta 2020 alkaen, v. 2018-2019 luvut korvataan nimikkeeseen "tuloa tuottavat"

²⁾ Ei vertailukelpoinen vuoden 2020 kanssa. Strategiset hankkeet (kärkihankkeet) koostunut eri hankkeista vuosina 2018-2019.

Selitys poikkeamille:

Toimintoja tukevat, alitus 1,27 milj.euroa; Lauttarannan ja Karhulan läjitysalueiden ympäristölupaprosessi kestänyt arvioitua pidempään.

Korjausvelkaa alentavat: alitus 3,9 milj.euroa. Sorapintaiset kadut, alitus 0,8 milj. euroa ja Katurakenteen korjaus, alitus 0,8 milj. euroa. Urakat käynnistyivät ennakoitua myöhemmin suunnitelmaviiveen vuoksi. Hulevesijärjestelmät, alitus määrärahan käytössä 1,3 milj. euroa, avojärjestelmien korjauskohteiden vaatiman selvitystyön vuoksi.

Liikenteen toimivuus ja turvallisuus: alitus 0,8 milj.euroa. Vaunukadun rakentaminen ja Ratapihankadun pysäköintialue eivät ole käynnistyneet Logomon sillan keskeneräisyyden takia.

Strategiset hankkeet (kärkihankkeet), € (kh sitovat)	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	Poikkeama (€, %)	
Keskustan kehittämisen	9 787 106	6 424 871	17 435 296	13 719 441	3 715 855	21
Turun Tiedepuisto	-	2 059 274	-	-	-	-
Smart & Wise	-	-	-	-	-	-
Projektoimattomat	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	*	*	17 435 296	13 719 441	3 715 855	21

-) Investointiohjelman rakenne on muuttunut. Kohdetta ei kyseisenä vuonna ollut investointiohjelmassa.

*) Vertailukelpoista tietoa ei saatavilla. Investointiohjelman rakenne on muuttunut vuonna 2020. Strategiset hankkeet vuosina 2018 ja 2019 sisältänyt myös muita hankkeita.

Selitys poikkeamalle:

Kauppatori –hankkeen määrärahan alitus 2,9 milj. euroa, toteutuksen painoutuessa arvioitua enemmän vuodelle 2021. Joukkoliikenteen järjestelyt, määrärahan alitus 1,0 milj. euroa, runkobussiliikenteen aikataulumuutosten vuoksi. Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantaminen, määrärahan alitus yhteensä 2,6 milj. euroa. Uudenmaantien 110 pyöräilyn laukukäytävän rakennusurakan toisen vaiheen aloitus siirtyi vuodelle 2021. Itäisen rantakadun toteuttaminen siirtyi, koska pyörätienjaukseen tuli merkittäviä muutoksia. Logomon sillan määrärahan ylitys 2,8 milj. euroa, sovintosopimuksen mukaiset lisä- ja muutostyöt sekä vahingonkorvaus.

Kiinteistökehitys, € (kh-sitovat) *	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	Poikkeama (€, %)	
Linnakaupunki	Strateginen hanke v.2018	Strateginen hanke v.2019	3 250 000	1 247 717	2 002 283	61
Skanssi	Strateginen hanke v.2018	Strateginen hanke v.2019	1 596 000	72 108	1 523 892	95
Muut kiinteistökehityskohteet	-	-	9 617 967	5 843 923	3 774 044	39
Yhteensä	-	-	14 463 967	7 163 748	7 300 219	50

¹⁾ Investointiohjelman rakenne on muuttunut. Uusi nimike "kiinteistökehitys" vuodesta 2020 alkaen. Ei vertailukelpoista tietoa vuosilta 2018 ja 2019.

Selitys poikkeamalle: Kaavoitus- ja suunnitteluajankalumuutosten vuoksi määrärahojen alitukset: Kirstinpuisto 1,7 milj. euroa, Itä-Skanssi 1,4 milj. euroa, Illoistenjärvi Pohjoinen 1,1 milj. euroa.

Tilapalvelujen investointiohjelma (kaupunginhallitus)

KH Palvelutilaus*: sitovat tilahankkeet (kaupunginhallitus)

*Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51001 KH/tilaomaisuus toimialalle

Värikoodien raportoinnissa on käytetty seuraavia raja-arvoja:

- Kustannusarvio (indeksikorjattu) : Poikkeama ylitys 5 % = punainen, ylitys 0 % < poikkeama < 5 % = keltainen, 0% tai alitus= vihreä
- Vuotuinen rahankäyttö: Poikkeama yli/alle 20 % = punainen, 10 % < poikkeama < 20 % = keltainen, poikkeama < 10 % = vihreä

Hanke	Vaihe	Kustannusarvio (€)	Talousarvio 2020	Toteutunut 31.12.2020	Valmistuminen	Poikkeaman selite
Puolalan koulun peruskorjaus	Hs hyväksytty kv 26.10.2015. Hanke käynnissä, valmistuu 2020.	14 800 000	1 715 163	1 985 871	2020	Ylittää vuosittaisen määrärahan mutta ei kustannusarviota.
Viinämäenkadun päiväkodin uudisrakentaminen	Hs hyväksytty kv 29.1.2018. Hanke käynnissä, valmistuu 2020.	6 969 000	1 712 112	1 555 157	2020	Vuodelle 2021 jää vielä muutama jälkilasku, joita ei voida maksaa ennen kesää 2021 (puute- ja virhekorjauksia).
Ruiskatu 8, tekniset korjaukset ja muutostyöt	Hs hyväksytty kv 25.2.2019. Hanke käynnissä, valmistuu 2020.	4 000 000	3 357 449	3 363 817	2020	
Tommilankadun päiväkodin uudisrakentaminen	Hs hyväksytty kv 12.11.2018. Hanke käynnissä, valmistuu 2021.	6 171 000	2 938 204	902 200	2021	Työt alkaneet syksyllä 2020, urakoiden laskutus ollut ennustettua vähäisempää, siirtyy vuodelle 2021.
Hannuniitun koulutilojen tekniset ja toiminnalliset muutostyöt	Hs hyväksytty khkeh 26.11.2018. Hanke toteutetaan vaiheittain kesinä 2020-2021.	2 200 000	1 504 657	1 373 876	2021	
Runosmäen monitoimitalo	Kustannusarvio päivitetään hs:n hyväksynnän (kv 9/2019) yhteydessä valittavan vaihtoehtoon mukaan. Hs hyväksytty kh 14.10.2019. Kustannusarvio (kaupungin osuus) 12 971 683 €.	13 114 573	6 207 287	0-	2021	On yhtiömuotoinen hanke, ei toimitilojen rakennuttamisen investointiohjelmissä.
Sirkkalan koulu, Kärnhuset korvaava uudisrakentaminen	Hs hyväksytty kv 3.12.2018. Kustannusarvio indeksikorjattu tasoon 1/2020.	12 711 949	400 000	202 830	2023	Suunnittelun laskutus ollut arvioitua pienempää.
Pansion koulun peruskorjaus	Ts tulossa hyväksyttäväksi khkeh 10/2019. Khkeh 8.6.2020 päätöksen mukaan hankkeessa edetään monitoimitaloa -vaihtoehdolla. Kohdetta ei peruskorjata.	12 865 979	-	0	2023	
Vaihtoehtoinen toteutustapa						
Pansion monitoimitalo	Ts tulossa hyväksyttäväksi khkeh 10/2019. Ts hyväksytty khkeh 8.6.2020.	18 586 000	-	0	2024	Ei vielä toteutus päätöstä.
Juhana Herttuan koulutalon peruskorjaus	Ts hyväksytty kh 18.9.2017.	15 229 897	250 000	0	2023	Ei vielä toteutus päätöstä.
Vaihtoehtoinen toteutustapa						
Linnakaupungin monitoimitalo	Ts tulossa hyväksyttäväksi khkeh 12/2019. Kustannusarvio €/m2 - arvio. Ts tulossa hyväksyttäväksi 2020 aikana.	24 000 000	-	0	2024	
Yhteensä						

Hanke	Vaihe	Kustannusarvio (€)	Talousarvio 2020	Toteutunut 31.12.2020	Valmistumisvuosi	Poikkeaman selite
Hankkeiden suunnitteluvuoraus			600 000	0	siirto Tilapalveluille	
Pienet hankkeet <1 M€			8 500 000	4 877 642		
Yhteensä						

Konserniyhtiöiden tai vuokrahankeena toteutettavat kohteet

Hanke	Vaihe	Kustannusarvio (€)	Talousarvio 2020	Toteutunut 31.12.2020	Valmistuminen	Poikkeaman selite
Sofiankadun päiväkoti	Hs hyväksytty kv 27.8.2018. Hanke käynnissä, konserniyhtiön vuokrahanke.	4 989 600			2021	kustannukset Turun Päiväkodit Oy:n aikataulu sovitusti 2021
Päihdehuollon tilaratkaisu	Ts hyväksytty khkeh 2.9.2019. Vuokrahanke. Hankesuunnitelma päätöksentekoon 2020.	8 385 000		0	2023	Ei tietoa toteuttajayhtiöstä vielä. HS päätöksentekoon 2021

Priorisoidut kohteet

Hanke	Vaihe	Kustannusarvio (€)	Talousarvio 2020	Toteutunut 31.12.2020	Valmistuminen	Poikkeaman selite
Energiatohokkuusinvestoinnit			1 000 000	30 368		Listalla ei toteutettavia kohteita.
Pääskylvuoren koulu, uudisrakentaminen ja peruskorjaus	Hs hyväksytty kv 12.11.2018. Kust.arvio indeksikorjattu tasoon 1/2020.	11 940 781	300 000	331 173	2022	
Skanssin monitoimitalo	Ts hyväksytty khkeh 14.5.2018. Kust.arvio indeksikorjattu tasoon 1/2020. Kustannusarvio ts:n VE2 mukaan. Hankesuunnitelmasta ei päätöksiä.	36 629 443	-	0	2023	Ei päätöksiä hankesuunnitelmasta, ei rahankäyttöä.
Mars-korttelin päiväkotit	Ts hyväksytty khkeh 14.1.2019. Kust.arvio indeksikorjattu tasoon 1/2020. Hankesuunnitelmasta ei päätöksiä.	10 149 031	-	0	2022	Ei päätöksiä hankesuunnitelmasta, ei rahankäyttöä.
Lausteen koulu	Ts tulossa khkeh 10/2019. Kustannusarvio €/m2 -arvio. Ts palautettu valmisteluun khkeh 4.5.2020.	15 750 000	-	0	2022	Ei päätöksiä tarveselvityksestä, ei rahankäyttöä.
Suikkilan koulu ja Talinkorventien päiväkotit	Ts tulossa khkeh 10/2019. Kustannusarvio €/m2 -arvio. Ts hyväksytty khkeh 25.11.2019, kustannusarvio 13 470 000–15 600 000 €. Hs päätöksentekoon 2020.	12 250 000	-	0	2023	Hankesuunnitelma päätöksentekoon 2021 tarveselvityksen päivityksen jälkeen.
Kaskenkadun päiväkodin peruskorjaus ja laajennus	Ts hyväksytty khkeh 20.8.2018. Kust.arvio indeksikorjattu tasoon 1/2020.	5 195 773	-	0	2025	Hankesuunnittelu 2021
Konserttitalon uudisrakentaminen	Ts hyväksytty kh 27.5.2019. Konserttitalon sijaintipaikasta päätös kh 6.4.2020. Kustannusarvion päivitys: Tavoitekustannus on yhteensä 62.205.000 (kh 8.6.2020)	57 493 000	-	132 430	2024	Aloitus siirtynyt, hankintavaiheen rahankäyttö vähäisempää 2020.
ByråBo	Ts tulossa kh 9/2019. Kustannusarvio päivitettävä valitun vaihtoehdon mukaan. Ts hyväksytty 1.10.2019.	25 000 000	-	0	2025	

Muut valmistelussa olevat hankkeet

Hanke	Vaihe	Kustannusarvio (€)	Talousarvio 2020	Toteutunut 31.12.2020	Valmistuminen	Poikkeaman selite
Ammatti-instituutti kampus	Ts hyväksytty kh 27.5.2019.	72 400 000	-	0	2024	
Yhteensä				29 345 266		

Työvoiman käyttö (kaupunginhallitus)

Työvoiman käyttö	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020	Poikkeama
Kaupunkiympäristötoimiala, yhteensä				
- Henkilötyövuodet (htv)	312,2	325	314,7	10,3
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) **	17	19	18	1
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1.000 eur)	14 264	15 293	14 941	352
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1.000 eur)	710	800	763	37
Kaupunkiympäristölautakunta				
- Henkilötyövuodet (htv) **	286,1	298	285,9	12,1
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) **	7	7	6	1
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1.000 eur)	13 062	13 916	13 571	345
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1.000 eur) ***	360	227***	251***	24
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta				
- Henkilötyövuodet (htv)	26,1	23	25*	2
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) **	8	8	8	0
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1.000 eur)	1 094	1 085	1093	8
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1.000 eur) ***	350	364	309	55
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta				
- Henkilötyövuodet (htv)		4	4	0
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) **		4	4	0
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1.000 eur)	26	210	203	7
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1.000 eur) ***		209	203	6
Lisätietoja:				
**Kaupunkiympäristötoimialan henkilötyövuosista ulkoisella rahoituksella noin 18 htv (n. 6 %).				
****Ulkoinen rahoitus:				
Luvat ja valvonta:				
- Kunnat ja teollisuus maksavat 70 % ilmanlaadun tarkkailusta (2,1 htv).				
- Lounais-Suomen Jätehuolto Oy maksaa jätehuoltoviranomaisen tehtävistä 4 htv (100 %).				
- Jätehuoltolautakunnan kokouspalkkiot laskutetaan Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:ltä.				
- Valtio maksaa valvontaeläinlääkärin palkkakustannukset (100 %, 1 htv).				
- Sopimuskunnat maksavat 20-50 % eläinhuoltolan palkkakustannuksista (1,1-1,2 htv).				
Seudullinen joukkoliikenne:				
- Muut Föli-kunnat maksavat yhteensä 8 htv (muut henkilöstökustannukset paitsi palvelutoimiston henkilöstökustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun mukaisesti).				
Hankerahoituksella n. 2 htv				
Selitys poikkeamalle:				
*Joukkoliikenteen htv nousu alkuperäisestä 23 -> 25, johtuu siitä että Palvelutoimiston henkilökunta (6 vakituista) siirtyi 1.9. alkaen konsernihallintoon 1.4.2020 suunnitellun sijaan.				
*** ulkoisen rahoituksen talousarvioluku on perustunut arvioihin, minkä vuoksi poikkeamaa talousarvioihin on syntynyt lukujen tarkentuessa.				

Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Kaupunkiympäristötoimiala yhteensä

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Tilat yhteensä (m ²)		19 368 (muu Kyto) 282 (Joukkoliikenne)	19 368 (muu Kyto) 168 (Joukkoliikenne)	19 203 (muu Kyto) 162 (Joukkoliikenne)
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)		19 368 (muu Kyto) 282 (Joukkoliikenne)	19 368 (muu Kyto) 168 (Joukkoliikenne)	19 203 (muu Kyto) 162 (Joukkoliikenne)
Muut tilat (m)				
Alueet yhteensä (ha)		13,1	13,1	13,1
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	2 453 209	2 251 197 (muu Kyto) 141 217 (Joukkoliikenne)		2 248 045 (muu Kyto) 108 673 (Joukkoliikenne)

Henkilöstön työhyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea ja luottamalla omiin alaisiin		
Työyhteisötaidot Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,25)	kunta10 2020 työyhteisö on yhteistyökyynein 3,43
Työyhteisötaidot Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)	Ei välikyselyä 2020
Työyhteisö Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,42)	Kunta10 2020 3,53
Työyhteisö Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)	Ei välikyselyä 2020
Työyhteisö Luottamus työkavereihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)	Ei välikyselyä 2020
Työyhteisön tuki esimiestyölle	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,47) Välikysely (Pysynyt samalla tasolla)	Kunta10 2020 3,61

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Parantuneiden tulosten tietoinen ylläpitäminen, Kunta10 -kehitystoimenpiteiden toteuttaminen ja seuranta (myös parantuneet tulokset kehittämiskohteiksi)

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia**Kaupungin tavoite 2018–2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti**

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
2.A. Työkyvyn hallinta		
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 83 (27,2 %) Vuonna 2019: 80 (25,5 %)	Vuonna 2020: 101 (31,7%)
2.B. Vaarojen ja haittojen arviointi / riskien arviointi		
Kuinka monta vaarat ja haitat –arvioita / riskiarviota tallennettu	Vähintään 25 % toimialan perusyksiköistä per vuosi Vuonna 2018: (64 %) Vuonna 2019: (14 %)	Ei tehty vuonna 2020
2.C. Kunta 10 – tuloksien pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat koskien työpaineita		
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työpaineita paljon, hallintaa vähän, Kunta10	pienempi kuin edellinen vuosi vertailulukua 23,90 %	Kunta10 2020 18,9 %
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työmäärän lisääntyminen, Välikysely	pienempi kuin edellinen vuosi ei vertailulukua, toteuma 34 %	Ei välikyselyä 2020 Kunta10 2020 <i>Työmäärän lisääntyminen yli sietokyvyn 47,9-> 43,3%</i>
2.D. Asiakasväkivallan kokemus		
Asiakasväkivallan kokemus: Henkinen väkivalta	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (24,9 %) Välikysely (15 %)	Kunta10 2020 22,7% Ei välikyselyä 2020
Asiakasväkivallan kokemus: Fyysinen väkivalta tai sen uhka	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (1,9 %) Välikysely (3 %)	Kunta10 2020 1,3% Ei välikyselyä 2020

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Hyviin tuloksiin johtaneiden toimenpiteiden tietoinen ylläpitäminen. Riskiarviointityökalu löytyy uudesta sähköisestä tapaturmailmoitusjärjestelmästä (vaarat-haitat ohjelmasta voidaan luopua). Riskiarviointi tulee suorittaa toimialan erikseen valittavissa yksiköissä.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia**Kaupungin tavoite 2018–2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen**

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet		
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (4,61) Välikysely (Heikentynyt)	Kunta10 2020 4,83% Ei välikyselyä 2020
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75 % Kunta10 (84,30 %) Välikysely (80 %)	Kunta10 2020 84,90% Ei välikyselyä 2020

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Työn mielekkyyden kokemus lähtee selkeästä tehtävänkuvasta ja selkeiden tavoitteiden määrittelystä sekä tavoitteiden toteutumisen seuraamisesta tavoite- ja kehityskeskustelujen yhteydessä. Uusi tavoite- ja kehityskeskustelu -työkalu tuo mitattavuuden.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!**Kaupungin tavoite 2018–2021: 4. Osaamisen turvaaminen muutoksessa**

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
4.A. Osaamisprofiilien ajan tasalla pitäminen		

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
Yhteisten osaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 1,92/saavutettu taso 2,35) Välikysely (vaadittu taso 1,97/saavutettu taso 2,38)	Ei samaa kysymystä Kunta10 2020 Ei välikyselyä 2020
4.B. Osaamisen johtamisen vuosikellon toteuttaminen		
Johtamisosaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 2,16/saavutettu taso 2,55) Välikysely (vaadittu taso 2,24/saavutettu taso 2,85)	Ei samaa kysymystä Kunta10 2020 Ei välikyselyä 2020
Henkilöstökoulutuksiin osallistuneiden määrä (prosentuaalinen osuus henkilötöyvuosista laskettuna)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuonna 2018: (80,80 %) Vuonna 2019: (90,10 %)	Vuonna 2020 91,9%
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Keskiarvo osallistuneiden henkilöiden koulutuspäivien määrästä per henkilö (koulutussuunnitelmaraportointi)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi tavoite vähintään 3 päivää per henkilö Vuonna 2018: (4,9) Vuonna 2019: (6,4)	Vuonna 2020 4,1
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Kokemus täydennuskoulutuksen riittävydestä	75 % henkilöstöstä kokee, että on riittävä Kunta 10 (69,30 %) Välikysely (75 %)	Kunta10 2020 69,4% Ei välikyselyä 2020

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Kohtaako ulkoisen koulutuksen laatu tarpeen? Riittääkö työaika koulutuksessa käymiseen? Koronapandemia vähensi v. 2020 koulutuksia

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!
Kaupungin tavoite 2018–2021: 5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
5.A. Muutoksen kokeminen työssä		
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (33,80 %)	Kunta10 2020 40,9 % <i>kokee muutokset työssä myönteisiksi</i>
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (45 %)	Ei välikyselyä 2020
5.B. Työyhteisön tavoitteiden ymmärtäminen ja niiden saavutettavuus		
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisötaidot: tavoitteellisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,57)	Kunta10 2020 3,73
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisön tavoitteellisuus, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)	Ei välikyselyä 2020

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Työyhteisön muutosten ja tavoitteiden läpikäynti työpaikkakokouksissa sekä tavoite- ja kehityskeskusteluissa.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!
Kaupungin tavoite 2018–2021: 6. Uudistamiskyky

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa		

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,05)	Kunta10 2020: <i>Työyhteisö on kehittämismyönteinen</i> 3,18
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)	Ei välikyselyä 2020

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Kannustetaan keskustelemaan työkuultuuriin ja ideointiin ja osallistetaan henkilökunta kehittämiseen

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen
Kaupungin tavoite 2018–2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa		
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 2018: (3,81) Välikysely (Heikentynyt)	Kunta10 2020: <i>lähiesimiehen toiminta koetaan oikeudenmukaiseksi</i> 3,88
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 2018: (2,88) Välikysely (Heikentynyt)	Kunta10 2020: 3,05 Ei välikyselyä 2020

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Päätösten hyvä perusteleminen ja sisällön avaaminen henkilökunnalle edelleen.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen
Kaupungin tavoite 2018–2021: 8. Laadukas esimiestyö

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa		
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (67 %) Uusin kysely (81 %)	Esimiesbarometri 2020 75% 19 / 35 kytön vastaajaa (koko kaupunki 62%) Kunta10 2020 <i>työyhteisö tukee esimiestyötä</i> 3,61
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,46)	Kunta10 2020 3,67
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)	Ei välikyselyä 2020

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Kaupungin yhteiset henkilöstöpalvelut kehittää lähijohtajakoulutuksia ja perehdyttämistä

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen
Kaupungin tavoite 2018–2021: 9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
9.A. Yhteistoiminta toimialoilla kunnossa		
Yhteistoiminnan vaatimusten tunteminen, Esimiesbarometri	Kyllä-vastanneiden osuus on enemmän kuin 75 % Edellinen kysely (94 %) Uusin kysely (81 %)	Esimiesbarometri 2020 Kyllä 58%, 19/35 vastaajaa koko kaupunki 84% (88% 2019)
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen		

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020	
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esi-miesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75% Edellinen kysely (72 %) Uusin kysely (81 %)	Esimiesbarometri 2020 Kyllä 63% , 19/35 vastaajaa koko kaupunki 70% (72% 2019)	
9.C. Strategisesti ohjatut -kehityskeskustelut			
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: kehityskeskustelujen käymisprosentti	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (59,2 %) Välikysely (62 %)	Kunta10 2020 66,1 % Ei välikyselyä 2020	
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: Yksilökehityskeskustelujen hyödyllisyys	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (32,10 %) Välikysely (Parantunut)	Kunta10 2020 48,3% Ei välikyselyä 2020	

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Kaupungin yhteiset henkilöstöpalvelut kehittää lähijohtajakoulutuksia ja perehdyttämistä sekä yhteistoimintaprosessia ja yt-menettelytapaohjetta. Sovitaan oma koulutus tarvittaessa. Panostaminen entistä enemmän säännöllisiin työpaikkakokouksiin, myös palvelualuekokouksiin lähijohtajien tukemiseksi.

Vapaa-aikatoimiala

KULTTUURILAUTAKUNTA

LIIKUNTALAUTAKUNTA

NUORISOLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Minna Sartes

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Vuonna 2020 käyntimäärät alittivat valtuuston asettamat tavoitteet. Käyntimääriä ei saavutettu, koska koronaepidemia aiheutti palvelujen lähes täydellisen sulun 3,5 kuukaudeksi ja rajoitetut palvelut 6 kuukaudeksi. Neljän toiminnallisen mittarin osalta tavoitteet ylittyivät. Avustusta saaneiden urheiluseurojen harrastajamäärät, verkkokirjastokäynnit, e-aineistojen käyttökerrat ja museon digitaalisesti saavutettavien objektien määrän lisäys/vuosi ylittivät tavoitteet.

Toiminnallisia nostoja palvelualueilta:

- Koronan myötä kirjastot jouduttiin sulkemaan maaliskuussa ja samalla siirrettiin tapahtumat ja käyttäjäkoulutukset nettiin ja aloitettiin vilkas some-viestintä. Etäosallistujia erilaisiin tapahtumiin oli yhteensä 86 000, kaikkiaan tapahtumiin osallistujia oli 120 000.
- Ensimmäinen täyssähköinen kirjastoauto käyttöön kesäkuussa.
- Vaikka koronaviruspandemia sulki liikuntapaikat ja keskeytti perinteiset ohjaustoiminnot, se myös innosti kehittämään uusia tapoja aktivoida ihmisiä liikkumaan mm. digitaalisten menetelmien avulla sekä uusin ohjauspalveluin.
- Hallitusohjelman suunnan mukaisesti vuonna 2020 edistettiin eri-ikäisten ”liikkumishojelmien” valmistelutyötä lasten ja nuorten lisäksi myös työikäisten ja ikääntyneiden osalta.
- Museoissa pystyttiin tarjoamaan turvalliset asiakaskäynnit ja luomaan turvalliset asiakaskokemukset.
- Museossa otettiin yleisöpalveluissa onnistunut digiloikka. Museopalvelut kehitti uusia digitaalisia palveluja ja tuotti runsaasti digitaalisia sisältöjä eri kanavissa ja formaateissa.
- Nuorisopalveluiden korona- aikana muodostamat palvelut, yhteiskunnallisesti vaativan ajan haasteisiin vastaaminen joustavilla ja innovatiivisilla työtavoilla.
- Nuorisotyön uudet työmuodot ja siirtyminen digitaalisiin toimintaympäristöihin poikkeusaikana ja nuorisotyön keskeytymätön tuottaminen poikkeusaikana.
- Turun filharmoniselle orkesterille valittiin vuoden aikana uusi taiteellinen johtaja Olli Mustonen ja intendentti Nikke Isomöttönen.
- Turun filharmoninen orkesteri valittiin mukaan kansainväliseen Saavutettavat orkesterit -hankkeeseen, jossa kehitetään saavutettavia palveluita ja toimintaa ikäihmisille.
- Toimialan yhteisenä kehittämiskohteena oli lasten ja nuorten harrastamisen edistäminen.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Vapaa-aikatoimialan nettokäyttömenot (toimintakate) alittuivat suunnitellusta 3,3 miljoonalla eurolla. Kulttuurilautakunnan osuus alituksesta oli 2,6 miljoonaa euroa, liikuntalautakunnan -0,1 miljoonaa euroa ja nuorisolautakunnan 0,8 miljoonaa euroa. Koko toimialalla nettokäyttömenojen kasvua oli 0,2 miljoonaa euroa (0,2%) edelliseen vuoteen verrattuna.

Koronaepidemiasulkujen ja rajoitusten seurauksena toimialan pääsymaksutuotot alenivat edelliseen vuoteen verrattuna 2 miljoonaa euroa, vuokratuotot 0,7 miljoonaa euroa ja myyntituotot 0,4 miljoonaa euroa. Tuet ja avustukset kasvoivat noin 0,5 miljoonaa euroa.

Vapaa-aikatoimialan käyttöomaisuusinvestoinnit ylittyivät 45 000 eurolla. Ylityksen syy oli uuden kirjastoauton valmistumisen siirtyminen vuodelle 2020.

Vapaa-aikatoimiala

Koko vapaa-aikatoimialan henkilötyövuosien määrä oli 595,8 htv, mikä alitti talousarvioon määritellyn tason (TA20 617,5 htv) 21,7 htv:llä. Vuoden 2019 tilinpäätökseen nähden henkilötyövuosien määrä laski 14,4 htv:llä (TP2019, 610,2 htv). Sijaisten ja tilapäisen henkilöstön käyttö oli edellisvuotta vähäisempää.

Tiedoksi annettavat tunnusluvut (kaupunginhallitus)

Tunnusluku	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Palvelujen volyymi							
Kulttuuri							
Aktiivisten kirjastokortin käyttäjien osuus väestöstä, (käyttäneet kirjastokorttiaan Turun kirjastoissa / asukasluku)	-	39,4 %	39,3 %	37,9 %	37,1 %	36,7 %	32,15 %
Kulttuuripalveluja (teatteri, musiikki- ja taide) ed. 12 kk:n aikana käyttäneet 18 – 79 v % (FCG/Kapa)	79 %	80 %	79,1 %	83 %	67,5 %	66,5 %	64 %
Kirjastopalveluja ed. 12 kk:n aikana käyttäneet 18-79 v % (FCG/Kapa)	76 %	77 %	72 %	74 %	71 %	75 %	69 %
Museopalveluja ed. 12 kk:n aikana käyttäneet 18 – 79 v (FCG/Kapa)	64 %	66 %	57 %	69 %	69 %	72 %	62 %
Liikunta							
Liikuntapaikkojen kävijämäärät: kaikki yleisölle avoinna olevat tilat yhteensä	1 089 315	1 235 538	1 022 035	1 193 983	1 600 000	1 663 000	1 066 484
Nuoriso							
Nuorisopalvelujen toimipisteiden ja palvelujen käyntikerrat (oma toiminta)		las- kenta- tapa- uudis- tettiin	248 500	222 196 (oma toi- minta)	199 901	209 589	95 528
Palvelujen laatu ja vaikuttavuus							
Kulttuuri							
Asukkaiden 18 – 79 v., tyytyväisyys kirjastopalveluihin, ast. 1-5, FCG/Kapa	4,29	4,38	4,39	4,48	4,41	4,49	4,48
Asukkaiden, 18 – 79 v., tyytyväisyys museoihin, ast. 1-5, FCG/Kapa	4,16	4,26	4,25	4,29	4,23	4,28	4,29
Asukkaiden 18-79 v tyytyväisyys kulttuuripalveluihin (teatteri, musiikki, taide), ast. 1-5, FCG/Kapa	3,89	3,90	4,20	4,22	4,15	4,17	4,14
Kulttuurilautakunnan avustuksilla tuettujen tuotantojen määrä	-	254	302	330	346	1070	Tuotannot: 1138 Striimaukset: 88
Liikunta							
TEA-viisari (terbeyttä ja hyvinvointia edistävä liikunta ja sen edellytysten luominen, itsearviointi) asteikko 0-100	85	-	86	-	83	-	77
Asukkaiden 18-79 v tyytyväisyys liikuntaolosuhteisiin (kentät, uimahallit ja –rannat, salit), ast. 1-5, FCG/Kapa	3,91	3,94	3,90	3,97	3,91	3,9	4

Vapaa-aikatoimiala

Tunnusluku	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kuntalaisten 18-79 v tyytyväisyys liikuntapalveluista tiedottamiseen, ast. 1-5 (FCG/Kapa)	3,78	3,71	3,67	3,63	3,59	3,57	3,51
Palvelujen tuottavuus ja taloudellisuus (Vuoden 2020 tunnuslukujen laskennassa käytetty Tilastokeskuksen väestöennakkotietoa)							
Kulttuuri							
Kulttuurin avustusten määrä/asukas	7,16	7,25	7,05	7,99	6,60	9,67	9,67
Kirjaston nettomenot/asukas	59,99	57,00	58,33	57,21	56,40	56,33	53,87
Museoiden nettomenot/asukas	39,51	40,16	43,54	41,38	42,35	45,34	44,20
Orkesterin ja konserttitalon nettomenot/asukas	28,96	28,64	27,44	26,97	24,51	24,89	24,88
Liikunta							
Liikunnan nettomenot/asukas	97,98	95,64	98,29	99,35	106,41	105,97	109,43
Liikunnan avustusten määrä/asukas	7,64	7,59	7,8	7,59	7,31	7,45	7,57
Nuoriso							
Nuorison nettomenot/ 0 -28 v.	126,10	125,13	120,54	115,03	114,44	119,40	110,55
Nuorison avustusten määrä/0 -28 v.	4,6	4,6	6,6	6,65	6,31	6,01	5,92

Talousarvion toteutuminen (kaupunginvaltuusto)

Vapaa-aikatoimiala yhteensä, €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	9 432 540	-1 053 804	8 378 736	7 713 129	-665 607
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-75 675 595	503 679	-76 179 274	-72 248 656	3 930 618
Toimintakate	-66 243 055	-1 557 483	-67 800 537	-64 535 527	3 265 011
Investointiosa					
Investointimenot	-860 000		-860 000	904 971	-44 971
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot				13 065	
Investointien rahavirta	-860 000		-860 000	-891 906	-31 906

Vapaa-aikatoimiala

Kulttuurilautakunta, €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	4 454 500	-1 053 804	3 400 696	4 235 520	834 824
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-41 232 553	-398 112	-41 630 665	-39 889 552	1 741 113
Toimintakate	-36 778 053	-1 451 916	-38 229 969	-35 654 032	2 575 937
Investointiosa					
Investointimenot	-540 000		-540 000	715 487	-175 487
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutus- tulot				11 452	11 452
Investointien raha- virta	-540 000		-540 000	-704 035	-164 035

Liikuntalautakunta, €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	4 045 240		4 045 240	2 830 481	-1 214 760
Valmistus omaan käyt- töön					
Toimintakulut	-25 217 240	-37 899	-25 255 139	--24 113 033	1 142 107
Toimintakate	-21 172 000	-37 899	-21 209 899	-21 282 552	-72 653
Investointiosa					
Investointimenot	-200 000		-200 000	-137 597	62 403
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutus- tulot				1 613	1 613
Investointien rahavirta	-200 000		-200 000	-135 984	64 016

Nuorisolautakunta, €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutokset	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteuma 2020	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	932 800		932 800	647 128	-285 671

Vapaa-aikatoimiala

Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-9 225 801	-67 668	-9 293 469	-8 246 071	1 047 399
Toimintakate	-8 293 002	-67 668	-8 360 670	-7 598 943	761 727
Investointiosa					
Investointimenot	-120 000		-120 000	-51 887	68 113
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot					
Investointien rahavirta	-120 000		-120 000	-51 887	68 113

Määrärahat palvelualueittain, € (kaupunginhallitus)

Palvelu- tai tulosalue	Talousarvio 2020 muutoksin Toimintatuotot	Talousarvio 2020 muutoksin Toimintakulut	Talousarvio 2020 muutoksin Toimintakate	Talousarvio 2020 toteutunut Toimintakate	Poikkeama Toimintakate
Vapaa-aikatoimialan hallinto	0	-12 081 127	-12 081 127	-11 646 679	434 448
Projektit	0	-7 000	-7 000	-95 827	-88 827
Kaupungiteatteri (nettoyksikkö)	-	-	-	-	-
Orkesteri	553 817	-6 184 076	-5 630 259	-4 839 231	791 028
Kirjastopalvelut	789 000	-11 970 326	-11 181 326	-10 476 733	704 592
Museopalvelut	2 057 879	-11 388 137	-9 330 258	-8 595 562	734 696

Työvoiman käyttö (kaupunginhallitus)

Henkilötyövuodet ja kustannukset, €

	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2020 muutoksin	Toteutunut 2020
Henkilötyövuodet	603,7	610,2	617,5	617,5	595,8
Palkat ja palkkiot	20 746 820	21 516 593	21 721 698	21 916 274	20 818 566
Lisätiedot ja selitykset poikkeamille:					

Vapaa-aikatoimiala

Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Vapaa-aikatoimiala yhteensä

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 2020
Tilat yhteensä (m ²)	142 798	141 619	141 214	140 947
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	142 798	141 619	141 214	140 947
Muut tilat (m)				
Alueet yhteensä (ha)	222,3	222,3	222,3	222,3
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	21 552 095	21 882 836		22 089 367
Lisätietoja: Aunelan kirjasto ja nuorisotalo otettu käyttöön 1.4.2020 ja samalla luovuttu Jyrkkälän kirjaston ja nuorisotalon tiloista.				

Kulttuurilautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 2020
Tilat yhteensä (m ²)	48 964	47 881	47 763	48 389
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	48 964	47 881	47 763	48 389
Muut tilat (m)				
Alueet yhteensä (ha)	28,3	28,3	28,3	28,3
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	7 217 361	7 656 912		7 784 025
Lisätietoja: Aunelan kirjasto ja nuorisotalo otettu käyttöön 1.4.2020 ja samalla luovuttu Jyrkkälän kirjaston tiloista.				

Liikuntalautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 2020
Tilat yhteensä (m ²)	77 953	78 065	78 129	77 772
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	77 953	78 065	78 129	77 772
Muut tilat (m)				
Alueet yhteensä (ha)	130	130	130	130
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	12 168 107	12 053 195		12 133 108
Lisätietoja:				

Vapaa-aikatoimiala

Nuorisolautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 2020
Tilat yhteensä (m ²)	15 882	15 673	15 332	14 786
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	15 882	15 673	15 332	14 786
Muut tilat (m)				
Alueet yhteensä (ha)	64	64	64	64
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	2 166 626	2 172 792		2 172 234

Lisätietoja: Aunelan kirjasto ja nuorisotalo otettu käyttöön 1.4.2020 ja samalla luovuttu Jyrkkälän nuorisotalon tiloista.

Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Tavoite 1: Aktiivisuus mahdollisimman monen turkulaisen elämäntavaksi

Strateginen teema: Aktiivinen turkulainen

Strateginen linjaus: 2.3.7 Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi

Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.4, 2.3.5 ja 2.3.6

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
kirjaston lainat	3 115 050	3 121 090	3 060 000	2 726 858
kirjastokäynnit	1 959 728	2 115 130	2 020 000	1 326 928
konserttikävijät	69 457	69 069	60 000	26 021
museokäynnit	394 626	406 005	345 000	291 023
uimalaitosten käynnit	808 000	825 682	760 000	534 929
liikkuva koulu –toimintaan osallistuneet (ka / viikko)	3 000	3 200	3 000	1 260
Nuoret kävijät nuorisopalvelujen ohjatuissa palveluissa (käyntikerrat, 0-28 v)	199 100	209 589	210 000	95 528

Tavoitteen kuvaus: Aktiivinen vapaa-aika tarjoaa elämään sisältöä ja on olennainen osa hyvän elämän perustaa. Aktiivinen kaupunkilainen voi hyvin. Liikkuminen elämäntavaksi. Kulttuuri tekee hyvää. Turku kehittää edelleen uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen ja kulttuurin harrastamisen muotoja. Lasten ja nuorten kasvu tasapainoiseen elämään. Vakiinutetaan kaupungin eri alueilla työskentelevien kaupungin toimijoiden yhteistyö.

Selitys poikkeamalle:

Kirjastot olivat kiinni 18.3.-10.5, rajoitetusti auki 11.5.-31.5. ja 3.-31.12.2020, lähikirjastot eivät olleet omatoimisesti auki 18.3.-30.6, 3.-31.12.2020. Kesän ja syksyn aikana lainausluvut ylittivät vuoden 2019 vastaavan ajan lukemat.

Vapaa-aikatoimiala

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
<p>Konserttitoiminnassa koronapandemian rajoitukset vaikuttivat yleisömääriin merkittävästi: Kaikki kevätkauden konsertit peruttiin 12.3.2020 alkaen, syyskaudella yleisömäärä oli viranomaispäätöksillä rajattu kolmasosaan tavanomaisesta ja joulukuussa yleisötilaisuudet kiellettiin.</p> <p>Museot olivat kiinni 17.3.–31.5.2020 sekä 3.–31.12.2020 välisen ajan.</p> <p>Uimalaitokset olivat kiinni 14.3.–31.5.2020 sekä 3.–31.12.2020 välisen ajan.</p> <p>Liikkuva koulu -ryhmien määrä vuonna 2020 on ollut 143 (vrt. TA2020-luku 215 ryhmää). Koronaviruspandemia keskeytti ohjaustoimintojen toimintakauden keväällä ja syksyllä sekä vaikutti ohjauspalveluiden sisällön laajuuteen. Erityisesti lasten ja nuorten ohjauspalveluiden käyntimäärät laskivat edellisvuoteen verrattuna.</p> <p>Nuorisotilat olivat kiinni ja tapahtumat peruttu 18.3.–31.5. välisen ajan. Tilat olivat rajoitetusti avoinna 1.6-31.12 välisen ajan ja tapahtumat peruttu myös tältä ajalta.</p>				

Tavoite 2: Kumppanuuksia kehittämällä ja laajentamalla tuotetaan monimuotoisia palveluja kustannustehokkaasti

Strateginen teema: Aktiivinen turkulainen

Strateginen linjaus: 2.3.2 Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa

Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.1, 2.1.1 ja 2.3.6

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Sopimuksen tehneiden (kulttuurivastukset) kävijämäärä	777 780	655 366	601 000	157 198 (live) 99 339 (striimaus)
Avustuksia saaneiden urheiluseurojen harrastajamäärä	69 506	67 765	60 000	62 641
Avustuksia saaneiden nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien määrä	78	69	110	75
<p>Tavoitteen kuvaus: Palveluissa tarkastellaan tuottamistapoja kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyönä sekä tuotetaan niitä enenevästi kumppanuudella. Yhteistyötä tehdään kaupungin toimijoiden varmistamana niin, että kansalais- ja järjestötoiminta on vahvasti mukana ja vastuussa. Tuotetaan toimialat ja muut toimijat ylittäviä palvelupolkuja. Sekä kaupungin omassa toiminnassa että vapaalla kentällä toteutetaan uudenlaisia kulttuuritoiminnan muotoja ja kaupunkikulttuuritapahtumia.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Kulttuurin alhainen osallistujamäärä johtuu koronan aiheuttamista rajoituksista. Esittävän taiteen toimijat eivät pystyneet myymään katsomoitaan helmikuun jälkeen kuin puolilleen, lisäksi keväällä oli 3 kuukautta toiminta kokonaan jäässä. Suurtapahtuma Keskiäikaiset markkinat pidettiin ainoastaan verkossa, Vartiovuoren kesäteatteria ei voitu pitää auki ollenkaan.</p> <p>Nuorisolautakunnan kohdennettuihin eritysavustuksiin (ent. projektiavustus) on tullut vähemmän hakemuksia kuin aikaisempina vuosina.</p>				

Tavoite 3: Mahdollistetaan digitaalisuuden kautta monikanavaiset ja vuorovaikutteiset palvelut

Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku

Strateginen linjaus: 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.3 ja 2.3.6

Vapaa-aikatoimiala

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Verkkokirjastokäynnit	0,9 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.	1,2 milj.
Kirjaston e-aineistojen käyttökerrat	100 580	147 946	115 000	164 374
Museon Digitaalisesti saavutettavien objektien määrän lisäys /vuosi	8 363	10 922	4 500	7 046
Some-ajokortti koulutuksen käyneiden suhteellinen osuus (%) henkilökunnasta (koulutuskokonaisuus rakennetaan 2018 ja täysimittaisena käynnissä 2019)	0 %	81 %	70 %	tavoite saavutettu 2019, ei jatku enää 2020
<p>Tavoitteen kuvaus: Kaupungin palvelukanavia kehitetään ja palveluja digitalisoidaan laajamittaisesti parhaita käytäntöjä ja valtakunnallista yhteistyötä hyödyntäen. Digitaalisuutta hyödynnetään uudenaikaisissa kulttuuriin osallistumisessa. Digitaalisia palveluja kehitettäessä sekä tietojen avoimuutta ja yhteiskäyttöä lisättäessä tietoturvan eri näkökulmat otetaan huomioon.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Kirjastojen ollessa kiinni e-aineistojen käyttö lisääntyi ja aineistoja myös hankittiin suunniteltua enemmän.</p>				

Tavoite 4: Edistetään asukkaiden kansalaistaitoja

Strateginen teema: Aktiivinen turkulainen

Strateginen linjaus: 2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle

Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5 ja 2.3.6

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
Kävijät orkesterin lastentapahtumissa, maahanmuuttajatapahtumissa ja yleisökasvatustapahtumissa yhteensä	20 660	21 755	15 000	3 343
Museon neuvontapalvelujen käyttötapaukset	7 099	5 210	5 000	3253
Kirjaston käyttäjäkoulutuksen osanottajamäärä	11 623	10 941	12 500	7 102
Ohjatut nuoret (9-18 –vuotiaat nuoriso- ja kausikorttilaiset ja harrastekursseille osallistuneet sekä 15 – 29 –vuotiaat Fendarissa, Starttipajassa ja seinättömässä pajatoiminnassa sekä etsivässä nuorisotyössä olleet)				
- Tekemällä oppiminen	6 547	7 274	-	Alueellinen ja kulttuurinen nuorisotyö: 5 774
- Ohjaus ja tuki	1961		-	Kohdennettu nuorisotyö: 790
<p>Tavoitteen kuvaus: Aktiivisuuden lisäämisessä olennaisia osatekijöitä ovat omatoimisuuden ja itsepalvelun mahdollistaminen ja palveluohjauksen kohdistaminen passiivisiin asukkaisiin. Osallisuus on hyvinvoinnin tärkeä osatekijä, jonka tulee näkyä asukkailla konkreettisena tekemisen mahdollisuutena erityisesti asukkaiden omilla asuinalueilla. Korostetaan luovuutta ja innovatiivisuutta kaupungin toiminnassa ja palvelutuotannossa sekä tuodaan kulttuuria eri muodoissaan asukkaiden arkeen ja vapaa-aikaan.</p>				

Vapaa-aikatoimiala

Arviointikriteerit 2020	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Tavoite 2020 muutoksin	Toteutunut 31.12.2020
<p>Selitys poikkeamalle: Koronapandemian takia 12.3.2020 alkaen mitään orkesterin yleisötyötilaisuuksia elokuun jalkautumisviikkoa lukuun ottamatta ei voitu järjestää. Museon neuvontapalveluiden kysynnän lasku selittyy koronapandemialla. Vain toukokuussa kysyntä oli normaalitasolla ja varsinkin vuoden lopulla se oli vähäistä. Lisäksi useita, ei aikaan sidottuja, fyysisiä tapaamisia siirrettiin vuoteen 2021. Kirjaston osalta 98 käyttäjäkoulutustilaisuutta peruuntui koronatilanteen takia. Samalla käynnistettiin virtuaaliset käyttäjäkoulutukset. Kaikkiaan toteutettiin 535 käyttäjäkoulutusta, joista 50 virtuaalisesti. Nuorisopalvelujen tilat suljettiin 18.3.-31.5. ajalla ja avattiin rajoitetusti 1.6.-31.12. Tiloissa suunnitellut toiminnot peruttiin tai mahdollisuuksien mukaan toteutettiin verkossa.</p>				

Strategiset hankkeet (kaupunginhallitus)

Hanke	Hyötytavoite	Tilannekuva	Tilanneyhteenveto 2020
Vapa: Aktiivisuuden edistäminen	Aktivointia edistäviä projekteja valmistaan ja toteutetaan hallinnon ja palvelualueiden yhteistyönä. Projektien tuotoksena syntyy aktiivisuutta edistäviä palveluja ja toimintatapoja huomioiden myös kohderyhmät ja asuinalueet.		Palvelualueilla toteutettiin vuonna 2020 operatiivisten sopimusten mukaisesti kymmenkunta aktiivisuutta edistävää kehittämissuunnitelmaa: Liikuntaneuvonnan palveluketju, Lukemattomat mahdollisuudet, Voimaa vanhuuteen tutuksi ja tavaksi, Aktiivisuuden edistäminen kokeiluilla ja projekteilla, Taidelukkari. Suurimpana uutena kehittämiskohteena oli harrastamisen laaja-alainen edistäminen toimialalla. Perustoiminnan palvelut tukevat laajasti aktiivisuuden edistämistä. Koronan vuoksi palvelut ja toimipisteet olivat pitkään suljettuina, jonka vuoksi aktiivisuutta ei voitu edistää suunnitellusti.
VaPa: Digitaalisten medioiden hyödyntäminen	Uudet digitaaliset kanavat tarjoavat myös mahdollisuuksia uusien asiakkaiden tavoittamiseen; mennään sinne, missä asiakkaat ovat. Palvelujen yksilöllistäminen ja kohderyhmä-fokusointi.		Toimialan yhteinen kehittämishanke. Koronapandemian myötä digitaalisia, verkkoon tuotettuja palveluja ja aineistoja toteutettiin enemmän kuin koskaan aiemmin. Esimerkkeinä näistä ovat kirjaston kirjailijavierailujen striimaukset, tauko- ja muut jumppastriimaukset ja tallenteet, museon virtuaalikierrokset ja -opastukset, digitaalinen nuorisotyö, verkkokonsertit. Lisäksi vuonna 2020 palvelualueilla toteutettiin useita operatiivisissa sopimuksissa olevia kehittämissuunnitelmia.
Vapa: Kansalaistaidot ja saavutettavuus	Vapaa-aikatoimialan tulee saavutettavasti tarjota kaupunkilaisille mahdollisuuksia osallistua palveluihin sekä edistää heidän kansalaistaitojaan kunkin palvelualueen osaamisen mukaisesti.		Toimialan yhteinen kehittämishanke, mutta toimialan yhteistyöhön liittyviä rooleja ja vastuita ei vahvistettu vuonna 2020. Tästä huolimatta palvelualueilla toteutettiin useita operatiivisten sopimusten mukaisia merkittäviä kehittämissuunnitelmia: OBU - Nuorisopalveluiden osallistuva budjetointi, Uudet lukutaitoa tukevat toimintamallit, Pääkirjaston toiminnallisuuden parantaminen. Korona hidasti osaltaan hankkeen edistämistä.

Vapaa-aikatoimiala

Hanke	Hyötytavoite	Tilannekuva	Tilanneyhteenveto 2020
Vapa: Kumppanuudet	Vähenevien resurssien ja yhä monilaisempaan osaamiseen liittyvien vaatimusten kasvaessa vapaa-aikatoimialan palvelualueiden tulee pannaostaa kumppanuuksien kehittämiseen. Kumppanuuksien kautta saatavien uusien oivalluksien ja niiden pohjalta syntyvän paremman palvelun tavoitteena on kaupunkilaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen.		Toimialan yhteinen kehittämishanke, jonka kokonaiskoordinaatiosta sopiminen on kesken. Vuonna 2020 koronapandemia vaikeutti hankkeen täysipainoista edistämistä. Silti palvelualueilla toteutettiin kumppanuuksia edistäviä kehittämisprojekteja. Operatiivisissa sopimuksissa projekteja olivat mm. Monitoimitalojen yhteistoiminnan kehittäminen, Yliopistoyhteistyön toimintamallin kehittäminen, Lasten liikunnan laatutekijöiden edistäminen seuroissa.

Henkilöstön työhyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea luottamalla omaan alaisiin (liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, orkesteri)		
Työyhteisötaidot - Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,45)	Liikuntapalvelut 3,65 Nuorisopalvelut 3,46 Orkesteri 3,51 (Toimiala 3,57)
Työyhteisötaidot - Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)	
Työyhteisö - Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,57)	Liikuntapalvelut 3,48 Nuorisopalvelut 3,42 Orkesteri 3,42 (Toimiala 3,6)
Työyhteisö - Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)	
Työyhteisö - Luottamus työkaveriini, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)	
Työyhteisön tuki esimiestyölle, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,54) Välik. (Pysynyt samalla tasolla)	Liikuntapalvelut 3,69 Nuorisopalvelut 3,55 Orkesteri 3,88 (Toimiala 3,64)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Työntekijöitä on osallistettu ja työn sisältöjä järjestelty uudelleen. Tavoitteita on edistetty kaikilla palvelualueilla, työ jatkuu edelleen.

Vapaa-aikatoimiala

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
2.A. Työkyvyn hallinta (museopalvelut)		
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 168 (28, 7%) Vuonna 2019: 173 (29,1 %)	

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:
Työkyvyn hallintamalli ollut aktiivisesti käytössä. Esimiehille ja työntekijöille on järjestetty työkykyä edistävää koulutusta. Organisaatiotuntemusta on lisätty ja vastuuta selkiytetty.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet (kirjastopalvelut, nuorisopalvelut, hallinto)		
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (4,73) Välik. (Heikentynyt)	Kirjastopalvelut 4,7 Nuorisopalvelut 4,71 Hallinto 4,8 (Toimiala 4,78)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75% Kunta10 (85,80 %) Välikysely (83 %)	Toimiala 86,4 %

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:
Toiminnan suunnittelua ja seurantaa on selkeytetty, työ jatkuu edelleen.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
5.A. Muutoksen kokeminen työssä (nuorisopalvelut, orkesteri, hallinto)		
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään - Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (38,70%)	Nuorisopalvelut 47,1 % Orkesteri 39,4 % Hallinto 51,9 % (Toimiala 42,4 %)
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään - Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (47 %)	

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:
Selkeä muutosviestintä, työ jatkuu.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 6. Uudistamiskyky

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa (kirjastopalvelut, museopalvelut, orkesteri, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut)		
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,25)	Kirjastopalvelut 3,35 Museopalvelut 3,31 Orkesteri 3,36 Liikuntapalvelut 3,29 Nuorisopalvelut 3,34

Vapaa-aikatoimiala

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020 (Toimiala 3,32)
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)	

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Työntekijöitä on osallistettu kehittämistyöhön työpajojen, strategiatyön ja päivitettyjen työtapojen avulla. Jokaisen vastuuta kehittämisestä on vahvistettu, kannustettu ja rohkaistu. Työ jatkuu.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)	Toteutunut 31.12.2020
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa (nuorisopalvelut, kirjastopalvelut, orkesteri ja hallinto)		
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (3,9) Välikysely (Heikentynyt)	Nuorisopalvelut 4 Kirjastopalvelut 4,05 Orkesteri 4 Hallinto 4,06 (Toimiala 4,01)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (2,89) Välikysely (Heikentynyt)	Nuorisopalvelut 2,65 Kirjastopalvelut 3 Orkesteri 3,32 Hallinto 3,38 (Toimiala 3)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Ratkaisujen etsiminen avoimesti keskustelemalla ja osallistamalla, työ jatkuu.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen (museopalvelut, liikuntapalvelut ja orkesteri)	
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esi-miesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75% Toimiala edellinen (69%) Toimiala uusin (74 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Kokouskäytäntöjä on vakiinnutettu ja tiedonkulkuun panostettu. Työ jatkuu.

LIITE

TEEMAT, LINJAUKSET JA ALATAVOITTEET KAUPUNGIN STRATEGISSA OHJELMISSA (Kaupunginvaltuusto 16.4.2018)

Hyvinvointi ja aktiivisuus- sekä Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelmien teemat jakaantuvat linjauksiin ja alatavoitteisiin, joihin merkittävä numerointia käytetään tunnisteena strategisten sopimusten tavoitteissa.

HYVINVOINTI JA AKTIIVISUUS –OHJELMA

Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelma koostuu kolmesta teemasta:

- Terve ja hyvinvoiva turkulainen
- Osaava ja oppiva turkulainen
- Aktiivinen turkulainen.

2.1 TERVE JA HYVINVOIVA TURKULAINEN

2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Poikkihallinnollinen ja laaja-alainen kaupungin ja sen palvelujen suunnittelu toteutetaan kumppanuudessa eri toimijoiden kanssa huomioiden eri ikä- ja asiakasryhmien tarpeet.
- Palveluja kohdennetaan eri alueille ja asiakasryhmille tarvelähtöisesti ja väestönkasvuun varautuen.
- Kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja kumppanien voimavarat otetaan käyttöön luomalla toimiva palveluohjausmalli, joka toteutetaan ajasta ja paikasta riippumattomasti osana monikanavaista asiakaspalvelua.
- Toteutetaan kaupungin tavoitteita luomalla strategisia kumppanuuksia kolmannen sektorin palveluntuottajien kanssa.
- Kaupunki arvioi jatkuvasti omia tehtäviään ja voi siirtää soveltuvia toimintoja kolmannen sektorin toimijoiden toteutettavaksi.
- Tiloja avataan kuntalaisten sekä yhteisöjen käyttöön ja niiden käyttöä helpotetaan.
- Kaikki kaupungin tilat arvioidaan laajemman hyödyntämisen näkökulmasta.
- Varaudutaan maahanmuuttajien määrän kasvuun toimialojen yhteistyönä asumisen, peruspalvelujen joustavuuden ja turvallisuuden näkökulmista.
- Puututaan pahoinvoinnin ja syrjäytymisen juurisyihin, kuten yksinäisyyteen ja liikkumattomuuteen, sekä ehkäistään eriarvoistumista.
- Sukupuolten välistä tasa-arvoa edistetään suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti kaikessa toiminnassa.

2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka

Alatavoitteet:

- Ehkäisevä työ laajennetaan osaksi kaikkea asiakastyötä.
- Parannetaan riskiryhmien kykyä edistää omaa terveyttään ja hyvinvointiaan lisäämällä tietoon perustuvaa palveluiden kohdentamista.
- Palveluketjuja kehitetään toimivammiksi ja vaikuttavammiksi lisäämällä ehkäisevän työn osuutta ja painottamalla avopalveluja.
- Vahvistetaan alueellista yhteistyötä ja palveluohjausta sekä varmistetaan palveluketjujen eheys yli organisaatorajojen.
- Kehitetään asiakkuuksien hallintaa parantamalla asiakastiedon hyödyntämistä palveluprosessien kehittämisessä.
- Palveluita järjestetään uudella tavalla hyödyntämällä digitaalisten ajasta ja paikasta riippumattomien palvelujen osuutta sekä palvelusetelien käyttöä. Palveluita kehitettäessä on otettava huomioon ne, joilla ei ole edellytyksiä käyttää digitaalisia palveluita (esimerkiksi vanhukset).
- Innovaatioiden syntymistä edistetään ja niitä hyödynnetään kuntalaisten palvelutarpeiden tyydyttämisessä.
- Palvelujen kehittämisessä hyödynnetään kokemuseräistä asiantuntijuutta.
- Otetaan kokeiluna käyttöön sosiaalinen luototus ja arvioidaan sen vaikutukset.
- Kaiken kehittämisen perustana on asiakaslähtöisyys.

2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja

Alatavoitteet:

- Korjaavat ja erityispalvelut järjestetään tehokkaasti, oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti.
- Perheiden ongelmiin tarjotaan apua mahdollisimman varhain, jotta lastensuojelun tarve vähenee. Perheiden roolia sosiaalityössä ja lastensuojelussa vahvistetaan.
- Sijaishuollossa tavoitteena on löytää entistä suuremmalle osalle lapsia sijaisperheitä, jotta laitossijoitusten tarve vähenee.
- Vanhuspalveluissa jatketaan palvelurakenteen keventämistä siirtämällä painopistettä laitoshoidosta tehostettuun palveluasumiseen sekä koti- ja omaishoidon tukemiseen.
- Perusterveydenhuollon palvelutarjonnassa pyritään vastaamaan palvelujen kasvavaan kysyntään.
- Erikoissairaanhoidon hoitoketjujen toimivuus turvataan, jotta sairaalahoido toteutuu oikea-aikaisesti ja tehokkaasti ja kotiutuminen on mahdollista heti kun terveydentila sen sallii.
- Luodaan uusia toimintamalleja erityisryhmien tarpeiden hoitamiseen.
- Kehitetään ja laajennetaan yhteisvastaanottomallia, jossa asiantuntijat yhdessä asiakkaan kanssa etsivät ratkaisua erityisesti paljon palveluja käyttävien ongelmatilanteisiin.
- Mielenterveysongelmien hoitoon tarjotaan riittävät matalan kynnyksen palvelut.
- Kehittämistyössä hyödynnetään kotimaista ja ulkomaista tutkimus-, ennakointi- ja vertailutietoa entistä enemmän.
- Vertaisryhmätoimintaa ja asiakkaiden osallisuutta vahvistetaan.
- Asiakaskeskeisiä palveluketjuja kehitetään palvelumuotoilun avulla yhteistyössä asiakkaiden kanssa.

2.2 OSAAVA JA OPPIVA TURKULAINEN

2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla

Alatavoitteet:

- Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä suunnitellusti johdetulla riittävällä täydennyskoulutuksella ja kannustamalla uusien toimintatapojen löytämiseen.
- Henkilöstöä kannustetaan muodostamaan kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja erityisesti hyödyntämällä uusia digitaalisia toimintaympäristöjä ja niiden suomia mahdollisuuksia.

2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

Alatavoitteet:

- Koulutus- ja kulttuuripalveluissa digitaalisia ympäristöjä hyödynnetään tehokkaasti.
- Omassa edunvalvonnassaan Turku huolehtii myös kaupunkiseudulla toimivien yhteistyökumppanien eduista.
- Kaupunki toimii koulutuksenjärjestäjäverkon kokoajana Turun alueella.

2.2.3 Vieraskielisen väestön suomen ja ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta tuetaan riittävällä koulutustarjonnalla ja muilla palveluilla

Alatavoitteet:

- Kaikille vieraskielisille tarjotaan riittävästi tuloksellisia ja oikeanlaisia suomen ja ruotsin kielen opintomahdollisuuksia.
- Maahanmuuttajien kotoututumista tuetaan varhaiskasvatuksen palveluohjauksella.

2.2.4 Kansainvälisyyden edellytykset turvataan tukemalla asukkaiden ja henkilöstön valmiuksia toimia kulttuurien välisessä vuorovaikutuksessa

Alatavoitteet:

- Kaupunki tarjoaa omissa oppilaitoksissaan laajan kielivalikoiman.
- Kaupunki tarjoaa mahdollisuuksia kulttuurien välisiin kohtaamisiin.
- Päiväkoti- ja kouluikäisten kielitaitoa monipuolistetaan lisäämällä kielikyöpy- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta.

-
- Ensimmäisen vieraan kielen opetusta aikaistetaan.
  - Turun kansainvälisen koulun asemaa tulee vahvistaa tilanteessa, jossa Turun seudulla on yhä enemmän englannin kielellä opiskelevia lapsia ja nuoria.

2.2.5 Lasten ja perheiden hyvinvointia tuetaan laadukkaalla varhaiskasvatuksella

Alatavoitteet:

- Aloitetaan varhaiskasvatuksen maksuttomuuden kokeilu viisi vuotta täyttäneille.
- Varhaiskasvatuksessa lisätään liikunnan määrää kansallisten lasten liikuntasuosituksen mukaisesti.
- Kaupunki monipuolistaa yhteistyössä yksityisten toimijoiden kanssa varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa, laajentaa palveluvalikoimaansa ja suuntaa palvelutarjontaa asiakaslähtöisiin toteuttamistapoihin.
- Varhaiskasvatuksen yhteistyötä neuvoloiden ja ennaltaehkäisevän perhetyön kanssa lisätään.
- Jokaisella lapsella on jatkossakin subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen ja päivähöitoon.

2.2.6 Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan ja Ammattikorkeakoulun toimipisteverkkoja tiivistämällä

Alatavoitteet:

- Kaupungin oman varhaiskasvatuksen yksikkökokoja kasvatetaan 100 – 140 hoitopaikan yksiköihin. Päiväkotiverkon uudistamista ja tiivistämistä jatketaan.
- Ammatillisen koulutuksen palveluverkon uudistamista ja tiivistämistä jatketaan.
- Oppilaitosten toimintaympäristön uudistamisessa hyödynnetään digitaalisia opetusratkaisuja.
- Selvitetään mahdollisuudet tarjota oppilasryhmille koulunkäyntiin liittyvää maksutonta joukkoliikennettä.
- Lukion aloituspaikkoja lisätään kohtuullisen sisäänpääsykeskiarvon takaamiseksi.
- Oppilashuollon kehittämiseen panostetaan erityisesti sote- ja maakuntauudistusta silmällä pitäen. Sujuvat palvelupolut ja yhteistyö varhaiskasvatuksen ja opetuksen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon välillä varmistetaan.

2.2.7 Nuorten koulutuspolut turvataan ja nuorisotyöttömyyttä vähennetään

Alatavoitteet:

- Jokaiselle nuorelle varmistetaan peruskoulussa ja sitä seuraavassa nivelvaiheessa riittävä tuki ja ohjaus, jotta hän voi peruskoulun jälkeen jatkaa koulutuksen tai muun hänelle mielekkään toiminnan kautta eteenpäin elämässään.
- Toisella asteella opiskelevat nuoret läpäisevät opintonsa ja saavat valmiuksia siirtyä työelämään tai jatkokoulutukseen.
- Vieraskielisten ja erityistä tukea tarvitsevien nuorten tarpeet huomioidaan ja nuorisotakuu toteutuu myös heidän osaltaan.
- Pyritään kasvattamaan vieraskielisten oppilaiden osuutta toisen asteen oppilaitoksissa ja edelleen korkeakouluopinnoissa.
- Peruskoulun päättävälle ikäluokalle tarjotaan kahden viikon kesätyöseteli nuorten työllistymisen edistämiseksi ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi.
- Työvoima- ja elinkeinokokeilun tehokkaalla toteuttamisella vähennetään merkittävästi nuorisotyöttömyyttä.
- Varmistetaan ammatillisen koulutuksen reformin toteutuminen.
- Turku toteuttaa nuorisotakuuta myös erityisen vaativan tuen tarpeessa olevien oppilaiden kohdalla takaamalla jatko-opiskelu- tai työpaikka myös fyysisen tai psyykkisen toimintarajoitteen omaaville nuorille.

2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää ja ammatillista koulutusta terveellisissä tiloissa

Alatavoitteet:

- Perusopetuksessa vahvistetaan lähikouluperiaatetta.
- Koulujen välisten erojen kaventamista jatketaan osana kaupungin sisäisen eriytymiskehityksen ehkäisyä.
- Ammatillista koulutusta keskitetään kampusajattelun pohjalta suurempiin kokonaisuuksiin ja käytetään tehokkaasti työelämän tarjoamia oppimisympäristöjä.
- Lukioden tuloksellisuus on korkeaa, ja ne ovat valtakunnallisesti vetovoimaisia.
- Uudistetaan koulujen sisäilmatilanteen seuranta.
- Parannetaan koululaisten koulumatkojen liikenneturvallisuutta.

2.3 AKTIIVINEN TURKULAINEN

2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle

Alatavoitteet:

- Turkulaisia kannustetaan ja ohjataan aktiiviseen elämäntapaan tarjoamalla tietoa, tukea ja palveluita liittyen terveisiin elämäntapoihin, elämänhallintaan, vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin ja harrastuksiin.
- Tuotetaan toimialojen ja palvelualueiden sekä muiden toimijoiden yhteistyönä aktiiviseen elämäntapaan kannustavia palveluja ja palvelupolkuja.
- Vahvistetaan liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja osaamista Kaikkia liikuttava Turku (Turku Future Sports) –konseptilla.

2.3.2 Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa

Alatavoitteet:

- Avustusjärjestelmä uudistetaan ja yhtenäistetään tukemaan kaupungin strategisia tavoitteita.
- Avustusrekisterillä lisätään avoimuutta ja läpinäkyvyyttä.
- Avustusten jakamiseen luodaan malli, jossa suuremmat vakiintuneet toimijat kuuluvat sopimusten piiriin ja jossa pienemmät ja vaihtuvat avustusten saajat täydentävät ja monipuolistavat palvelutarjontaa.
- Tuotetaan vapaa-aikatoimialan palveluja lisääntyvässä aktiivisessa kumppanuudessa ja vuorovaikutuksessa strategisesti tärkeiden kansalais- ja järjestötoimijoiden kanssa.
- Varmistetaan yhteistyöfoorumien toimintaa yhdessä kolmannen sektorin kanssa.

2.3.3 Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asiakas- ja asukastietoa

Alatavoitteet:

- Lisätään asukas- ja asiakastiedon sekä tutkimustiedon hyödyntämistä osana palvelujen suunnittelua ja toteutusta sekä arviointi- ja kehittämistyötä.
- Lisätään vuorovaikutusta kaupungin ja sen asukkaiden välillä.
- Digitaalisia medioita hyödynnetään aktiivisen elämäntavan ja vuorovaikutteisuuden kasvattamisessa.

2.3.4 Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä

Alatavoitteet:

- Vakiinnutetaan kaupungin eri alueilla työskentelevien kaupungin toimijoiden yhteistyö, johon osallistuminen on osa perustyötä kaikilla toimialoilla.
- Tarjotaan asukkaille alueen soveltuvia tiloja omatoimiseen käyttöön sekä kannustetaan heitä oma-aloitteisuuteen.
- Alueiden identiteettiä vahvistetaan kaupungin sekä sen asukkaiden ja asiakkaiden yhteisellä suunnittelulla ja mahdollistamalla identiteettiä vahvistavia toimintoja ja tapahtumia alueilla.
- Puututaan alueiden eriytymiskehitykseen ja pyritään vähentämään huono-osaisuuden lisääntymistä.

2.3.5 Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa

Alatavoitteet:

- Osallisuuden painopisteinä ovat kaupunginosa- ja teemaosallisuus sekä lasten ja nuorten ja erityisryhmien osallisuus.
- Hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja asukkaiden osallistamisessa, aloitteiden ja palautteiden keräämisessä ja niiden hyödyntämisessä.
- Mahdollistetaan asukkaiden osallisuus myös kertaluonteisesti.

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen muotoja

Alatavoitteet:

-
- Sekä kaupungin omassa toiminnassa että vapaalla kentällä toteutetaan uudenlaisia kulttuuritoiminnan muotoja ja kaupunkikulttuuritapahtumia.
  - Korostetaan luovuutta ja innovatiivisuutta kaupungin toiminnassa ja palvelutuotannossa sekä tuodaan kulttuuria eri muodoissaan asukkaiden arkeen ja vapaa-aikaan.
  - Edistetään "Kulttuuri tekee hyvää" -ajattelua ja taiteen sekä kulttuurin rikkautta osana palvelujen suunnittelua ja kehittämistä.
  - Historiamuseon toteuttamisella vahvistetaan kaupungin vetovoimaa.

2.3.7 Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi

Liikkuminen elämäntavaksi

Alatavoitteet:

- Kannustetaan terveytensä kannalta liian vähän liikkuvia lisäämään liikunnan määrää.
- Lisätään kaupungin ymmärrystä vähän liikkuvien palvelutarpeista.
- Kehitetään lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia yhdessä liikuntajärjestöjen kanssa, jotta lapset kiinnittyvät liikunnalliseen elämäntapaan.
- Pyritään turvaamaan jokaiselle lapselle mahdollisuus vähintään yhteen harrastukseen.
- Säännöllisellä liikuntaharrastuksella ehkäistään dropout- ja dropoff-ilmiöitä ja luodaan nuorille mielekkäitä liikuntamahdollisuuksia yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa
- Edistetään liikuntamahdollisuuksien esteettömyyttä ja saavutettavuutta.
- Kehitetään liikuntaolosuhteita, avustuksia ja kumppanuuksia kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.
- Sitoutetaan kaikki toimijat ehkäisemään ja kitkemään koulukiusaamista.

Kulttuuri tekee hyvää

Alatavoitteet:

- Kasvatetaan kulttuuripalvelujen asiakaslähtöisyyttä uusien asiakasryhmien tavoittamiseksi.
- Kirjastopalveluissa edistetään kaikenikäisten lukutaitoa, elinikäistä oppimista ja aktiivista kansalaisuutta.
- Museotoimintaa uudistetaan kokemuksellisen perhe- ja matkailutoiminnan suuntaan.
- Museopalveluissa viranomaistoiminnan palvelutasoa ja joustavuutta lisätään ja mahdollistetaan ajallisesti kerrostuneen kaupunkikuvan kehittäminen.
- Vahvistetaan Turku taidemusiikin dynaamisena keskittymänä ja taiteilijavierailijoiden esiintymispaikkana sekä kiinnostavana yhteistyökumppanina musiikin alalla.
- Ennakoidaan palvelutarpeiden muutoksia, muokataan uusia palvelukonsepteja ja rohkaistaan toimijoita järjestämään uudenlaisia kulttuuritapahtumia ja -ilmiöitä.
- Edistetään kulttuurin vapaan kentän toimintaedellytyksiä ja lisätään yhteistyötä.
- Peruskorjattu teatteritalo luo Turun kaupunginteatteri Oy:lle edellytykset aiempaa asiakaslähtöisemmälle ja kustannustehokkaammalle toiminnalle.
- Kaupungin kulttuuripalvelut tarjoavat kansallisen ja kansainvälisen tason kulttuurielämyksiä kaupunkilaisille ja muualta tuleville.
- Tuotannot valmistellaan ja suunnitellaan koordinoitusti ja hyödynnetään yhteisesti kaupunkitasolla.
- Tuetaan kaikkien väestöryhmien mahdollisuutta päästä kulttuurin pariin.
- Tunnistetaan taiteen ja kulttuurin laajat hyvinvointivaikutukset, ja toimialat ylittävässä palvelutuotannossa hyödynnetään kaupungin oman toiminnan lisäksi myös kolmannen sektorin organisaatioiden osaamista. Edistetään "Kulttuuri tekee hyvää" -ajattelua.

Lasten ja nuorten kasvu tasapainoiseen elämään

Alatavoitteet:

- Otetaan lapset ja nuoret aktiivisesti mukaan heitä koskevien asioiden suunnitteluun, valmisteluun ja toteuttamiseen.
- Tuetaan ja hyödynnetään vuorovaikutteisen demokratian keinoja yhdessä lasten ja nuorten kanssa.
- Mahdollistetaan monipuolisen nuorisokulttuurin toteutuminen.
- Laajennetaan nuorisotyön painopistettä tilojen järjestämisestä nuorisotyön sisällön kehittämiseen.
- Kehitetään yhteiskäytössä olevien tilojen palveluja.
- Varmistetaan, että lapsi ja nuori saa tarvittaessa aikuisen tukea ja läsnäoloa sekä liikunnan ja kulttuurin virikkeitä.

KILPAILUKYKY JA KESTÄVÄ KASVU –OHJELMA

Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelma koostuu kolmesta teemasta:

- Yrittävä ja osaava Turku
- Vaikuttava ja uudistuva Turku
- Rakentuva Turku ja ympäristö.

3.1 YRITTÄVÄ JA OSAAVA TURKU

3.1.1 Turun alueen kilpailuvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla

Alatavoitteet:

- Alueen innovaatiopalvelut tuotetaan ja niiden kehittäminen toteutetaan yhdessä korkeakoulujen ja muiden kumppaneiden kanssa.
- Laajennetaan Turku Future Technologies –yhteistyöalustaa tutkimus- ja kehitystoiminnan lisäksi myös koulutukseen sekä koulutuksen ja tutkimuksen infrastruktuurikehitykseen edistämällä Turun korkeakoulujen Osaamistehdas-yhteistyösopimuksen toteutumista.
- Yleisten innovaatiopalvelujen lisäksi tuotetaan tarvittavia erityispalveluja ja kehitysalustoja käynnistettäville ja selvitettäville aloille, joita ovat valmistava teknologiateollisuus, meriteollisuus, biotekniikka, lääketiede, kemia, soveltava ICT ja terveys-, materiaali-, logistiikka-, elintarvike-, ruoka- ja matkailuala sekä luovat alat.
- Kaupunki toimii alustatalouden edelläkävijänä tarjoamalla kehitysalustoja, jotka mahdollistaen uudenlaisten palveluiden ja tuotteiden syntymisen.
- Alueen innovaatiotalouden kehittymistä vahvistetaan kaupungin omien hankintojen kautta ja ottamalla ennakkoluulottomasti käyttöön uusia toimintamalleja.
- Turun kaupungin asemaa kiinnostavana elokuvatuotantokaupunkina vahvistetaan.

3.1.2 Yritysten toimintaedellytyksiä parannetaan uudistamalla Turun kaupungin tarjoamia yrityspalveluja

Alatavoitteet:

- Alueen monipuolisen elinkeinorakenteen kehittämistä jatketaan tuottamalla yhden luukun periaatteella joustavia, asiakaslähtöisiä ja ajantasaisia yritys- ja elinkeinopalveluja elinkaarensa eri vaiheissa oleville yrityksille siten, että asiakkaiden tarpeista huolehditaan kokonaisvaltaisesti.
- Vahvistetaan yrityspalveluja ja niiden ohjausta yrityslähtöisesti valmistavan teknologiateollisuuden ja meriteollisuuden toimialoilla.
- Kaupungin houkuttelevuutta kansainvälisenä investointikohteena ja yrityskaupunkina lisätään ja terävöitetään teke-mällä tavoitteellista ja aktiivista markkinointi- ja myyntityötä kansallisesti ja kansainvälisesti.

3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja

Alatavoitteet:

- TEN-T –ydinverkkokäytävän kehitystavoitteiden saavuttamiseksi tehdään tarvittavat kansalliset ja paikalliset toteutus-päätökset liittyen Turun ja Helsingin väliseen oikorataan, E18- kehätiehen ja Turun matkakeskukseen.
- Multimodaalilogistiikkajärjestelmää, joka kattaa kaikki liikennemuodot, kehitetään erikseen laadittavan kehittämis- ja kasvusuunnitelman mukaisesti.
- Lentoliikennettä ja lentoaseman ympäristöä Suomen kakkoskenttänä kehitetään matkustaja- ja rahtiliikenteen kasvattamiseksi.
- Alueen elinkeinoelämän kasvaviin lentoyhteystarpeisiin vastataan aktiivisella yhteydenpidolla operaattoreihin yhteis-työssä elinkeinoelämän järjestöjen ja yritysten kanssa.
- Satamaa ja sen kehittymistä tuetaan ja sen kilpailukyky varmistetaan kumppanuuksiin perustuvalla yhteistyöllä logis-tiikka-alan johtavien toimijoiden kanssa.
- Lounaisrannikon strategista satamayhteistyötä jatketaan.

3.1.4 Tuetaan työllisyyden paranemista uudistamalla kaupungin työllistämistoimintaa ja lisäämällä maahanmuuttajien työelämäyhteyksiä

Alatavoitteet:

- Haetaan uusia, innovatiivisia ratkaisuja työttömien työllistämiseksi ja tuetaan oppilaitoksista valmistuneiden työllistymistä.
- Osoitetaan kaupungin tehokkuus kasvupalveluiden järjestäjänä muun muassa työvoima- ja elinkeinokokeilun avulla.
- Kaupunki etsii yhdessä koulutuksen järjestäjien ja muiden työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistävien tahojen kanssa keinoja vieraskielisten ryhmien työllisyysasteen nostoon ja osaamisen hyödyntämiseen.
- Suomalaisen ja maahanmuuttajien kulttuurien tuntemusta ja vuorovaikutusta lisätään.
- Vahvistetaan Turkuun työskentelemään muuttavien kiinnittyminen Turkuun ja alueen elinkeinoelämään.
- Kansainvälisille osaajille ja heidän perheilleen laaditaan yhden luukun periaatteella palvelupaketti muuton helpottamiseksi.
- Kaupunki lisää palveluitaan koskevaa englanninkielistä viestintää.

3.1.5 Turkuä kehitetään merkittävänä matkailu-, kongressi- ja tapahtumakaupunkina

Alatavoitteet:

- Venäläismatkailun kehittämiseksi laaditaan erillinen alueellinen palvelu- ja markkinointisuunnitelma, jonka tavoitteena on tarjota matkailijoille nykyistä enemmän ja parempia palveluja venäjän kielellä.
- Matkailun kehittämiseksi laaditaan kehittämissuunnitelma sekä erillinen alueellinen markkinointisuunnitelma sisältäen saaristomatkaailun.
- Sportti-, terveys- ja hyvinvointimatkaailu kytketään osaksi matkailukonseptia.
- Kaikkia liikuttava Turku (Turku Future Sport) –konseptilla tehdään hyvinvoinnin, liikunnan ja urheilun tulevaisuutta tuomalla yhteen palvelut, tutkimustoiminta, yrittäjyys ja innovaatiotoiminta.
- Markkinointitoimenpiteitä toteutetaan Ruotsiin ja erityisesti suur-Tukholman alueelle keskeisten kumppanien kanssa kulttuuri- ja vapaa-ajanmatkaailun lisäämiseksi.
- Tapahtumatoimintaa hyödynnetään koko kaupungin markkinoinnissa, ja sen kärkinä ovat KulttuuriTurku-, MeriTurku- ja YritysTurku -teemat.
- Ympärivuotisen matkailun lisäämiseksi tapahtumatoimintaa laajennetaan myös kesäkauden ulkopuolella.
- Kansainvälisiä ja kansallisia tapahtumia ja kongresseja haetaan aktiivisesti yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa.
- Kaupunkikulttuuriin liittyviä vetovoimatapahtumia tuotetaan laajassa yhteistyössä kaupungin sisällä sekä kansallisessa että kansainvälisessä yhteistyössä.
- Matkailijoiden liikkumista ja toimimista kaupungin alueella helpotetaan tarjoamalla uudenlaisia digitaalisia palveluja ja huomioimalla opasteissa myös kansainvälisten matkailijoiden tarpeet.
- Kongressi- ja tapahtumatoiminta kytketään tiiviimmin kauppohen ja ravintoloiden palvelutarjontaan.

3.1.6 Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan

Alatavoitteet:

- Kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä vahvistetaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Kaupungin näkökulmasta korkeakoulujen yhteistoiminnalliset toimenpiteet ja hankkeet ovat ensisijaisia.
- Luodaan pohjaa oppilaitosten, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen monialaiselle koulutus- ja tutkimusyhteistyölle ja laajennetaan niiden, kaupungin sekä elinkeinoelämän välistä yhteistyötä.
- Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa tehtävää viestintä- ja markkinointiyhteistyötä lisätään.
- Vahvistetaan Turussa opiskelien yhteyttä opiskelukaupunkiinsa yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa.
- Yliopistojen kanssa tehtävää kaupunkitutkimusohjelmaa jatketaan. Kansainvälisen vertailun osuutta lisätään. Tutkimustuloksia hyödynnetään oman toiminnan kehittämisessä.
- Turun vetovoimaisuutta yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa. Opiskelijakaupunki Turku –yhteistyön toteuttamista kaupungin, korkeakoulujen ja opiskelijajärjestöjen kanssa jatketaan.
- Mahdollistetaan opiskelijoiden järjestämien tapahtumien toteuttaminen elävään opiskelijakaupunkiin kuuluvana asiana.
- Kaupunkikeskustaan kytkeytyvän tiedepuiston ja kampus-alueiden kehittämistä jatketaan suunnitelmallisesti siten, että Turun innovaatiokeskittymän identiteetti, rooli ja asema vahvistuvat.
- Kehitetään edelleen Turun monipuolista ja vetovoimaista opiskelija-asumista ja tarjotaan Suomen parhaat opiskelija-asumisen edellytykset. Turvataan kansainvälisten vaihto-opiskelijoiden asumismahdollisuudet.

3.2 VAIKUTTAVA JA UUDISTUVA TURKU

3.2.1 Tuottavuutta ja uudistumiskykyä kasvatetaan edistämällä innovaatioita

Alatavoitteet:

- Varmistetaan laajalla osallisuudella kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja kumppanien kanssa, että strategiset tavoitteet ovat yhteneväiset ja ymmärrettävät kaikille osapuolille.
- Sovitaan tarkoituksenmukaisesta työnjaosta ja yhteistyömalleista, joilla tavoitteisiin päästään.
- Kokeillaan rohkeasti uusia palvelumalleja ja uusia toimintatapoja yhdessä kumppanien kanssa.
- Hyödynnetään systemaattisesti asukkaita ja asiakkaita saatavaa palautetta palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa palvelumuotoilun keinoin.
- Määritellään hankintoja aikaisempaa laajemmassa yhteistyössä tarjoajien ja loppukäyttäjien kanssa.
- Kaupungin hankintamenettelyt toteutetaan niin, että ne luovat mahdollisuuksia ja kannustavat innovatiivisiin hankintoihin. Kaupungille laaditaan uusi ajantasainen hankintastrategia.

3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

Alatavoitteet:

- Tuloksellisuutta ja mitattavia tavoitteita korostetaan kaikessa toiminnassa.
- Hyvällä johtamisella varmistetaan, että keskitytään niihin asioihin, jotka ovat tärkeimpiä sovitun lopputuloksen saavuttamiseksi.
- Kaupungin johtamisjärjestelmää, organisaatiota ja ohjausmallia arvioidaan säännöllisesti ja muutetaan tarpeen mukaan vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksia.
- Mahdollistetaan toiminnan muutos hyödyntämällä aktiivisesti digitaalisia työvälineitä yhtenäisten kaupunkitason pelisääntöjen mukaisesti.
- Otetaan käyttöön kaupunkitason kehittämismalli ja sitä tukevat yhtenäiset työtavat ja –välineet kaikessa kehittämisessä.
- Valitaan strategiset kärkihankkeet, joilla edistetään keskeisiä strategisia tavoitteita, joiden toteuttamiseen ja resursointiin kiinnitetään erityistä huomiota.

3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksia lisätään tarjoamalla digitaalisia ajasta ja paikasta riippumattomia palveluita.
- Luodaan palvelujen ja asiakkuuksien ohjausmalli, joka auttaa tarjoamaan kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja sidosryhmien tarpeisiin paremmin vastaavia palveluja kustannustehokkaalla tavalla.
- Sovitaan kaupunkitason periaatteet rajapintojen ja datan avoimuudelle ja noudatetaan näitä periaatteita kaikessa ICT-kehittämisessä ja hankinnoissa.
- Tiedot, palvelut, järjestelmät ja tietoliikenne suojataan tietoturva vaatimukset huomioiden niin, että kaikki osapuolet voivat luottaa palvelun ja tietojen laatuun, toimivuuteen ja tietoturvaan.
- Noudatetaan tietojärjestelmien kehittämisessä ja hankinnoissa julkishallinnon kokonaisarkkitehtuuriperiaatteita.

3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla

Alatavoitteet:

- Kehitetään kustannus- ja tuotelaskentaa siten, että ne tukevat paremmin sovittujen tavoitteiden seurannan ja johdon päätöksenteon tuen tarpeita.
- Kehitetään parempia menetelmiä toimintaympäristön muutosten arviointiin ja tuotetaan laadukasta tietoa päätöksenteon ja johtamisen tueksi.
- Kasvatetaan data-analytiikkaan liittyvää osaamista kouluttamalla kaupungin omaa henkilöstöä sekä hyödyntämällä kumppanuuksia.
- Kasvatetaan kaupungin omistaman datan arvoa luomalla datan kiertotalouden konsepti, jonka perustana on jo olemassa olevan tiedon tehokkaampi hyödyntäminen.
- Luodaan digitaalinen tietoalusta, jossa tiedon tuottajat, jalostajat ja hyödyntäjät kohtaavat.
- Tuetaan kumppanuuksien avulla aktiivisesti datan hyödyntämiseen perustuvan ekosysteemin syntymistä.

3.2.5 Omistajaohjauksen vaikuttavuutta parannetaan vahvistamalla konsernimaista toimintatapaa

Alatavoitteet:

- Vahvistetaan konsernimaista työskentelyä luomalla yhteinen johtamisen vuosikello ja toimintatapa, jossa omistaja asettaa yhtiöille selkeät tavoitteet.
- Omistajaohjauksen vaikuttavuus määritellään yhtiön liiketoiminnan luonteeseen perustuen.
- Luodaan selkeät toimintamallit ja roolit omistajaohjauksen toteuttamiselle.
- Mahdollistetaan ja edellytetään konserniyhteisöjen välistä yhteistyötä, jolla voidaan saavuttaa tuottavuus- ja synergia-etuja.
- Hankintamenettelyt ja tukipalvelujen käyttöä koskevat ohjeistukset yhdenmukaistetaan tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Luodaan yhteistyöfoorumit ja -käytännöt, joiden kautta parhaat käytännöt saadaan koko konsernin käyttöön.

3.2.6 Kaupungin perustoimintaa tuetaan parantamalla tukipalvelujen laatua ja kustannustehokkuutta

Alatavoitteet:

- Tuotteistetaan palvelukeskusten palvelutuotteet ja kehitetään palvelujen johtamisen edellyttämää kustannuslaskentaa.
- Järjestetään tukipalvelujen tuottaminen kaupungin kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.
- Järjestetään tukipalvelut laadukkaasti ja hinnaltaan kilpailukykyisesti.
- Parannetaan jatkuvasti tukipalvelujen tuottavuutta.

3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla toimintamalleja

Alatavoitteet:

- Kaupungin käytössä olevaa tilamäärää vähennetään toimintatapoja muuttamalla, uusia teknologioita hyödyntämällä ja lisäämällä yhteispalvelupisteitä.
- Toimitilaratkaisuissa hyödynnetään ensisijaisesti kaupungin välittömästi ja välillisesti omistamaa tilakantaa ja tilojen yhteiskäyttöä lisätään.
- Kaupungin omasta käytöstä poistuneista tiloista luovutaan nopeasti ja vapautuvat resurssit kohdennetaan käytössä olevaan tilakantaan.
- Huolehditaan tilakannan arvon säilymisestä ja korjausvelkaa vähennetään.
- Käytetään erilaisia tilojen hallintamuotoja ja toteutus- sekä ylläpitomalleja pääomankäytön tehostamiseksi ja riskien hallitsemiseksi.

3.2.8 Strategista viestintää ja markkinointia toteutetaan kaupunkitasoisesti yhtenäisellä sisällöllä ja ilmeellä

Alatavoitteet:

- Varmistetaan kaupungin johtamiselle riittävä viestinnällinen tuki.
- Hyödynnetään laaja-alaisesti digitaalisuutta sekä asukas- ja asiakastietoa viestinnän ja markkinoinnin suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.
- Viestintää ja markkinointia tehdään suunnitellusti, systemaattisesti ja mitattavasti eri kohderyhmille.
- Kotimaassa markkinointia ja viestintää tehdään pääkohderyhmänä turkulaiset sekä Suomen kasvukolmion alue.
- Ulkomaan markkinointi ja viestintä keskittyy Itämeren alueeseen.
- Samaa viestinnällistä ilmettä käytetään johdonmukaisesti kaikessa kaupungin viestinnässä ja markkinoinnissa.
- Tunnistetaan edunvalvonnan kannalta tärkeimmät asiakokonaisuudet ja korostetaan niitä viestinnässä ja markkinoinnissa.

3.3 RAKENTUVA TURKU JA YMPÄRISTÖ

3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina

Alatavoitteet:

- Kaupunkikehittämisen tavoitteet ja niiden toteuttaminen kytketään osaksi kaupungin kärkihankkeita.
- Strategisiksi maankäytön hankkeiksi nostetaan keskustan kehittämisen rinnalle viisi tärkeintä aluekokonaisuutta, jotka kaikki tukevat Turun asemaa osana pohjoista kasvukäytävää: kaupunkikeskustaa meren suuntaan laajentava Linna-kaupunki, Kampus ja Tiedepuisto sekä siihen kytkeytyvä Itäharjun muuntuvan maankäytön alue, Skanssin älykäs ja kestävä kaupunginosa sekä lentokentän, logistiikan ja tuotannollisten toimialojen Logi City ja Blue Industry Park.
- Strategiin maankäytön hankkeisiin liitetään suunnittelun alkuvaiheista lähtien älykkään kaupungin palvelukanava- ja teknologiaratkaisut sekä monipuolinen Living Lab-ajattelu.
- Kehityskohteiden omaleimaisuutta hyödynnetään viestinnässä ja markkinoinnissa hankkeiden alusta lähtien.
- Kaupungin huolehtii aktiivisesti kiinteistöomaisuutensa kehittämisestä sekä arvosta.

3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Keskustan kilpailukykyä liike-elämän, kaupan, kulttuurin ja matkailun vetovoimaisena keskittymänä parannetaan tarvittavilla investoinneilla ja yhteistyöllä.
- Laaditaan keskustan kehittämisen toimintamalli ja toteutetaan siihen liittyvää markkinointia laajalla yhteistyöllä elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden kanssa.
- Keskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä ja viihtyisänä olohuoneena kehitetään parantamalla korkeatasoisia julkisia kaupunkitiloja ja kävelypainotteisia alueita erityisesti jokirannassa, Kauppiaskadulla, Kauppahallin korttelissa ja Fortuna-korttelissa.
- Kauppatorin alueen miljö ja toiminallisuus kohotetaan arvoiseensa asuun.
- Ympärivuotista houkuttelevuutta edistetään katetuilla kauppakortteleilla ja helppokulkuisilla kortteleiden keskinäisillä yhteyksillä.
- Kehittämisessä varmistetaan vilkkaan kulttuurielämän ja vireän tapahtumatoiminnan edellytykset keskustan kaupunkitilassa muun muassa luomalla matalan kynnyksen selkeä lupaohjeistus ja -palvelu.
- Asukkaiden tarpeet keskustan siisteydestä, turvallisuudesta ja rauhallisesta viihtyisyydestä otetaan huomioon.
- Kaupan kehittymistä tuetaan keskustan elinvoimaa tukevalla tavalla.
- Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla sekä parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä.

3.3.3 Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulottomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla

Alatavoitteet:

- Maankäytön ohjausmallissa korostetaan ja kehitetään kokonaisvaltaista raja-aitoja ylittävää projektimaista työskentelytapaa.
- Nostetaan kumppanuuksilla kaupunkiympäristön laatutasoa.
- Kaupunki hankkii tarvittaessa käyttöönsä raakamaata ja edistää rakentamista maankäyttösopimuksin.
- Tarjotaan uusilla alueilla aktiivisesti kehitysalustoja kannustaen toimijoita innovatiivisuuteen ja uusien mahdollisuuksien etsimiseen.
- Edistetään hyvin toteutetulla avoimella osallisuudella yhteisen kaupunkiympäristönäkemyksen vahvistumista.
- Hankkeiden käynnistämisen perustaksi laaditaan tarkoituksenmukaisessa laajuudessa esiselvitykset, joiden pohjalta voidaan arvioida hankkeiden taloudellisia ja toiminnallisia kokonaisvaikutuksia.
- Hankkeissa ja alueilla varmistetaan tarkoituksenmukainen ja riittävä ympäristörakentamisen ja infrastruktuurin mitoitus ja laatutaso.

3.3.4 Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella

Alatavoitteet:

- Kaupunkirakennetta eheytetään monipuolisesti asumistoiveisiin ja elinkeinoelämän tarpeisiin vastaten.
- Kaupungin kasvun painotus suunnataan keskustaan ja sitä kehystävälle kaupunkiuudistusalueille joukkoliikenteen kehityskäytävälle.

-
- Kaupunkirakenteen painopistettä laajennetaan kaupunkirakenteen kehittymisen myötä kohti merta.
  - Tiivistyvillä kaupunkialueilla korostetaan rakennetun kaupunkiympäristön laatua.

3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille

Alatavoitteet:

- Tuetaan asuntorakentamisen monipuolisuutta ja kehitetään asuntotuotantoa niin, että luovutettavissa oleva tonttireservi vastaa kolmen vuoden asuntotuotantoa.
- Puretaan tarpeettomasti asumisen hintaa nostavaa harkinnanvaraista säännöstöä ja normistoa.
- Esteettömyydestä huolehditaan muusta norminpurusta huolimatta.
- Kaupunki toimii tarvittaessa aktiivisesti riittävän ja kysyntää vastaavan omistus- ja vuokra-asuntotarjonnan varmistamiseksi.
- Väestön nopea ikääntyminen otetaan huomioon asuntoalueiden suunnittelussa ja ikääntyneiden mahdollisuutta kotona asumiseen tuetaan.
- Varmistetaan ikääntyvän väestön tarpeisiin vastaava monipuolisten asumismuotojen tarjonta ja kohtuuhintainen asuntokanta.
- Erityisasumisen järjestäminen suunnitellaan kokonaisvaltaisesti niin, että edistetään erityis- ja vuokra-asumisen tasa-painoista jakautumista kaupunkiseudulla.
- Tuetaan liikkuvan työvoiman asumisen tarpeita kehittämällä kumppaneiden kanssa monimuotoisia toimintamalleja.

3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Alatavoitteet:

- Turun kaupunki laatii Kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman, joka sisältää toimenpiteet Turun alueen kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi vuoteen 2029 mennessä vähintään 80 prosentilla vuoden 1990 tasoon verrattuna, sekä välitavoitteet ja seurannan valtuustokausittain 2021 – 2025 – 2029.
- Kaupunki huolehtii maaperässä ja kasvillisuudessa olevasta hiilivarastosta pyrkimällä lisäämään viheralueita ja säilyttämään alueensa metsiä, peltoja, kasvillisuuden määrää ja suosimaan luonnonmukaisuutta istutusalueilla. Uudenlaista kaupunkiluontoa ja viherrakentamista lisätään kaupungin tiivistyessä.
- Panostetaan voimakkaasti energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian tuotannon lisäämiseen sekä konsernin omin toimin, että aktiivisesti kannustamalla yrityksiä, yhteisöjä ja kansalaisia investoimaan.
- Turun kaupungin ja kaupunkikonsernin omissa tila-, kiinteistö-, infrastruktuuri- ja ajoneuvoinvestoinneissa sekä soveltuvasti myös muissa investoinneissa ja hankinnoissa huomioidaan kasvihuonepäästövaikutukset sekä elinkaaren aikainen energiankulutus.
- Rakentamista Turun alueella ohjataan entistä voimakkaammin vähäpäästöiseksi sekä energia- että liikkumisratkaisuja koskien.
- Ilmastonmuutoksen hillinnän ohella myös ilmastonmuutokseen varautumisen toimenpiteet huomioidaan kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa erityisen huomion ollessa hulevesissä.
- Monimuotoisuudessaan ainutlaatuisen luonnonympäristön arvojen säilymistä tuetaan aktiivisesti ja luonnon kokemisen mahdollisuuksia edistetään kestävin ja luontoa varjelevin tavoin myös kaupunkiympäristössä. Tässä hyödynnetään uusinta tutkimustietoa.
- Rakennuskannan energiatehokkuutta ja rakennusten älykkyyttä parannetaan.
- Uusiutuvien energiamuotojen osuutta kasvatetaan ja energiajärjestelmän älykkyyttä kehitetään erityisesti valituilla uusilla alueilla, jotka toimivat pilotteina uudistusten laajentamiselle.
- Sähköntuotannossa kannustetaan paikallisiin olosuhteisiin otollisesti istuvia, aurinkoenergiaan perustuvia toteutuksia.
- Resurssi- ja materiaaliiviisaus ulotetaan läpimenevästi toimintatapoihin, rakennusmateriaaleihin ja maa-aineksiin.
- Rakentamisen resurssiviisauden nostamista kilpailueduksi uudensalaisille liiketoiminnoille tuetaan.
- Edistetään kiertotaloutta vahvistamalla yhdyskuntajätteiden materiaalihyötykäyttöä sekä sitä täydentävää paikallista energiahyötykäyttöä.
- Kaupunki varautuu toiminnassaan ilmastonmuutoksen aiheuttamiin ilmiöihin.

3.3.7 Ympäristön kannalta kestävä ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

Alatavoitteet:

- Kaupunki- ja palvelurakennetta kehittämällä tuetaan välttämättömän liikkumistarpeen vähentämistä sekä Turun alueella että myös kaupunkiseudulla maankäytön, asumisen ja liikenteen seudullisen yhteistyön ja sopimuksen avulla.

- Liikennejärjestelmän sisällön kulmakivinä ovat kaikkien kulkumuotojen yhteensopivuus, liikenneturvallisuus sekä liikenteen päästöjen vähentäminen.
- Turku on aktiivinen toimija seudullisen liikennejärjestelmän linjausten valinnassa.
- Joukkoliikennettä kehitetään seudullisesta näkökulmasta edistään käytettävyyttä arki- ja työmatkaliikenteessä.
- Terveydelle tärkeää hyötyliikuntaa edistetään kantakaupunkialueella kehittämällä koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille.
- Kaupunki painottaa liikkumiseen liittyvissä hankinnoissaan ympäristönäkölumaa sekä älykkäitä ja ilmastoystävällisiä teknologioita ja liikkuminen palveluna -lähestymistapaa.
- Toteutetaan kestävä liikenteen ja liikkumisen kaupunkirakenteellisia edellytyksiä vahvistava matkakeskus.
- Lisääntyvän huolto- ja jakeluliikenteen haasteisiin vastataan innovatiivisin sujuvuutta parantavin toimenpitein.

3.3.8 Vanhan rakennuskannan innovatiivista uusiokäyttöä lisätään yhdistämällä luovasti vanhaa ja uutta rakentamista

Alatavoitteet:

- Vanhan rakennuskannan kehittämistä kulttuurin ja matkailun käyttöön sekä elinkeinotoimintaan edistetään.
- Arkkitehtuurissa korostetaan tietoisuutta historiallisesta jatkuvuudesta sekä vanhan ja uuden harmonisesta yhteensovittamisesta.
- Korjaus- ja täydennysrakentamisessa edistetään Turun alueen toimijoiden osaamista luontevasti hyödyntäviä teollisia toteutustapoja, kuten teräs- ja tilaelementtirakentamista sekä puosaaamista.
- Turku toimii aktiivisesti korjausrakentamiseen liittyvien valtakunnallisten määräysten kehittämisessä niin, että vanhan korjaamisesta tulee nykyistä useammin kohtuullisin kustannuksin houkutteleva vaihtoehto.
- Historiallista ympäristöä tuodaan kaupunkilaisille ja matkailijoille näkyväksi uusien käyttötapojen sekä tapahtumien ja tilapäisten käyttöjen avulla.

3.3.9 Kaupungin vetovoimaisuutta lisätään korostamalla veden ja kaupunkiluonnon saavutettavuutta sekä ekologista laatua

Alatavoitteet:

- Kaupunkilaisille, matkailijoille ja elinkeinoelämälle suunnatuissa toimenpiteissä painotetaan veden synnyttävää vetovoimaa.
- Aurajokeen ja merellisyyteen liittyviä tavoitteita edistetään aktiivisesti.
- Merellisen asumisen mahdollisuuksia kehitetään arkkitehtonisesti kunnianhimoisin suunnitelmin ja toteutuksin.
- Kansallisesta kaupunkipuistosta ja -luonnosta haetaan aktiivisesti nostetta kaupungin vetovoimalle.
- Kansallisen kaupunkipuiston muodostamaa vihreää akselia ja siihen liittyvää viherverkostoa sekä ekologisia käytäviä kehitetään niin, että ne edistävät luonnon monimuotoisuutta. Lähiluonnon tulee olla mahdollisimman hyvin kaupunkilaisten saavutettavissa.
- Turun kaupunki laatii luonnonympäristön arvojen säilymistä ja kehittämistä tukevan ohjelman.
- Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen mukaisin toimenpitein, joiden tavoitteena on parantaa vesistöjen, pienvesien ja rannikkovesien tilaa.
- Hulevedet huomioidaan kaupungin hulevesiohjelman mukaisesti kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa. Toimenpiteet lisäävät asumisen viihtyisyyttä ja auttavat osaltaan varautumaan ilmastomuutokseen.
- Matkailun infrastruktuuri otetaan kokonaisvaltaisesti kehittämiskohteeksi jokivarressa ja merenrannoilla edistään samalla saariston saavutettavuutta.
- Kaupunki toimii mahdollistajana vapautuvien rantojen saamisessa aktiiviseen käyttöön.

3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Alatavoitteet:

- Tiivistyvässä kaupungissa panostetaan monipuolisiin julkisiin kaupunkitiloihin sekä viherrakentamiseen.
- Kaupunkiympäristön ympärivuotista vetovoimaisuutta lisätään toteuttamalla lasikatteisia tai muulla tavalla ympärivuotiseen käyttöön soveliaita kaupunkitiloja.
- Kaupunkirakentaminen valjastetaan tukemaan kaupunkilaisten aktiivisuutta, liikkumista ja omaehtoista viihtyvyydestä ja hyvinvoinnista huolehtimista.
- Kaupunkiympäristön turvallisuudesta ja siisteydestä huolehditaan suunnitelmallisesti ja puuttamalla epäkohtiin viivyttämättä.
- Kaupunkiympäristöä kehitetään jatkuvasti periaatteella, jonka mukaan esteetön ympäristö on parempaa ympäristöä kaikille.
- Kaupunginosien eheyttä tuetaan tarjoamalla monimuotoista rakentamista ja monipuolisia toimintoja, asumisratkaisuja ja asumisen hallintamuotoja.

-
- Edistetään alueidentiteetin ja yhteisöllisyyden vahvistumista sekä kaupungin eri toimijoiden yhteistyötä tukemalla yhteiskäyttöisten tilojen toteutumista niin uudis- kuin korjausrakentamisessa.
  - Etsitään ja kokeillaan aktiivisesti lapsiperheiden asumisratkaisuja täyttäviä ja kiinnostusta lisääviä suunnitteluratkaisuja.